



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Slovenský jazyk a literatúra
Časový rozsah výučby:	9 hodín týždenne, 297 hodín ročne (1. ročník) 8 hodín týždenne, 264 hodín ročne (2. ročník) 8 hodín týždenne, 264 hodín ročne (3. ročník) 8 hodín týždenne, 264 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

ÚVOD

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni vzdelávania je pedagogický dokument, ktorý stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Predstavuje ucelený systém kognitívne odstupňovaných výkonov – učebných požiadaviek. Tieto základné požiadavky môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa zložiek predmetu (jazyková a slohová zložka, čítanie a literárna výchova). Učiteľ môže tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard v učebnom predmete slovenský jazyk a literatúra na primárnom stupni je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale aby im vytváral primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí, spôsobilostí a zručností.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Učebný predmet slovenský jazyk a literatúra má vo vzdelávaní nezastupiteľné miesto. Je základným prostriedkom pre nadobúdanie kultúrnej gramotnosti žiaka, jeho kľúčových kompetencií. Umožňuje porozumenie a osvojenie si poznatkov vo všetkých vzdelávacích oblastiach. Z tohto dôvodu má v systéme primárneho vzdelávania kľúčové, centrálné postavenie. Spôsobilosti, ktoré žiak v rámci tohto učebného predmetu nadobudne, majú zásadný vplyv na jeho vzdelávanie aj v ďalších vzdelávacích oblastiach, učebných predmetoch. Kvalita spôsobilostí používať materinský jazyk zásadne ovplyvňuje aj komunikáciu žiaka s jeho okolím, vytváranie vzťahov s inými ľuďmi a formuje zaradenie žiaka do spoločnosti. Cieľom výučby slovenského jazyka na primárnom stupni vzdelávania je naučiť spisovný jazyk na takej úrovni, aby ho žiaci vedeli používať v praktickom živote. Používanie jazyka vnímame ako komplexné využívanie všetkých komunikačných zručností – rozprávania, písania, čítania a počúvania.

1. ročník ZŠ

Základným cieľom výučby slovenského jazyka a literatúry v tomto ročníku je osvojenie si kódu grafického zápisu reči, naučiť žiakov písať a čítať. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra môžeme pre tento ročník formulovať nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci sa oboznamujú s grafickým zápisom reči a postupne si osvojujú schopnosť čítať a písať. Väčší dôraz sa kladie nielen na schopnosť prepísať a odpísať texty, ale aj na samostatné tvorivé písanie. Produktívne činnosti súvisiace s písaním zaraďujeme postupne s ohľadom na individuálne schopnosti žiakov. Žiaci sa oboznamujú len s obmedzeným množstvom gramatických a pravopisných pravidiel, napr. žiak rozlišuje vety podľa začiatku a ukončenia, vety prečíta so správnou intonáciou. V slohovej zložke dbáme na to, aby žiaci ústne komunikovali, primerane si rozvíjali slovnú zásobu a maximálne využívali zaužívané konvencie.

Čítanie a literárna výchova – žiaci si osvojujú schopnosť čítať, neskôr čítať s porozumením. Pri čítaní literárnych textov si postupne uvedomujú ich estetické hodnoty.

V prvom ročníku systematicky podporujeme rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: žiaci si rozširujú aktívnu slovnú zásobu, primerane používajú komunikačné konvencie. Zdokonaľujú svoj ústny prejav rozprávaním krátkych príbehov. Okrem obsahovej stránky ústnych prejavov vyžadujeme od nich aj správnu výslovnosť.

Počúvanie: žiaci si uvedomujú, že počúvanie je neoddeliteľnou súčasťou vzájomnej komunikácie. Počúvajú svojho komunikačného partnera (žiaka, učiteľa, inú osobu) a získané informácie využívajú v následnej komunikácii.

Čítanie: zručnosť čítať žiaci nadobúdajú postupne. Základnou požiadavkou je dosiahnutie určitej úrovne kvality techniky čítania. Postupne na základe individuálnych schopností žiakov vyžadujeme aj čítanie s porozumením.

Písanie: základnou požiadavkou získania primeranej zručnosti písania žiakov je zapamätať si všetky tvary tlačených aj písaných písmen, odpísať a prepísať text.

Obsah učiva v 1. ročníku členíme do troch období: *prípravné, slabikárové a čítankové.*

2. ročník ZŠ

Špecifickým cieľom výučby spisovného jazyka v druhom ročníku je osvojenie si prvotných princípov jazykového systému. Žiaci sa začínajú oboznamovať s gramatickými a jazykovými pravidlami. Výrazne sa zdokonaľujú v technike čítania a písania, ako aj v čítaní s porozumením. Oboznamujú sa so samostatnou tvorbou textu. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – žiaci si začínajú osvojovať teoretické vedomosti o jazykových pravidlách a systéme jazyka. Uplatňujú jazykové pravidlá v písomnom prejave, nielen pri odpise a prepise, ale tiež pri veku primeranej jazykovej analýze textu. Dbajú na rozvoj komunikačných kompetencií a kladú dôraz na hovorenú reč.

Čítanie a literárna výchova - žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, zapamätajú si určené literárne pojmy, vnímajú estetickú stránku literárneho diela. Na primeranej úrovni uskutočňujú obsahovú analýzu textu, čítajú s porozumením, identifikujú informácie uvedené priamo v texte.

V druhom ročníku systematicky podporujeme u žiakov rozvoj všetkých komunikačných zručností. Sústreďujeme sa predovšetkým na:

Rozprávanie: – zautomatizovanie primeraného používania komunikačných konvencií. Zdokonaľovanie spôsobilostí samostatného rozprávania a rozprávania podľa predlohy. Žiaci postupne nadobúdajú skúsenosti pri ústnej prezentácii výsledkov svojej práce a pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedú reprodukovať počuté informácie. Od žiakov vyžadujeme porozumenie inštrukciám učiteľa pri riešení úloh.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme od nich reprodukovanie informácií, ktoré sú uvedené v texte priamo podľa otázky formulovanej učiteľom. Pri čítaní literárnych textov si žiaci uvedomujú podobnosť textov v niektorých ich charakteristikách. Na základe tejto podobnosti sa pokúsia vysvetliť význam literárnych pojmov.

Písanie: žiaci sa zdokonaľujú v písaní správnych tvarov všetkých písaných písmen. Postupne zvyšujeme požiadavky na písanie samostatných viet podľa zadania a na samostatnú tvorbu textov.

3. ročník

Špecifickým cieľom jazykového vyučovania v treťom ročníku je zvládnutie učiva, zameraného na pravopisné pravidlá. Žiaci získavajú základné poznatky o jazykovom systéme slovných druhov, zvlášť ohybných slovných druhov. Intenzívna pozornosť sa venuje práci s textom. Žiaci rozlišujú slohové útvary: rozprávanie, opis, oznámenie, správa a i. Zvyšujeme požiadavky na čítanie s porozumením a na samostatnú tvorbu textov podľa zadania. Jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra majú v tomto ročníku nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka - osvojenie si základných pravopisných pravidiel a kľúčových pojmov o jazykovom systéme, slovných druhoch na elementárnej úrovni. Nadobudnutie spôsobilosti ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa predlohy alebo zadania. Napísať krátke útvary podľa špecifického zamerania učiva.

Čítanie a literárna výchova – zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu určených literárnych pojmov, estetické vnímanie literárneho diela, obsahová analýza textu na primeranej úrovni, čítanie s porozumením. Identifikácia informácií priamo uvedených v texte, formulovanie otázok k týmto informáciám a identifikovanie informácií uvedených v texte nepriamo.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* môžeme v tomto ročníku formulovať nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci dokážu rozprávať samostatne a podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich prezentáciách, vedia formulovať otázky k informáciám zadaným v prezentovanom texte. Od žiakov vyžadujeme, aby porozumeli nielen inštrukciám učiteľa pri riešení úlohy, ale aby nadobudli aj spôsobilosť vyžiadať si chýbajúce informácie.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania a v porozumení čítaného textu. Vyžadujeme porozumenie informáciám, ktoré sú v texte uvedené nepriamo na základe otázok formulovanej učiteľom. Žiaci triedia texty podľa ich vlastností.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne tvoria krátke texty podľa zadania učiteľa.

4. ročník

Vo štvrtom ročníku sa systematizuje učivo z jazykového systému. K ohybným slovným druhom sa postupne pridávajú neohybné slovné druhy. Žiaci si osvojujú ďalšie pravidlá slovenského pravopisu. V priebehu celého školského roka intenzívne pracujú s textami, zameriavajú sa na porozumenie ich obsahu a pomenovanie ich základných vlastností. Zvyšujú sa požiadavky na kvalitu vytvorených textov v hovorenej aj písanej podobe. Pre jednotlivé zložky učebného predmetu slovenský jazyk a literatúra formulujeme nasledovné špecifiká:

Jazyková a slohová zložka – rozširovanie poznatkov o jazykovom systéme, slovných druhoch. V slohu sa zameriame na zautomatizovanie používania pravopisných pravidiel v písomnom prejave žiakov. Zdokonaľujeme u žiakov spôsobilosti vedieť ústne prezentovať výsledky svojej práce, rozprávať podľa zadania, predlohy a samostatne tvoriť písomne texty.

Čítanie a literárna výchova – u žiakov sa zameriame na zdokonaľovanie techniky čítania, osvojenie si významu ďalších určených literárnych pojmov, na estetické vnímanie literárneho diela a obsahovú analýzu textu na primeranej úrovni. Pri čítaní s porozumením žiaci identifikujú informácie uvedené v texte priamo aj nepriamo a formulujú otázky k týmto informáciám.

Pre jednotlivé zložky učebného predmetu *slovenský jazyk a literatúra* formulujeme nasledovné špecifiká:

Rozprávanie: žiaci disponujú spôsobilosťou samostatne rozprávať a rozprávať podľa predlohy. Ústne prezentujú výsledky svojej práce pri riešení rôznych úloh. Odpovedajú na otázky zamerané na prezentované informácie.

Počúvanie: žiaci sa zdokonaľujú v spôsobilosti počúvať partnera v rámci komunikácie. Nadobúdajú skúsenosti pri počúvaní spolužiakov pri ich

prezentáciách, vedia formulovať otázky k prezentovanému textu. Snažia sa porozumieť inštrukcii učiteľa pri riešení úlohy a vedia si vyžiadať chýbajúce informácie. Formulujú inštrukcie k práci so spolužiakom, pri skupinovej práci.

Čítanie: žiaci sa zdokonaľujú v technike čítania, predovšetkým v porozumení čítaného textu a v technike čítania so správnou intonáciou a dôrazom na prednes. Vedia porozumieť informáciám, ktoré sú v texte uvedené priamo aj nepriamo podľa otázky formulovanej učiteľom.

Písanie: žiaci čitateľne prepisujú a odpisujú text. Samostatne píše texty podľa zadania učiteľa.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Čítanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci prípravného obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže:	komunikácia
✓ rozprávať podľa obrázka,	
✓ jednoducho a súvisle hovoriť k téme zadanej učiteľom,	
✓ sluchovo rozlišovať hlásky v slove,	hláska
✓ zrakovo rozlišovať písmená,	písmeno
✓ spájať hlásky do slabík,	slabika
✓ hovoriť slovo po slabikách,	slovo
✓ určovať počet slabík v slove,	
✓ tvoriť vetu podľa grafickej schémy,	veta
✓ určovať počet slov vo vete,	
✓ čítať veľké tlačené písmená podľa predlohy.	veľké tlačené písmená

Písanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ písať tvary veľkých tlačných písmen,	tvary veľkých tlačných písmen
✓ písať podľa predlohy tvary prípravných cvikov.	prípravné cviky

Rozprávanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ správne artikulovať a vyslovovať všetky hlásky,	výslovnosť slovenských hlások
✓ predstaviť sa rodným menom a priezviskom.	predstavenie sa

Počúvanie – prípravné obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ počúvať a porozumieť informácii od učiteľa, spolužiaka..., ✓ pracovať podľa inštrukcie učiteľa.	prijímanie informácií

Čítanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci šlabikárového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže: ✓ čítať všetky písmená, ✓ rozlišovať hlásky, ✓ vyslovovať krátku a dlhú hlásku, ✓ rozlišovať písmená: tlačené, písané, malé a veľké,	písmená hlásky dĺžka hlásky tlačené, písané, veľké a malé písmená abecedy
✓ určovať hlásky v slabike, ✓ spájať hlásky do slabiky,	slabika (analýza a syntéza)

✓ čítať slabiky (otvorenú, zatvorenú, so spoluhláskovou skupinou a s viacnásobnou spoluhláskovou skupinou),	
✓ čítať slová po slabikách, ✓ určovať počet slabík a hlások v slove, ✓ určovať pozíciu hlásky v slove (na začiatku, uprostred, na konci), ✓ čítať slová zložené z otvorených slabík, ✓ čítať slová zložené z otvorených a zatvorených slabík, ✓ čítať slová zo zatvorených slabík, ✓ čítať slová so slabikotvorným r – ř, l – ľ, ✓ čítať slová a vysvetľovať ich význam,	slovo
✓ čítať vety, ✓ určovať prvé slovo vety podľa veľkého začiatočného písmena, ✓ rozlišovať druhy viet podľa interpunkčného znamienka,	veta druhy viet interpunkčné znamienka
✓ správne vyslovovať hlásky s dĺžňom, mäkčeňom, vokáňom, dvoma bodkami,	rozlišovacie znamienka: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky
✓ čítať text zľava doprava.	orientácia v texte

Písanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ písať všetky tvary písaných písmen samostatne, v slabikách, slovách, vetách, pri prepise, odpise aj samostatnom písaní, ✓ písať písmená v správnom sklone a so správnou veľkosťou, 	tvary veľkých a malých písaných písmen
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odpísať písaným písmom písmená, slabiky, slová, vety, text podľa písanej predlohy, 	odpis písmen, slabík, slov, viet a textu
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prepísať písaným písmom slabiky, slová, vety, text podľa tlačenej predlohy, 	prepis písmen, slabík, slov, viet a textu
<ul style="list-style-type: none"> ✓ na základe počutého písať písmená, slabiky, slová, vety, text písaným písmom. 	písanie písmen, slabík, slov, viet a textu podľa diktovania

Rozprávanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyžiadať si od učiteľa, spolužiaka informáciu potrebnú k riešeniu úlohy, 	vyžiadanie informácie
<ul style="list-style-type: none"> ✓ súvislo rozprávať o nejakej udalosti, ✓ dopĺňať rozprávanie na základe otázok učiteľa, spolužiaka, ✓ formulovať otázky na doplnenie informácie k rozprávaniu. 	rozprávanie o udalosti

Počúvanie – šlabikárové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ porozumieť, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí. 	počúvanie a porozumenie rozprávaníu učiteľa, spolužiaka

Čítanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci čítankového obdobia v 1. ročníku základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať báseň, hádanku zapísanú tlačeným alebo písaným písmom, ✓ odlíšiť poéziu od prozaického textu (nepoužívajú pojem poézia, próza), ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v básni alebo hádanke, 	<p>báseň</p> <p>hádanka</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prečítať s porozumením prozaický text, ✓ odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám uvedeným v texte, ✓ porozprávať dej prečítaného príbehu (rozprávky), ✓ určiť nadpis a autora textu, 	<p>text</p> <p>rozprávka, príbeh</p> <p>nadpis, autor</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne čítať oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, zvolacie 	druhy viet

a želacie vety,	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať jednoduchý dej umeleckého textu, ✓ správne odpovedať na otázky viažuce sa k informáciám obsiahnutým priamo v texte, ✓ predniesť báseň alebo kratší prozaický text, 	<p>rozprávanie</p> <p>dej v umeleckom texte</p> <p>umelecký prednes</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odlíšiť reč postáv v dramatizovanom texte, ✓ prečítať text danej postavy v dramatickom diele, ✓ používať pri dramatizácii textu neverbálne prvky komunikácie, ✓ určiť postavy v dramatickom texte, ✓ primeraným spôsobom opísať ich vlastnosti, ✓ identifikovať ilustráciu v texte, ✓ poznať funkciu ilustrácie, ✓ prostredníctvom ilustrácie dopĺňať text, ✓ priradiť vhodnú ilustráciu k textu, ✓ priradiť k ilustrácii vhodnú časť textu, 	<p>dramatizácia umeleckého textu</p> <p>dej zdramatizovaného textu</p> <p>postavy zdramatizovaného textu a ich vlastnosti</p> <p>ilustrácia a jej funkcia</p>

Písanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ odpísať krátky text podľa predlohy, ✓ prepísať tlačенý text písaným písmom, ✓ písať vety a krátke texty podľa diktovania, ✓ samostatne zapísať vlastnú myšlienku v rozsahu jednej vety, ✓ používať pravopis písania veľkého písmena na začiatku vlastných podstatných mien osôb, ✓ napísať správne svoje rodné meno aj priezvisko, 	<p>odpis písaného textu</p> <p>prepis tlačeneho textu</p> <p>písanie podľa diktovania</p> <p>samostatné písomné vyjadrovanie myšlienok</p> <p>písanie vlastných podstatných mien osôb písaným písmom</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ písať prvé slovo vety s veľkým písmenom, ✓ správne písať interpunkčné znamienka na konci oznamovacích, opytovacích, zvolacích, želacích a rozkazovacích viet (pri odpise a prepise textu), ✓ písať správne interpunkčné znamienka na konci viet v diktáte. 	<p>veta – veľké písmená na začiatku viet</p> <p>interpunkčné znamienka na konci viet</p>

Rozprávanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznať základné pravidlá slušného správania a aplikovať ich v reálnom živote, ✓ pozdraviť, osloviť dospelých aj spolužiakov, ✓ zvítať, rozlúčiť sa, poprosiť, poďakovať, zaželať niekomu niečo, ✓ ospravedlniť, vyjadriť súhlas, nesúhlas, ✓ zablahoželať, privítať niekoho, rozlúčiť sa, poprosiť, ✓ požiadať niekoho o niečo. 	<p>základy spoločenského správania</p> <p>komunikácia</p>

Počúvanie – čítankové obdobie	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uvedomelo počúvať rozprávanie učiteľa alebo spolužiaka, ✓ rozumieť tomu, čo učiteľ alebo spolužiak hovorí. 	<p>počúvanie (porozumenie rozprávaníu učiteľa, spolužiaka)</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ správne určovať hlásku a písmeno v daných slovách, ✓ vymenovať počet písmen a hlások v slovách, ✓ rozlišovať hlásky, ktoré sa zapisujú jedným písmenom od hlások, ktoré sa skladajú z dvoch písmen (dz, dž, ch), ✓ správne vyslovovať hlásky v slovách, ✓ napísať tlačene a písané písmená slovenskej abecedy, ✓ vymenovať a napísať písmená v abecednom poradí, ✓ zoradovať slová v abecednom poradí na základe prvého písmena, 	<p>hláska a písmeno</p> <p>rozlíšenie pojmov hláska – písmeno</p> <p>odlišnosť písmen <i>ch</i>, <i>dz</i> a <i>dž</i> v hovorenej reči a v písanom prejave</p> <p>výslovnosť hlások a písmen v slovách</p> <p>abeceda</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne vyslovovať a písať hlásky s rozlišovacími znamienkami: dĺžeň, mäkčeň, vokáň, dve bodky, ✓ rozlíšiť a správne použiť slová, kde rozlišovacie znamienko mení význam slov (koza - koža...), ✓ správne dopĺňať chýbajúce rozlišovacie znamienka do slov, ✓ opravovať text s nesprávne uvedenými rozlišovacími znamienkami, 	<p>rozlišovacie znamienka:</p> <p>dĺžeň, mäkčeň, vokáň a dve bodky</p> <p>rozlišovacie znamienka v grafickom prejave a ich funkcia (zmena významu slova)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne vymenovať samohlásky krátke a dlhé, ✓ samostatne vymenovať spoluhlásky: mäkké, tvrdé, obojaké, ✓ samostatne vymenovať dvojhlásky, ✓ v texte rozlíšiť samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky, 	<p>samohlásky: krátke a dlhé</p> <p>spoluhlásky: mäkké, tvrdé a obojaké</p> <p>dvojhlásky</p> <p>rozlíšenie hlások na samohlásky, spoluhlásky a dvojhlásky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozdeliť samohlásky na dve skupiny, ✓ správne vyslovovať krátke a dlhé samohlásky, ✓ uplatniť pravopis slov so samohláskou ä, ✓ rozlíšiť význam slov, kde kvantita samohlásky mení význam slova napr. (latka – látka, sud - súd), 	<p>samohlásky: krátke a dlhé</p> <p>samohláska <i>ä</i> a jej pravopis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ správne vyslovovať a písať dvojhlásky: ia, ie, iu, ô, ✓ správne prepisovať slabiky ja-já, je, ju-jú na začiatku a na konci slova, ✓ zdôvodňovať pravopis v slovách s dvojhláskami: ia, ie, iu, ô, 	<p>dvojhlásky: <i>ia, ie, iu, ô</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať v slovách mäkké spoluhlásky č, dž, š, ž, c, dz, j d', t', ň, ľ a samostatne ich vymenovať, ✓ uplatniť pravopis i/í po mäkkých spoluhláskach, ✓ správne vyslovovať mäkké spoluhlásky aj v menej známych slovách, v nových slovných spojeniach a poznať ich významovú stránku, 	<p>mäkké spoluhlásky</p> <p>pravopis <i>i/í</i> po mäkkých spoluhláskach a <i>y/ý</i> v koreni domácich slov</p> <p>výslovnosť mäkkých spoluhlások <i>č, dž, ž, š, c, dz, j d', t', ň, ľ</i></p> <p>výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d', t', ň, ľ</i> pred samohláskami <i>i, e</i> a pred dvojhláskami <i>ia, ie, iu</i></p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať v slovách tvrdé spoluhlásky h, ch, k, g, d, t n, l, ✓ rozlišovať tvrdé spoluhlásky v texte po sluchovej aj zrakovej stránke, ✓ uplatniť pravopis y/ý po tvrdých spoluhláskach, ✓ uplatniť pravopis i/í po tvrdých spoluhláskach v cudzích slovách (kino, kimono...) a v zvukomalebných slovách (kikirik, chi-chi...), ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť slov s tvrdou spoluhláskou l, po ktorej sa píše y (lyko, mlyn, plyn, lysá, lyžica...), 	<p>tvrdé spoluhlásky</p> <p>výskyt <i>i/í</i> po tvrdých spoluhláskach v cudzích a zvukomalebných slovách</p> <p>výslovnosť a pravopis spoluhlások <i>d, t, n, l</i> v porovnaní s výslovnosťou a pravopisom spoluhlások <i>d', t', ň, ľ</i></p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozoznávať krátke a dlhé slabiky, ✓ správne spájať spoluhlásky a samohlásky do slabík, ✓ správne spájať spoluhlásky a dvojhásky do slabík, ✓ rozdeľovať slová na slabiky, ✓ rozdeľovať slová na jednoslabičné a viacslabičné, ✓ správne rozdeľovať slová na konci riadku, ✓ rozoznávať kvantitu slabík, ✓ rozdeľovať slová s dvojháskami na slabiky, 	<p>slabika</p> <p>kvantita slabík</p> <p>spájanie hlások do slabík</p> <p>slabičnosť slov</p> <p>rozdeľovanie slov na konci riadka</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ tvoriť gramaticky správne vety, ✓ poznať druhy viet (oznamovacie, opytovacie, rozkazovacie, želacie a zvolacie), ✓ správne používať za vetami interpunkčné znamienka: bodku, otáznik, výkričník, ✓ uplatňovať melódiu vety podľa komunikačného zámeru výpovede, ✓ rozlišovať neúplnú vetu v texte, 	<p>jednoduchá veta</p> <p>druhy viet</p> <p>interpunkčné znamienka (bodka, otáznik, výkričník) na konci vety</p> <p>neúplná veta</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zablahoželať ústne aj písomne, ✓ používať tykanie a vykanie v závislosti od danej situácie, ✓ napísať správne adresu svojho bydliska, ✓ napísať jednoduchý (súkromný) list, ✓ sformulovať blahoželanie ústne, písomne, ✓ napísať blahoželanie na pohľadnicu, 	<p>ústne a písomné blahoželanie</p> <p>tykanie – vykanie</p> <p>adresa bydliska</p> <p>súkromný list</p> <p>blahoželanie (ústne, písomne)</p> <p>pohľadnica</p>

<p>uvedené priamo,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porozumieť informáciám, podľa otázok formulovaných učiteľom, ktoré sú v texte uvedené nepriamo, ✓ vyjadriť vlastný názor na prečítaný text, ✓ rozlíšiť báseň od iných literárnych útvarov, ✓ identifikovať veršované a neveršované literárne útvary, ✓ identifikovať v básni strofu, ✓ identifikovať v básni rým, verš, ✓ zarecitovať báseň (básne) podľa vlastného výberu, ✓ identifikovať nadpis v texte, ✓ tvoriť nadpis k rôznym textom (básnickým alebo prozaickým), 	<p>báseň, strofa, rým, verš</p> <p>nadpis</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadávať v textoch mená autorov detskej literatúry, ✓ poznať mená najznámejších autorov detskej literatúry, ✓ orientovať sa v knižnici, ✓ čítať knihy od známych slovenských aj zahraničných autorov detskej literatúry, ✓ povedať obsah prečítanej knihy, ✓ vymenovať postavy z prečítanej knihy, ✓ poznať mená detských ilustrátorov, ✓ nakresliť ilustráciu k prečítanej knihe, 	<p>autor, spisovateľ, spisovateľka</p> <p>kniha, knižnica, čitateľ</p> <p>ilustrácia, ilustrátor</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ recitovať krátke útvary ľudovej slovesnosti, 	<p>krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ odlišiť krátke literárne útvary ľudovej slovesnosti od iných literárnych útvarov (napr. rozprávok), ✓ zaspievať ľudovú pieseň podľa vlastného výberu, 	<p>Ľudové riekanky, vyčítanky, piesne</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem ľudová rozprávka, ✓ plynulo prečítať text ľudovej rozprávky, ✓ uplatniť pri čítaní správne dýchanie, artikuláciu a dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ identifikovať postavy v rozprávke, ✓ porozprávať dej rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, ✓ vymenovať názvy niektorých rozprávkových kníh, 	<p>Ľudová rozprávka (obsah, dej, postavy)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem bábkové divadlo, ✓ vysvetliť, čo je bábka, kto je bábkoherec, bábkar, ✓ zhotoviť jednoduchú bábku (z papiera, látky), ✓ zahrať bábkovú hru so spolužiakmi, 	<p>bábkové divadlo, bábkoherec, bábkar</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem zdobnenina, ✓ vyhľadať zdobneninu v texte, ✓ vytvoriť krátky literárny text so zdobneninami, 	<p>zdobnenina</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať nahlas a s porozumením veku primerané texty z novín a detských časopisov, ✓ povedať stručný obsah prečítaného textu, ✓ poznať názvy známych detských časopisov. 	<p>noviny detské časopisy</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zoradiť slová v abecednom poradí podľa druhého, tretieho..., n-tého písmena, ✓ použiť aspoň jednu kodifikovanú príručku slovenského jazyka, ✓ podľa abecedného poradia vyhľadať slová a heslá v slovníkoch, v telefónnom zozname a v encyklopédiách, 	<p>abeceda</p> <p>slovníky</p> <p>encyklopédie, telefónny zoznam</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nahradiť spoluhlásku l, l' a r, r' samohláskou a vytvoriť slabiku, ✓ identifikovať slová so slabikotvornými hláskami v texte, ✓ tvoriť nové slová zo slabikotvorných slabík, 	<p>slabikotvorné hlásky l, l', r, r' (písanie a výslovnosť)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať obojaké spoluhlásky, ✓ identifikovať v texte obojaké spoluhlásky, ✓ písať po obojakých spoluhláskach mäkké i, í, alebo tvrdé y, ý, 	<p>obojaké spoluhlásky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať vybrané a príbuzné slová po spoluhláskach (b, m, p, r, s, v, z), ✓ rozoznať pravopis vybraných a príbuzných slov, ✓ používať vybrané a príbuzné slová v iných slovných spojeniach, v texte, 	<p>vybrané slová po obojakých spoluhláskach (<i>b, m, p, r, s, v, z</i>)</p> <p>príbuzné slová (odvodzovanie, tvorenie, pravopis)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem podstatné mená, ✓ pýtať sa na podstatné mená otázkou: kto je to? čo je to?, ✓ identifikovať na základe otázky podstatné mená v texte, 	<p>podstatné mená</p> <p>všeobecné a vlastné podstatné mená</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená v texte, ✓ uplatňovať pravidlá slovenského pravopisu pri písaní vlastných mien osôb, zvierat, vecí, miest, mestských častí, obcí, ulíc, pohorí, riek, potokov, štátov, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem slovesá, ✓ opýtať sa na slovesá otázkou: čo robí?, ✓ identifikovať slovesá v texte na základe otázky, ✓ písať v slovesách koncovku – li, ✓ identifikovať slová podobného významu v texte, ✓ vysvetliť pojem prídavné mená, ✓ pýtať sa na prídavné mená otázkou: aký? aká? aké?, ✓ identifikovať na základe otázky prídavné mená v texte, ✓ identifikovať slová opačného významu v texte, ✓ používať synonymá a antonymá vo vetách, v texte, 	<p>slovesá</p> <p>slová podobného významu (synonymá)</p> <p>prídavné mená</p> <p>slová opačného významu (antonymá)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem zámená, ✓ identifikovať bežne používané zámená (ja, ty, on, ona, ono, my, vy, oni, ony, tebe/ti, mňa/ma, nás, vám, im, jemu/mu, jej, môj, tvoj, jeho, jej, náš, váš, ich, kto, čo, ten, to, tam, takto) v texte, ✓ používať zámená v ústnej a písomnej komunikácii, ✓ vysvetliť pojem číslovky, ✓ opýtať sa na číslovky otázkami: koľko? koľkí?, 	<p>zámená</p> <p>číslovky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať v texte základné a radové číslovky, ✓ používať číslovky v bežnej komunikácii, ✓ zapísať číslovky slovom, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozoznať časti listu (úvod, jadro, záver), ✓ v liste rozoznať oslovenie a podpis, ✓ správne napísať oslovenie v liste, ✓ písomne zoštylizovať jednoduchý list, ✓ rozoznať druhy korešpondencie, 	<p>list</p> <p>členenie listu (úvod, jadro, záver, podpis)</p> <p>oslovenie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ porozprávať udalosť alebo zážitok zo života podľa série obrázkov, na základe vopred vytvorenej osnovy, ✓ porozprávať dej podľa časovej postupnosti, 	<p>rozprávanie – písomne</p> <p>osnova (úvod, jadro, záver)</p> <p>časová postupnosť</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ sformulovať krátky oznam, ✓ napísať jednoduchý oznam prostredníctvom SMS, mejlom, ✓ napísať správu mejlom, ✓ odlíšiť správu od oznamu, 	<p>oznam</p> <p>SMS, mejl</p> <p>správa</p> <p>odlíšenie oznamu od správy</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať inzeráty v časopisoch, v novinách, v reklamách, na internete, ✓ triediť inzeráty podľa obsahového zamerania, ✓ dokáže písomne sformulovať krátky inzerát, 	<p>inzerát</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem reklama, ✓ rozlíšiť druhy reklamy, ✓ sformulovať krátky reklamný text, 	<p>reklama</p> <p>druhy reklamy</p>

✓ posúdiť veku primeraným spôsobom a jazykom hodnovernosť reklamy,	
✓ vysvetliť pojem pozvánka, ✓ rozpoznať jednotlivé body pozvánky (miesto, čas, program, pozývateľ), ✓ sformulovať písomne text pozvánky na určité podujatie (besiedka, koncert),	pozvánka
✓ opísať charakteristické prvky predmetu, ✓ opísať funkčnosť predmetu a poznať jeho praktické využitie, ✓ slovne vysvetliť čo je nákres, schéma, ✓ identifikovať nákres, schému v texte, ✓ charakterizovať návod, ✓ pracovať podľa jednoduchého návodu, ✓ prezentovať návod verejne, ✓ rozpoznať jednoduchý recept, ✓ rozlíšiť druhy receptov (lekársky, kuchársky), ✓ pracovať podľa jednoduchého receptu, ✓ zostaviť jednoduchý recept,	opis pracovného predmetu nákres schéma návod recept
✓ identifikovať vizitku po vizuálnej stránke, ✓ rozoznať, ktoré údaje o človeku vizitka prezrádza, ✓ predstaviť sa prostredníctvom vizitky, ✓ vyrobiť vizitku pre seba, pre spolužiaka, rodiča.	vizitka

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať plynulo súvislý umelecký text, ✓ uplatňovať zásady správnej techniky čítania zameranej na umelecký prednes, ✓ správne dýchať, artikulovať, dodržiavať správnu výslovnosť, ✓ literárny text čítať s porozumením, ✓ odpovedať na otázky zamerané na obsahovú stránku textu, ✓ vymenovať najznámejšie knihy pre deti a mládež, ✓ pozná mená významných autorov detskej literatúry, ✓ porozprávať krátky dej alebo obsah prečítanej knihy, ✓ vyjadriť pocity a zážitky z prečítaného textu (knihy), 	literatúra pre deti a mládež
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojmy poézia a próza, ✓ rozoznať v texte poéziu od prózy, ✓ recitovať báseň so zameraním na umelecký prednes, ✓ rozoznať v prozaickom útvare odseky, 	poézia, próza odsek
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem ľudová slovesnosť, ✓ vymenovať literárne útvary ľudovej slovesnosti, ✓ čítať krátke ľudové útvary s porozumením, ✓ vysvetliť pojem pranostika, 	ľudová slovesnosť pranostika

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať pranostiky v texte, ✓ zapamätať si najznámejšie pranostiky, ✓ vyhľadať príslovia a porekadlá v texte, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z príslovia, ✓ vysvetliť pojem prirovnanie, ✓ identifikovať prirovnania v texte, ✓ napísať samostatne vety, v ktorých použije čo najviac prirovnaní, 	<p>príslovie porekadlo prirovnanie</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ autorskú rozprávku prečítať nahlas, plynulo, s porozumením, ✓ v rozprávke výrazne čítať priamu reč, ✓ rozlíšiť rozdiely medzi ľudovou a autorskou rozprávkou, ✓ rozlíšiť hlavné a vedľajšie postavy rozprávky, ✓ povedať ponaučenie vyplývajúce z rozprávky, 	<p>autorská rozprávka hlavná a vedľajšia postava</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť hlavnú myšlienku v rôznych literárnych textoch, ✓ určiť rozdiely medzi rozprávkou a povest'ou, ✓ charakterizovať povesť, ✓ určiť hlavnú myšlienku povesti, ✓ správne formulovať otázky k obsahu povesti, ✓ vysloviť vlastný názor na povesť. 	<p>hlavná myšlienka povesť (vhodný výber povesti, zamerať sa na kratšie a po obsahovej stránke jednoduchšie povesti)</p>

Jazyková a slohová zložka	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvárať nové slová s rôznymi predponami, ✓ uplatniť pravopis predpôn, ✓ identifikovať slabičné a neslabičné predpony, ✓ rozlíšiť význam slov utvorených z rôznych predpôn, ✓ používať slová s predponami v texte, 	<p>tvorenie slov predponami pravopis a výslovnosť predponových odvođenín</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatniť pravopis vybraných a odvodených slov, ktoré rovnako alebo podobne znejú, ale majú odlišný význam aj pravopis (napr. byť – biť, vyt’ – vit’, výr – vír), ✓ uplatniť pravopis geografických názvov s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske, 	<p>pravopis ďalších vybraných slov geografické názvy s i/í a y/ý po obojakej spoluhláske</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozdeľovať hlásky na párové znelé, párové neznelé, nepárové znelé, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis znelých párových spoluhlások na konci slov a neznelých spoluhlások na konci slov, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások vo vnútri slova, ✓ uplatniť výslovnosť a pravopis spodobovaných spoluhlások na hranici slov, ✓ uplatniť pravopis a výslovnosť spoluhlásky v, 	<p>delenie hlások na znelé a neznelé spodobovanie na konci slova, uprostred slova, na hranici slov pravopis a správna výslovnosť spoluhlások na konci slov, na morfeomatickom švíku, hranici slov pravidlá pravopisu a výslovnosť spoluhlásky v</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem priama reč, ✓ rozoznať priamu reč v hovorenom prejave, ✓ na základe úvodzoviek a uvádzacej vety identifikovať priamu reč v texte, ✓ rozlíšiť uvádzaciu vetu od priamej reči, 	<p>priama reč</p> <p>uvádzacia veta, úvodzovky</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozdeliť slovné druhy na ohybné a neohybné, ✓ rozlíšiť všeobecné a vlastné podstatné mená, ✓ uplatniť pravopis v názvoch štátov a v pomenovaniach príslušníkov národov, ✓ určiť gramatické kategórie podstatných mien, ✓ určiť mužský, ženský a stredný rod podstatných mien, ✓ určiť jednotné a množné číslo podstatných mien, ✓ vymenovať pádové otázky a latinské názvy pádov, ✓ skloňovať podstatné mená podľa jednotlivých pádov, ✓ určiť a vytvoriť základný tvar podstatného mena, ✓ použiť tvary podstatných mien vo vetách a v texte, ✓ určiť rod, číslo a pád prídavných mien, ✓ určiť základný tvar prídavného mena, ✓ určiť zhodu podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde, ✓ identifikovať zámená v texte, ✓ rozoznať druhy zámen (osobné a privlastňovacie), 	<p>ohybné a neohybné slovné druhy</p> <p>podstatné mená - vlastné a všeobecné</p> <p>vlastné podstatné mená – názvy štátov a príslušníkov národov</p> <p>gramatické kategórie podstatných mien (rod, číslo, pád)</p> <p>rod podstatných mien</p> <p>číslo podstatných mien</p> <p>pád podstatných mien</p> <p>základný tvar podstatného mena</p> <p>prídavné mená (rod, číslo, pád)</p> <p>základný tvar prídavného mena</p> <p>zhoda podstatného a prídavného mena v rode, čísle a páde</p> <p>zámená</p> <p>druhy zámen (osobné, privlastňovacie)</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ používať zámená v ústnej aj písomnej komunikácii, ✓ identifikovať základné a radové číslovky v texte, ✓ správne skloňovať číslovky, ✓ uplatniť pravopis čísloviek, ✓ určiť v texte základný tvar slovesa – neurčitok, ✓ určiť gramatické kategórie slovies (osobu, číslo a čas), ✓ správne časovať slovesá, ✓ správne časovať sloveso <i>byť</i> vo všetkých slovesných časoch, 	<p>číslovky: základné a radové</p> <p>slovesá</p> <p>gramatické kategórie slovies</p> <p>časovanie slovies</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať neohybné slovné druhy, ✓ vymenovať neohybné slovné druhy, ✓ určiť funkciu neohybných slovných druhov vo vete, ✓ identifikovať neohybné slovné druhy v texte, ✓ vyhľadať príslovky v texte na základe otázok: kde? kedy? a ako?, ✓ identifikovať predložky v texte, ✓ uplatniť správnu výslovnosť a pravopis predložiek s/so, z/zo, k/ku v spojení s osobnými zámenami, ✓ identifikovať spojky v texte, ✓ vymenovať spojky, ktoré sa v reči najčastejšie vyskytujú, ✓ rozoznať v texte častice a citoslovčia, ✓ určiť funkciu častíc a citosloviec, ✓ vymenovať najfrekventovanejšie výrazy súhlasu, 	<p>neohybné slovné druhy</p> <p>príslovky, predložky, spojky, častice, citoslovčia</p> <p>funkcia neohybných slovných druhov vo vete</p> <p>príslovky</p> <p>predložky</p> <p>pravopis predložiek a ich správna výslovnosť</p> <p>spojky</p> <p>najfrekventovanejšie spojky (<i>a, ale, keď, aby, že ...</i>)</p> <p>častice a citoslovčia</p>

<p>nesúhlasu, istoty, pochybnosti (áno/nie, hádam, asi, možno...),</p> <p>✓ používať častice a citoslovčia v ústnej a písomnej komunikácii,</p>	
<p>✓ vysvetliť pojem umelecký a vecný text,</p> <p>✓ prakticky rozoznať umelecký a vecný text,</p> <p>✓ vysvetliť pojem kľúčové slová,</p> <p>✓ identifikovať kľúčové slová v umeleckom a vecnom texte,</p> <p>✓ porozprávať prostredníctvom kľúčových slov krátky príbeh,</p> <p>✓ napísať osnovu,</p> <p>✓ zreprodukovať text podľa napísanej osnovy,</p> <p>✓ napísať krátky umelecký text,</p> <p>✓ napísať krátky vecný text,</p>	<p>umelecký a vecný text</p> <p>kľúčové slová</p> <p>osnova v umeleckom a náučnom texte (písomne)</p> <p>tvorivé písanie</p>
<p>✓ vysvetliť pojem diskusia,</p> <p>✓ diskutovať na určitú tému vybratú učiteľom/žiakom,</p> <p>✓ vysloviť a obhájiť si vlastný názor v diskusii,</p> <p>✓ dodržiavať pravidlá spoločenského správania počas diskusie,</p> <p>✓ primerane riešiť umelo vytvorenú konfliktnú situáciu,</p> <p>✓ prejaviť vlastný názor primeraným spôsobom a primeranými jazykovými prostriedkami na konfliktnú situáciu,</p> <p>✓ poznať niektoré stratégie riešenia konfliktu,</p>	<p>diskusia</p> <p>názor</p>
<p>✓ opísať podľa predlohy osobu,</p> <p>✓ vymenovať charakteristické črty opisovanej osoby: vonkajšie,</p>	<p>opis osoby (ústne, písomne)</p>

<p>vnútorné (charakterové),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať osobu podľa živého modelu (spolužiaka, učiteľa), ✓ v opise použiť jednoduché vety, súvetia a prirovnania, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem interview, ✓ písomne koncipovať jednoduché otázky a odpovede ako koncept k interview, ✓ zrealizovať so spolužiakmi interview o aktuálnej udalosti, 	interview (cieľný rozhovor)
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zreprodukovať ústne a písomne kratší prečítaný text, ✓ dodržiavať časovú postupnosť deja, ✓ napísať dejovú postupnosť rozprávania, ✓ písomne priradiť správne nadpisy k dejovej osnove, 	reprodukcia rozprávania časová postupnosť deja
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vlastnými slovami charakterizovať plagát, ✓ rozlíšiť, na aké účely sa plagát používa, ✓ vytvoriť jednoduchý plagát k aktuálnej udalosti. 	plagát

Čítanie a literárna výchova	
Výkonový štandard	Obsahový štandard:
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ čítať náučný text s porozumením, ✓ identifikovať informácie uvedené priamo v texte, ✓ tvoriť otázky k informáciám uvedeným priamo v texte, 	náučná literatúra

<ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať informácie uvedené v texte nepriamo, ✓ tvoriť otázky k informáciám uvedeným v texte nepriamo, ✓ identifikovať v texte diagramy a grafy, ✓ prečítať diagramy a grafy v náučnom texte, ✓ určovať podľa diagramu alebo grafu pomerné zastúpenie jednotlivých položiek, ✓ v texte navzájom odlíšiť umeleckú a náučnú literatúru, ✓ čítať umelecký text samostatne, s dôrazom na správnu výslovnosť, dikciu, artikuláciu, ✓ naspamäť zarecitovať jednu/viac básní, ✓ predniesť kratšie prozaické dielo, ✓ charakterizovať divadlo, divadelnú hru, ✓ účinkovať v divadelnej hre, ktorú nacvičí učiteľ so žiakmi v triede, v škole, ✓ dbať na výrazný prednes priamej reči v dramatických textoch, ✓ poznať spoločenské pravidlá správania sa v divadle, 	<p>diagramy a grafy</p> <p>umelecká literatúra</p> <p>divadlo, divadelná hra</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať pojmy rozhlas, televízia, film, kino a vzájomne ich odlíšiť, ✓ poznať názvy detských literárnych diel (rozprávok), ktoré boli sfilmované, ✓ rozprávať obsah detského filmu, ktorý žiakov najviac upútal, 	<p>rozhlas, televízia, film, kino</p> <p>prepojenie literatúry s filmovou, televíznou a divadelnou tvorbou</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať hlavné postavy z detského filmu, ✓ opísať vzťahy medzi filmovými postavami, ✓ poznať spoločenské pravidlá správania sa v kine, 	
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem dialóg, poznať koľko osôb na ňom participuje, ✓ identifikovať dialóg v texte a prečítať ho s porozumením, ✓ zrealizovať dialóg so spolužiakom, použiť primeranú gestikuláciu, mimiku, 	<p>dialóg</p> <p>mimojazykové prostriedky (gestikulácia, mimika)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem kapitola, ✓ rozoznať v knihe kapitoly, 	kapitola
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem bájka, ✓ vyhľadať bájky z rôznych zdrojov (kníh, internetu), ✓ čítať bájku so zameraním na výrazný prednes priamej reči, ✓ pokúsiť sa o dramatizáciu bájky, ✓ vlastnými slovami hovoriť ponaučenie vyplývajúce z bájky, ✓ poznať mená autorov bajok slovenskej a svetovej literatúry, 	<p>bájka</p> <p>bájka v svetovej literatúre (Ezop)</p> <p>bájka v slovenskej literatúre (J. Záborský)</p>
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem komiks, ✓ čítať komiks so zameraním na dejovú postupnosť, ✓ zoradiť obrázky podľa dejuvej postupnosti, ✓ nakresliť samostatne alebo za pomoci spolužiakov krátky komiks a napísať k nemu výstižný text, ✓ charakterizovať vlastnými slovami pojmové mapy, 	<p>komiks</p> <p>dejová postupnosť v komikse (text umiestnený v bublinách, uprostred textu, na okrajovej časti obrázku)</p> <p>pojmové mapy</p>

<ul style="list-style-type: none">✓ samostatne porozprávať o danej téme prostredníctvom pojmovej mapy,✓ tvoriť v skupine pojmové mapy výberom z ponuky slov, slovných spojení.	
---	--

Kritériá kontroly a hodnotenia diktátov:

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 1. ročníku ZŠ

počet: 1

Zameranie: opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 2. ročníku:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 1. ročníka ZŠ
2. Hláska a písmeno (ch, dz, dž)
3. Samohláska ä
4. Dvojhlásky
5. Tvrdé spoluhlásky
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Mäkké spoluhlásky

8. Slabiky di, ti, ni, li, de, te, ne, le
9. Vety
10. Opakovanie učiva z 2. ročníka

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 3. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 2. ročníka ZŠ
2. Slová s l, ľ, r, ř
3. Vybrané slová po b
4. Vybrané slová po m
5. Vybrané slová po p
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vybrané slová po r, s
8. Vybrané slová po v, z
9. Slovné druhy
10. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

Počet a zameranie kontrolných diktátov v 4. ročníku ZŠ:

počet: 10

Zameranie:

1. Opakovanie učiva z 3. ročníka ZŠ

2. Vybrané slová po b, m
3. Vybrané slová po p, r
4. Vybrané slová po s, v, z
5. Spodobovanie
6. Opakovanie učiva za 1. polrok
7. Vlastné podstatné mená
8. Ohybné slovné druhy
9. Neohybné slovné druhy
10. Opakovanie učiva zo 4. ročníka ZŠ

Stupnica hodnotenia kontrolných diktátov:

- 0 – 1 chyba = 1
2 – 4 chyby = 2
5 – 7 chýb = 3
8 – 10 chýb = 4
11 a viac chýb = 5

Rovnaké chyby v tom istom slove sa pokladajú za jednu chybu, napríklad rýchly chlapec mal rýchly krok – (1 chyba).

Rozsah kontrolných diktátov v jednotlivých ročníkoch:

1. ročník 10 – 15 plnovýznamových slov
2. ročník 20 – 30 plnovýznamových slov

3. ročník 30 – 40 plnovýznamových slov

4. ročník 40 – 50 plnovýznamových slov

Poznámka: Navrhovaný rozsah slov platí aj pri prepise a odpise textu.

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník

Prípravné obdobie	51 hodín
Nácvične (šlabikárové) obdobie	195 hodín
Čítankové obdobie	51 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 2. ročník

Hláska a písmeno	3 hodiny
Tlačené a písané písmená	5 hodín
Rozlišovacie písmenká	8 hodín
Samohlásky – krátke a dlhé	13 hodín
Dvojhlasý	9 hodín
Mäkké spoluhlásky	15 hodín
Tvrde spoluhlásky	10 hodín
Slabika	12 hodín
Vety	24 hodín
Sloh	33 hodín
Čítanie a literárna výchova	132 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Abeceda	6 hodiny
Slovo, slabika	4 hodín
Obojaké spoluhlásky	4 hodín
Vybrané slová po b, m, p, r, s, v, z	37 hodín
Slovné druhy	
Posatatné mená	16 hodín
Prídavné mená	6 hodín
Zámená	4 hodín
Číslovky	4 hodín
Sloveská	8 hodín
Sloh	33 hodín
Čítanie a literárna výchova	132 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Opakovanie učiva 3. ročníka Reprodukcia Tvorenie slov predponami	16 hodiny
Vybrané slová Umelecký a vecný text	12 hodín
Vybrané slová Spodobovanie Diskusia	20 hodín
Spodobovanie Opis prírody	8 hodín
Priama reč	4 hodiny
Robíme rozhovor Slovné druhy	8 hodín
Podstatné mená	4 hodiny
Slovné druhy Podstatné mená Pripravujeme rozhovor Prídavné mená	12 hodín
Slovné druhy Prídavné mená Opis literárnej postavy Zámená Číslovky Slovesá	20 hodín
Slovné druhy Slovesá Neohybné slovné druhy Rozprávame, o čom sme čítali Predložky	12 hodín
Slovné druhy Predložky Spojky	4 hodiny
Slovné druhy, Častice, Citoslovčia, Opakovanie	12 hodín
Čítanie a literárna výchova	132 hodín

Posil'nenie kvality:

Slovenský jazyk 3. ročník

Vybrané slová po b - 2 hodiny

Vybrané slová po p - 2 hodiny

Vybrané slová po m - 2 hodiny

Vybrané slová po v - 2 hodiny

Vybrané slová po r - 2 hodiny

Vybrané slová po z - 2 hodiny

Vybrané slová po s - 2 hodiny

Vybrané slová opakovanie – 6 hodín

Precvičovanie pravopisu, didaktické hry, význam slov, tvorenie viet, slohové práce, tvorenie príbuzných slov, práca s materiálom, pexeso, problémové hry.

Slovenský jazyk 4. ročník

Vybrané slová - 6 hodiny

Slovné druhy - 2 hodiny

Podstatné mená - 2 hodiny

Prídavné mená - 2 hodiny

Prídavné mená - 2 hodiny

Zámená - 2 hodiny

Číslovky - 2 hodiny

Slovesá - 2 hodiny

Predložky - 2 hodiny

Spojky - 2 hodiny

Častice - 2 hodiny

Citoslovčia - 2 hodiny

Slovné druhy opakovanie- 5 hodina

Precvičovanie pravopisu, didaktické hry, význam slov, tvorenie viet, slohové práce, tvorenie príbuzných slov, práca s materiálom, pexeso, problémové hry.



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby:	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Názov ŠvP:	KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať
- dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných

údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní -dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku.

Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,

- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (*vnímanie* prostredníctvom rôznych zmyslov, *zámerná pozornosť*, vizuálna, auditívna, kinestetická *pamäť*, *reč*).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnosťny charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít.

Metodicko-didaktické princípy :

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnosťny charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasť učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

4 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

4.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

4.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,

4.3 Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová

4.4 Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

4.5 Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“

5 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne.

Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov.

Čítanie s porozumením

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch.

Písomný prejav

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať jednoduché slová

6 Obsah vzdelávania

Prehľad tematických okruhov:

Sloníča	8 hodín
Doktor Monkey	8 hodín
Sloníča má narodeniny	8 hodín
Vianoce	4 hodiny
Jašterička čarodejníčka	8 hodín
V škole	8 hodín
Veľká noc	4 hodiny
Na pláži	8 hodín
Opakovanie	10 hodín

Učebné zdroje

- učebnica a pracovný zošit Mini Magic 1
- obrázkové karty
- plagáty
- veľká kniha
- CD nahrávky
- webové stránky, internet

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sloníča	Pozdravy: Good morning, Good afternoon, Goodbye, Bye, Good night Predstavenie sa Nové slovíčka: snail, cow, elephant, frog, cat, dog. Čísla: 1 – 6 Farby: red, yellow, blue Otázka: Whats your name? Odpoveď: My name is ... Otázka: How are you? Odpoveď: I'm fine, thank you.	Vedieť sa pozdraviť, vedieť sa predstaviť. Naučiť sa otázku: Whats your name? a vedieť ju používať Naučiť odpoveď: My name is... a vedieť ju používať Vedieť používať otázku: How are you? Vedieť použiť odpoveď: I am fine, thank you. Vedieť ukázať na obrázku a zopakovať po učiteľovi. Naučiť sa 6 názvov zvierat. Naučiť sa základné farby. Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.
Doktor Monkey	Časti tela: tummy, leg, back, foot ... Touch your	Vedieť používať jednoduché pozdravy. Naučiť sa činnosti, časti tela.

	<p>Činnosti: drink, jump, sit down, ... Čísla: od 1 – 10 Otázka: What's the matter? Porozumenie viet: Open your mouth . Come in. That's better. Sit down, please.</p>	<p>Dramatizácia príbehu, vedieť prerozprávať časti príbehu, počítať do 10, vedieť pomenovať činnosti. Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu.... Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
Sloniča má narodeniny	<p>Predmety: camera, book, pencil, ball, guitar,... Činnosti: Let'splay football, sing, read, draw, clap, Slovné spojenie: I've got Porozumenie viet, otázok: Who's that? Please, open What is it?</p>	<p>Nová slovná zásoba, opakovanie slovných spojení a viet a ich porozumenie (ponúkание darčiekov). Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu.... Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
Vianoce	<p>Rozhovor o Vianociach, darčekom a vianočných dekoráciach Posluch nahrávky Nácvik piesne Veta Here you are. Pomenovanie postavičiek z rozprávok Otázka Who is it? Odpoveď This is a ...</p>	<p>Naučiť sa nové slovíčka o Vianociach. Vedieť ukázať na daný obrázok v učebnici. Vedieť zopakovať jednotlivé názvy. Vedieť utvoriť slovné spojenia podľa obrázkov Naučiť sa vetu Here you are. a vedieť ju používať Naučiť sa otázku Who is this? Naučiť sa odpoveď This is a ... Vedieť vymalovať obrázok podľa pokynov.</p>
Jašterička čarodejníčka	<p>Ďalšie časti tela: arm, ears, eyes, Činnosti: I can cycle, skip, dance, Predmety:bicykle, skipping rope, radio, rollerskates Vety v príbehu: Thank you. Are you ready? Can I play with you? Zápor: No, you can't. I touch my ... Help!</p>	<p>Naučiť sa činnosti týkajúce sa hry, príbehu, predmetov a častí tela. Opakovať kúzlo, Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu.... Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>

V škole	<p>Slovná zásoba: book, chair, cupboard, pen, bag, glasses, bus, ...</p> <p>Predložky: on, in, under</p> <p>Slová: mummy, daddy, little sister, baby brother ...</p> <p>Vety v príbehu: It's late! It's time for school! Hurry up! The bus is here! Look! It's under the Otázka: Have you got your?</p>	<p>Nučiť sa slovnú zásobu týkajúcu sa predmetov v škole a členov rodiny.</p> <p>Vedieť prerozprávať príbeh a vžiť sa do neho.</p> <p>Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu....</p> <p>Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
Veľká noc	<p>Slovná zásoba: Easter, Easter bunny, Easter eggs, chicks, butterflies, flowers</p> <p>Opakovanie farieb, opakovanie čísel.</p> <p>Vety: What colour is it? Choose your favourite colours. Can I play with you?</p>	<p>Pochopiť a porozprávať sa ako trávia Veľkonočné sviatky vo Veľkej Británii.</p> <p>Porozumieť vetám, ktoré sa týkajú Veľkonočných sviatkov. Urobiť pohľadnicu.</p>
Na pláži	<p>Nová slovná zásoba: beach, sea, flag, towel, ice cream, sandcastle, kite, sun hat, happy, sad, swim, ..</p> <p>Opakovanie farieb, čísel, pozdravov, opakovanie slov z predchádzajúcich lekcí.</p>	<p>Naučiť sa výrazy a slová týkajúce sa témy prázdnin.</p> <p>Vedieť prerozprávať príbeh a vžiť sa do neho.</p> <p>Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu....</p> <p>Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
Opakovanie	<p>Celoročné opakovanie slovnej zásoby, viet, výrazov, príbehov, piesní.</p>	

8 Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva slovne.

Hodnotenie žiakov má predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby:	1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne
Názov ŠvP:	KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	Prvý (I.C)
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

- rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať
- dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných

údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní -dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,
- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku.

Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,

- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (*vnímanie* prostredníctvom rôznych zmyslov, *zámerná pozornosť*, vizuálna, auditívna, kinestetická *pamäť*, *reč*).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnosťny charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít.

Metodicko-didaktické princípy :

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnosťny charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasť učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

4 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učitelia sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

4.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

4.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,

4.3 Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová

4.4 Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,
- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

4.5 Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“

5 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne.

Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov.

Čítanie s porozumením

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch.

Písomný prejav

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci prvého ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať jednoduché slová

6 Obsah vzdelávania

Prehľad tematických okruhov:

Treetops	2 hodiny
JESEŇ – Ahoj!	3 hodiny
JESEŇ- Čísla a farby	4 hodiny
Šťastný Halloween	1 hodina
ZIMA – Treetops rodina	3 hodiny
ZIMA – Čas na čísla	3 hodiny
Šťastné Vianoce	1 hodina
JAR – V škole	3 hodiny
JAR – Školská taška	3 hodiny
LETO - Zvieratá	3 hodiny
LETO – Moja tvár	3 hodiny
Opakovanie	4 hodiny

Učebné zdroje

- učebnica a pracovný zošit Mini Magic 1
- obrázkové karty
- plagáty
- veľká kniha
- CD nahrávky
- webové stránky, internet

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sloníča	Pozdravy: Good morning, Good afternoon, Goodbye, Bye, Good night Predstavenie sa Nové slovíčka: snail, cow, elephant, frog, cat, dog. Čísla: 1 – 6 Farby: red, yellow, blue Otázka: Whats your name? Odpoveď: My name is ... Otázka: How are you? Odpoveď: I'm fine, thank you.	Vedieť sa pozdraviť, vedieť sa predstaviť. Naučiť sa otázku: Whats your name? a vedieť ju používať Naučiť odpoveď: My name is... a vedieť ju používať Vedieť používať otázku: How are you? Vedieť použiť odpoveď: I am fine, thank you. Vedieť ukázať na obrázku a zopakovať po učiteľovi. Naučiť sa 6 názvov zvierat.

		Naučiť sa základné farby. Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.
Doktor Monkey	Časti tela: tummy, leg, back, foot ... Touch your Činnosti: drink, jump, sit down, ... Čísla: od 1 – 10 Otázka: What's the matter? Porozumenie viet: Open your mouth . Come in. That's better. Sit down, please.	Vedieť používať jednoduché pozdravy. Naučiť sa činnosti, časti tela. Dramatizácia príbehu, vedieť prerozprávať časti príbehu, počítat' do 10, vedieť pomenovať činnosti. Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu.... Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.
Sloníča má narodeniny	Predmety: camera, book, pencil, ball, guitar,... Činnosti: Let'splay football, sing, read, draw, clap, Slovné spojenie: I've got Porozumenie viet, otázok: Who's that? Please, open What is it?	Nová slovná zásoba, opakovanie slovných spojení a viet a ich porozumenie (ponúkание darčiekov). Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu.... Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.
Vianoce	Rozhovor o Vianociach, darčekom a vianočných dekoráciach Posluch nahrávky Nácvik piesne Veta Here you are. Pomenovanie postavičiek z rozprávok Otázka Who is it? Odpoveď This is a ...	Naučiť sa nové slovíčka o Vianociach. Vedieť ukázať na daný obrázok v učebnici. Vedieť zopakovať jednotlivé názvy. Vedieť utvoriť slovné spojenia podľa obrázkov Naučiť sa vetu Here you are. a vedieť ju používať Naučiť sa otázku Who is this? Naučiť sa odpoveď This is a ... Vedieť vymaľovať obrázok podľa pokynov.
Jašterička čarodejníčka	Ďalšie časti tela: arm, ears, eyes, Činnosti: I can cycle, skip, dance,	Naučiť sa činnosti týkajúce sa hry, príbehu, predmetov a častí tela. Opakovať kúzlo, Porozumieť vetám použitým

	<p>Predmety: bicykle, skipping rope, radio, rollerskates</p> <p>Vety v príbehu: Thank you. Are you ready? Can I play with you? Zápor: No, you can't. I touch my ... Help!</p>	<p>v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu....</p> <p>Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
V škole	<p>Slovná zásoba: book, chair, cupboard, pen, bag, glasses, bus, ...</p> <p>Predložky: on, in, under</p> <p>Slová: mummy, daddy, little sister, baby brother ...</p> <p>Vety v príbehu: It's late! It's time for school! Hurry up! The bus is here! Look! It's under the Otázka: Have you got your?</p>	<p>Nučiť sa slovnú zásobu týkajúcu sa predmetov v škole a členov rodiny.</p> <p>Vedieť prerozprávať príbeh a vžiť sa do neho.</p> <p>Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu....</p> <p>Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
Veľká noc	<p>Slovná zásoba: Easter, Easter bunny, Easter eggs, chicks, butterflies, flowers</p> <p>Opakovanie farieb, opakovanie čísel.</p> <p>Vety: What colour is it? Choose your favourite colours. Can I play with you?</p>	<p>Pochopiť a porozprávať sa ako trávia Veľkonočné sviatky vo Veľkej Británii.</p> <p>Porozumieť vetám, ktoré sa týkajú Veľkonočných sviatkov. Urobiť pohľadnicu.</p>
Na pláži	<p>Nová slovná zásoba: beach, sea, flag, towel, ice cream, sandcastle, kite, sun hat, happy, sad, swim, ..</p> <p>Opakovanie farieb, čísel, pozdravov, opakovanie slov z predchádzajúcich lekcí.</p>	<p>Naučiť sa výrazy a slová týkajúce sa témy prázdnin.</p> <p>Vedieť prerozprávať príbeh a vžiť sa do neho.</p> <p>Porozumieť vetám použitým v príbehu, aktívne sa podieľať na príbehu....</p> <p>Naučiť sa pieseň z príbehu, porozumieť jej.</p>
Opakovanie	<p>Celoročné opakovanie slovnej zásoby, viet, výrazov, príbehov, piesní.</p>	

8 Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Hodnotenie žiakov sa vykonáva slovne.

Hodnotenie žiakov má predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby:	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne
Názov ŠvP:	KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

Charakteristika vyučovacieho predmetu

V jazykovej časti oblasti Jazyk a komunikácia sú určujúcimi ciele rozvíjania komunikatívnych schopností žiakov, ktoré síce boli deklarované aj v minulosti, ale ich uskutočňovanie bolo vytlačané tendenciou obsiahnuť pomerne veľkú sumu jazykových pojmov na vysokej úrovni abstrakcie, ktorá bola v školskej praxi často sploštená do samoučelného biff'ovania sa jazykových pojmov bez dostatočnej schopnosti aktívne využívať vedomosti z jazyka pri vlastnej produkcii písaných či hovorených komunikátov. **Zdôrazňujeme preto chápanie jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi, čo by sa vo vyučovaní jazyka malo premietnuť do zámerného preferovania rozvoja komunikatívnych kompetencií, ktoré budú istým teoretickým i praktickým východiskom ich ďalšieho rozvíjania v ostatných vyučovacích predmetoch s ohľadom na ich špecifické potreby.** Výrazne sa teda posilní komunikatívno-zážitkový model vyučovania jazyka a naopak oslabí sa tendencia obsiahnuť „školskú podobu“ vednej disciplíny lingvistiky. Faktograficky presýtený obsah sa zredukuje v prospech aktivít žiakov, ktorí majú v čo najväčšom rozsahu interpretačno - hodnotiacim spôsobom pracovať s jazykovými komunikátmi. **Najväčší akcent sa pritom kladie na vlastnú tvorbu jazykových prejavov, prácu s informáciami, čitateľskú gramotnosť, schopnosť argumentovať a pod.**

Zmeny v chápaní zložky literárnej výchovy sa tiež uberajú dvoma paralelnými cestami. Jednak je potrebné nanovo ustanoviť ciele a výkonové štandardy pre oblasť kognitívneho rozvoja, ktorá je dobre stabilizovaná, a preto aj dobre pripravená na nevyhnutný vývoj a potrebné zmeny, a jednak vziať do úvahy aj afektívne osobnostné prvky, ktoré sa „tlačia“ do inovovaného didaktického systému literárnej výchovy, kde však vyvolávajú spomínané napätie medzi svojou internou a psychickou podstatou, racionálnou prezentáciou v pedagogickej teórii a konkretizovanou podobou vo forme regulatívnych nástrojov v školskej vzdelávacej praxi. Nejde teda o schopnosť plynulo čítať slová a vety, ale skôr o pochopenie textu ako celku.

Dobré zvládnutie jazykového učiva a najmä komunikatívnych kompetencií vytvára predpoklad na rozvinutie schopnosti úspešne sa uplatniť na trhu práce a v súkromnom živote. Chápe jazyk ako znak národnej a individuálnej identity, ako prostriedok komunikácie a profesionálnej realizácie a prostriedok na vyjadrovanie citov a pocitov

Cudzie jazyky naopak prispievajú k pochopeniu a objavovaniu tých skutočností, ktoré presahujú oblasť skúseností sprostredkovaných štátnym jazykom. Poskytujú živý jazykový základ a predpoklady pre komunikáciu žiakov v rámci Európskej únie.

Cudzie jazyky umožňujú poznávať odlišnosti v spôsobe života ľudí iných krajín a ich odlišné kultúrne tradície. Poskytujú prehĺbenie vedomostí a vzájomného medzinárodného porozumenie a tolerancie a vytvárajú podmienky pre spoluprácu škôl na medzinárodných projektoch.

Ciele vyučovacieho predmetu

Vzdelávanie v danej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie žiakov k:

- podpore sebadôvery každého žiaka;

- osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa po celý ich život a zaujať aktívne miesto v socio-kultúrnom prostredí;
- príprave všetkých žiakov tak, aby sa stali zodpovednými občanmi, schopnými podieľať sa na rozvoji demokratickej spoločnosti, pluralizmu a kultúrnej otvorenosti;
- zaručeniu rovnakých šancí sociálnej emancipácie pre všetkých žiakov;
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania;
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov;
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie;
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní;
- pestovaniu vedomia jazykovej príslušnosti k istému etniku, pocitu jazykovej príbuznosti a spolupatričnosti s inými etnikami, prostredníctvom ovládania normy spisovného jazyka,
- k zvyšovaniu jazykovej kultúry ich verbálnych ústnych i písomných jazykových prejavov.

Metódy a formy práce

Absolvent primárneho vzdelania má **osvojené tieto kľúčové kompetencie (spôsobilosti):**

Sociálne komunikačné kompetencie (spôsobilosti)

- vyjadruje sa súvisle a výstižne písomnou aj ústnou formou adekvátnou primárnemu stupňu vzdelávania,
- dokáže určitý čas sústredene načúvať, náležite reagovať, používať vhodné argumenty a vyjadriť svoj názor,
- uplatňuje ústretovú komunikáciu pre vytváranie dobrých vzťahov so spolužiakmi, učiteľmi, rodičmi a s ďalšími ľuďmi, s ktorými prichádza do kontaktu,
- rozumie rôznym typom doteraz používaných textov a bežne používaným prejavom neverbálnej komunikácie a dokáže na ne adekvátne reagovať,
- v cudzích jazykoch je schopný na primeranej úrovni porozumieť hovorenému textu, uplatniť sa v osobnej konverzácii, ako aj tvoriť texty, týkajúce sa bežných životných situácií,
- na základnej úrovni využíva technické prostriedky medzi osobnej komunikácie, chápe význam rešpektovania kultúrnej rozmanitosti,

Spôsobilosť učiť sa učiť sa

- uplatňovať rôzne techniky učenia sa a efektívne si osvojiť poznatky a študijné návyky
- vyberať a hodnotiť získané informácie, spracovávať ich a využívať vo svojom učení a v iných činnostiach
- uvedomovať si význam vytrvalosti a iniciatívy pre svoj pokrok

Osobné, sociálne a občianske spôsobilosti

- uvedomovať si vlastné potreby a tvorivo využívať svoje možnosti

- mať osvojené základy pre efektívnu spoluprácu v skupine
- dokázať prijímať nové nápady alebo aj sám prichádzať s novými nápadi a postupmi pri spoločnej práci
- uvedomovať si význam pozitívnej sociálno-emočnej klímy v triede a svojim konaním prispievať k dobrým medziľudským vzťahom

Spôsobilosť riešiť problémy

- ovládať základné pravidlá, normy a zvyky súvisiace s úpravou zovňajšku človeka
- dokázať sa vyjadrovať na úrovni základnej kultúrnej gramotnosti prostredníctvom rôznych vyjadrovacích prostriedkov

Stratégie vyučovania

Metódy práce

- vysvetľovanie
- rozhovor
- rozprávanie
- didaktická hra
- pozorovanie
- práca s pracovnými listami
- praktická činnosť
- manipulačná
- reproduktívna
- demonštratívna

Formy práce

- skupinová práca
- samostatná práca
- práca v dvojiciach
- frontálne vyučovanie

Učebné zdroje

- pracovná učebnica Treetops 2
- obrázkové karty
- plagáty
- metodická príručka pre učiteľa
- materiály na kopírovanie pre tvorbu portfólií
- CD nahrávky
- webové stránky, internet

Obsah vzdelávania:

Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Les a jeho obyvatelia	Poznať a pomenovať postavy v učebnici prostredím, v ktorom žijú. Naučiť sa pesničku.	Vie ukázať na postavy v učebnici. Vie sa pozdraviť. Vie sa predstaviť.
JESEŇ	Počúvať a určiť slová slová súvisiace s jeseňou. Počúvať a zaspievať pieseň.	Vie ukázať na obrázky podľa pokynu. Odpovie na otázku: „ <i>What is it?</i> “
Všetko najlepšie!	Porozumieť a odpovedať na otázku: <i>How old are you?</i> Určiť čísla 1-10. Zaspievať pesničku. <i>Birthday song</i>	Vie odpovedať na otázku. Vie pomenovať čísla od 1 – 10.
Príbeh : Bang!	Vypočúť si a zahrať príbeh. Porozumieť a odpovedať na otázku : <i>How many....?</i>	Vie sústredene počúvať. Vie odpovedať na otázku.
Farby	Určovať farby. Rozoznávať písanú podobu slov – farieb. Porozumieť a odpovedať na otázku: <i>What colour is it?</i>	Vie pomenovať farby a správne k nim priradiť slová. Vie reagovať na otázku.
Čísla	Rozoznávať písanú podobu slov – čísel. Vypočúť a zaspievať si pieseň <i>Balloon song</i>	Vie pomenovať čísla a priradiť k nim písanú podobu. Vie zaspievať pesničku.
Narodeninová zábava	Určovať a priradiť čísla a množstvo. Napísať pomenovanie farieb podľa vzoru.	Vie priradiť číslo k množstvu. Vie odpísať slovo podľa predlohy.
V triede	Určovať predmety v triede. Počúvať a spievať pieseň <i>Pencil song</i> . Rozoznať písomnú podobu slov označujúcich predmety v triede.	Pozná a pomenuje predmety v triede. Vie slová napísať podľa predlohy.
Zabávame sa v triede	Pomenovať umiestnenie predmetov. Poznať predložky „v“ a „na“	Vie správne používať predložky.
ZIMA Bývanie	Vypočúť si a určiť slová súvisiace so zimou. Počúvať a spievať pieseň <i>Winter song</i> . Pomenovať izby v dome. Vypočúť si pieseň <i>House song</i> .	Vie pomenovať izby v dome.
Projekt: Vianoce	Vyrobiť si sobí klobúk. Zaspievať pieseň: <i>Reindeer</i>	Rozvíja tvorivosť. Vie zaželať

	<i>song</i>	
Projekt: Vianoce	Vyrobit' si vianočnú pohľadnicu. Zaspievať koledu <i>Jingle bells</i> .	Rozvíja jemnú motoriku, estetické cítenie. Veselé Vianoce.
Príbeh: Hide and seek Kde je mama?	Pomenovať izby v dome. Vedieť sa opýtať. Vypočúť a zahrať si scénku. Porozumieť a odpovedať na otázku: „Where 's....? Nájsť ľudí v dome. Pomenovať členov rodiny.	Vie vymenovať izby v dome. Vie odpovedať na otázku. Pomenuje členov rodiny.
Zábava v dome	Vyhľadať postavy v rôznych izbách. Vedieť sa opýtať, kde sú postavy a predmety.	Vie správne položiť otázku.
Oblečenie	Určiť druhy oblečenia. Porozumieť inštrukciám týkajúcich sa obliekania. Vypočúť si a zaspievať pieseň: <i>Clothes song</i> . Priradiť slová k obrázkom.	Vie pomenovať oblečenie. Porozumieť inštrukcii.
Opakovanie - Hry s oblečením	Porozumieť výzvam „obleč si“ a vyzleč si“. Povedať, či je teplo alebo zima. Popísať oblečenie.	Porozumie výzvam. Vie sa samostatne vyjadriť.
JAR Zvieratá	Vypočúť si a určiť slová súvisiace s jarou. Zaspievať pieseň: <i>Spring song</i> . Pomenovať zvieratá. Vedieť priradiť slovo k obrázku. Reagovať na otázku <i>What is it?</i> Vypočúť si pieseň <i>Snake song</i> .	Vie učiť slová súvisiace s jarným obdobím. Pomenuje zvieratá. Priradí slová k obrázkom.
Príbeh: Budov nový miláčik Zvuky zvierat	Vypočúť si a zahrať si príbeh. Porozumieť spojeniu „I've got“. Priradiť slovo k obrázku. Odpovedať na otázku <i>What's number..?</i>	Vie použiť štruktúru I've got v danej situácii.
Domáci miláčikovia	Porozumieť a odpovedať na otázku <i>Have you got a pet?</i> Povedať, akého domáceho miláčika má žiak. Porozumieť otázke <i>How many legs?</i>	Vie reagovať na otázky. Vie správne odpovedať.
Moje telo Hra	Určiť časti tela. Vypočúť si a zaspievať pieseň <i>Body song</i> . Priradiť slová k obrázkom.	Vie určiť časti tela, zaspieva pieseň a priradí slová k obrázkom.
	Určiť časti tela. Opísať	Určí časti tela a opíše zviera podľa obrázka.

Hra „Jeden prst, jeden palec“	zvieratá. Priradí slová k obrázkom.	
Projekt: Veselú Veľkú noc	Zaspievať pieseň <i>Easter bunny song</i> . Vyrobiť si zajačí klobúk. Vyrobiť si pohľadnicu. Vyrobiť si veľkonočnú knižku.	Pozná tradície inej krajiny. Aktívne sa zapojí do skupinovej činnosti. Rozvíja manuálne zručnosti.
LETO Jedlo	Vypočúť si a určiť slová súvisiace s letom. Počúvať a zaspievať si pieseň <i>Summer song</i> . Pomenovať jedlo. Priradiť slová k obrázkom.	Pozná slová súvisiace s letom. Pomenuje jedlo. Vie priradiť slová k obrázkom.
Príbeh: Piknik, Rád jem...	Vypočúť si a zahrať príbeh. Pochopiť štruktúru <i>I like</i> . Vedieť vyjadriť, čo má rád.	Vie sústredene počúvať. Vyjadří, čo má rád.
QUIZ a HRY	Povedať, čo mám rád a nemám rád. Napísať názvy jedál.	Vie vyjadriť pocity. Vie napísať názvy obľúbených jedál.
Moje obľúbené...	Vyjadriť, čo uprednostňujem. Reagovať na otázku <i>What's your favourite?</i>	Vie odpovedať na otázku, čo uprednostňujem?
O Červenej čiapočke	Porozumieť a zahrať scénu. Vyrobiť si plagát. Vyrobiť si masky. Pripraviť si divadielko.	Využíva nadobudnuté poznatky danej situácii.

Uplatnenie prierezových tém

Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- Uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke
- Spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti

Environmentálna výchova

- Poznať význam a ochranu lesov

- Poznať význam prírodných zdrojov pre človeka
- Triedenie pevného odpadu

Tvorba projektov a prezentačné zručnosti

- Naučiť sa prezentovať svoju prácu

Osobnostný a sociálny rozvoj

- Naučiť sa uplatňovať svoje práva a rešpektovať názory, potreby a práva ostatných

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Anglický jazyk
Časový rozsah výučby:	3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne (3. ročník) 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

ANGLICKÝ JAZYK

ÚVOD

Vzdelávací štandard z anglického jazyka pre primárne vzdelávanie svojou štruktúrou, obsahom aj rozsahom korešponduje s pôvodným vzdelávacím programom z roku 2011. Zahŕňa výkonový a obsahový štandard, ktorý je východiskom školského vzdelávacieho programu pre príslušný vyučovací predmet a daný stupeň vzdelávania. Vzdelávací štandard zároveň obsahuje odporúčané časti, ktoré dotvárajú plastický obraz o používaní a ovládaní jazyka na príslušnej úrovni. Úpravy pôvodného dokumentu spočívali v doplnení charakteristiky predmetu a cieľov, precizovaní jednotlivých častí obsahového štandardu a citátov podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky. Aktualizovali sa niektoré pojmy, napr. *spôsobilosti* v obsahovom štandarde sú označené ako kompetencie.

Požiadavky z výkonového štandardu môžu učitelia konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh a otázok. K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú kompetencie a funkcie jazyka ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Kompetencie a funkcie jazyka sú základom vymedzeného učebného obsahu, to však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Vzdelávací štandard predstavuje rámec pre rozvoj komunikačných jazykových činností a stratégií a ich realizáciu v rôznych komunikačných kontextoch. Zároveň poskytuje priestor na vytváranie množstva komunikačných situácií a podporuje činnostne zameraný prístup. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať. Vzdelávací štandard je programom rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

1 Charakteristika predmetu

Vyučovací predmet anglický jazyk patrí medzi všeobecnovzdelávacie predmety a spoločne s vyučovacím predmetom slovenský jazyk a literatúra, resp. jazyk národnostnej menšiny a literatúra vytvára vzdelávaciu oblasť Jazyk a komunikácia.

Vzhľadom na široké využitie cudzích jazykov v súkromnej a profesijnej oblasti života, či už pri ďalšom štúdiu, cestovaní, spoznávaní kultúr aj práci, sa dôraz pri vyučovaní cudzích jazykov kladie na praktické využitie osvojených kompetencií, efektívnu komunikáciu a

činnostne zameraný prístup. Komunikácia v cudzích jazykoch je podľa Európskeho referenčného rámca (ES, 2007, s. 5) založená na schopnosti porozumieť, vyjadrovať myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa želaní a potrieb jednotlivca.

Výučba anglického jazyka smeruje k dosiahnutiu komunikačnej úrovne A1.1+ podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky (SERR) na konci primárneho vzdelávania. Kompletnú komunikačnú úroveň A1 žiaci dosiahnu na konci 5. ročníka ZŠ. Označenie úrovne A1 je používateľ základného jazyka.

Charakteristika ovládania anglického jazyka na úrovni A1 podľa SERR je nasledujúca:

Rozumie známym každodenným výrazom a najzákladnejším slovným spojeniam, ktorých účelom je uspokojenie konkrétnych potrieb, a tieto výrazy a slovné spojenia dokáže používať. Dokáže predstaviť seba aj iných a dokáže klásť a odpovedať na otázky o osobných údajoch, ako napríklad kde žije, o ľuďoch, ktorých pozná, a o veciach, ktoré vlastní. Dokáže sa dohovoriť jednoduchým spôsobom za predpokladu, že partner v komunikácii rozpráva pomaly a jasne a je pripravený mu pomôcť (SERR, 2013, s. 26).

2 Ciele predmetu

Všeobecné ciele vyučovacieho predmetu anglický jazyk vychádzajú z modelu všeobecných kompetencií a komunikačných jazykových kompetencií, ako ich uvádza Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky (ŠPÚ, 2013). Pri formulácii cieľov vyučovacieho predmetu sa zdôrazňuje činnostne zameraný prístup - na splnenie komunikačných úloh sa žiaci musia zapájať do komunikačných činností a ovládať komunikačné stratégie.

Cieľom vyučovacieho predmetu anglický jazyk je umožniť žiakom:

- efektívne používať všeobecné kompetencie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností,
- využívať komunikačné jazykové kompetencie, aby sa realizoval komunikačný zámer vymedzeným spôsobom,
- v receptívnych jazykových činnostiach a stratégiách (počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením) spracovať hovorený alebo napísaný text ako poslucháč alebo čitateľ,

- v produktívnych a interaktívnych jazykových činnostiach a stratégiách (ústny prejav, písomný prejav) vytvoriť ústny alebo písomný text,
- používať hovorené a písané texty v komunikačných situáciách na konkrétne funkčné ciele.

3 Špecifiká vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní

Dôležitou úlohou primárneho vzdelávania v oblasti cudzích jazykov je podpora rozvoja osobnosti dieťaťa. Vytvárajú sa základy pre ďalšie vzdelávanie, rozvíja sa schopnosť žiakov porozumieť vlastnej a cudzej kultúre. Osvojenie si cudzieho jazyka má veľký význam. Prostredníctvom cudzieho jazyka sa žiaci oboznámia so zvyklosťami, spôsobom správania sa ľudí v rôznych krajinách. Znalosti cudzích jazykov vytvárajú podmienky pre nezaujatú otvorenosť pre svet.

Východiskom pre výber vyučovacích metód je skutočnosť, že žiaci mladšieho školského veku nadobúdajú komunikačné kompetencie špecifickými formami učenia sa. Základný princíp vyučovania cudzích jazykov v primárnom vzdelávaní spočíva v podpore radosti žiakov z učenia sa cudzieho jazyka, využívaní vysokej miery zvedavosti detí, ich túžby skúmať a objavovať. Pri výučbe cudzieho jazyka je dôležité rešpektovať možnosti a schopnosti detí. Predovšetkým je potrebné upriamiť pozornosť na stav a úroveň vývinu poznávacích schopností a osobnostných charakteristík detí v mladšom školskom veku. Je nevyhnutné zabezpečiť podmienky vyučovania cudzieho jazyka tak, aby sa u žiakov podporovala a rozvíjala:

- motivácia – učenie sa, získavanie a osvojovanie nových poznatkov a informácií, aktívna spolupráca na činnostiach v triede, tvorivosť, flexibilita,
- záujmy – záujem o školu, učenie, predmet cudzí jazyk a ostatné vyučovacie predmety,
- osobnostné vlastnosti a prejavy – zodpovednosť, kooperatívnosť, empatia, vôľové a sebaregulačné vlastnosti, emocionálna stabilita, rozvíjanie sebavedomia a pozitívnych postojov,
- všeobecné rozumové schopnosti – rozvoj foriem myslenia (názorné, logické, abstraktné, kritické), posilňovanie psychických funkcií (*vnímanie* prostredníctvom rôznych zmyslov, *zámerná pozornosť*, vizuálna, auditívna, kinestetická *pamäť*, *reč*).

Proces učenia sa cudzieho jazyka u žiakov v primárnom vzdelávaní sa opiera o činnosť žiakov a ich zmyslové vnímanie, ktoré sú základom pre pamäťové a verbálne učenie sa. Zapájanie viacerých zmyslových vnemov pri osvojovaní si učiva podporuje kvalitnejší proces zapamätávania a dlhodobejšie uchovanie vedomostí a zručností. Učenie má názorno-činnostný charakter a využíva názorné učebné pomôcky s možnosťou variabilných aktivít. Nasledujúce metodicko-didaktické princípy majú význam pre efektívne vyučovanie cudzieho jazyka na prvom stupni základnej školy:

- vyučovanie orientované na žiaka,
- činnostný charakter vyučovania,
- rešpektovanie individuálnych osobitostí žiakov,
- pozitívna motivácia,
- názornosť a primeranosť veku,
- časté striedanie organizačných foriem práce v rámci vyučovacej hodiny,
- systematické opakovanie,
- tolerovanie chyby ako prirodzenej súčasti učenia sa jazyka,
- rozvíjanie komunikačnej kompetencie ako produktu vyučovania, nie domácej prípravy.

4 Kompetencie

„Používatelia jazyka a učiaci sa jazyk využívajú mnoho kompetencií, ktoré získali vďaka svojim predchádzajúcim skúsenostiam a ktoré môžu aktivovať tak, aby mohli plniť vzdelávacie úlohy a aktivity v komunikačných situáciách, v ktorých sa nachádzajú. Kompetencie sú súhrnom vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú jednotlivcovi konať“ (SERR, 2013, s. 12, 103).

4.1 Všeobecné kompetencie

Všeobecné kompetencie sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk. Zahŕňajú široké spektrum spôsobilostí, ktoré sa týkajú napríklad sebauvedomenia, procesu učenia sa a pod., a sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- osvojiť si efektívne stratégie učenia, ktoré vedú k pochopeniu potreby vzdelávania sa v cudzom jazyku,
- sústrediť sa na prijímanie informácií,
- používať získané vedomosti a spôsobilosti.

4.2 Komunikačné jazykové kompetencie

Komunikačné jazykové kompetencie umožňujú žiakovi konať s použitím konkrétnych gramatických prostriedkov (SERR, 2013, s. 12).

Žiak dokáže:

- používať známe každodenné výrazy, najzákladnejšie slovné spojenia a jednoduché vety a rozumieť im,
- predstaviť seba a iných,
- porozumieť jednoduchým otázkam a odpovedať na ne,
- jednoducho opísať seba, svoju rodinu a kamarátov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s využívaním prevažne verbálnych, ale aj neverbálnych komunikačných prostriedkov v kontexte každodennej komunikácie a vyjadrenia svojich osobných záujmov.

4.3 Jazykové kompetencie

Žiak dokáže:

- používať iba najzákladnejší rozsah jednoduchých slov a výrazov týkajúcich sa jeho osoby a záujmov,
- používať základný repertoár slovnej zásoby, izolovaných slov a slovných spojení,
- ovládať výslovnosť obmedzeného repertoáru naučenej slovnej zásoby,
- odpísať známe slová, krátke slovné spojenia a vety,
- vyhláskovať svoje meno, adresu.

4.4 Sociolingválne kompetencie

Žiak dokáže:

- nadviazať základnú spoločenskú komunikáciu,

- pozdraviť sa, rozlúčiť sa, predstaviť sa, poďakovať sa, atď.

4.5 Pragmatické kompetencie

Žiak dokáže:

- spájať písmená,
- spájať slová pomocou spojovacích výrazov, napr. „a“, „alebo“.

5 Výkonový štandard - komunikačné jazykové činnosti a stratégie

Výkonový štandard určuje požiadavky na komunikačné jazykové činnosti a stratégie: počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením, písomný prejav a ústny prejav, ktoré má žiak dosiahnuť na konci príslušného ročníka. Navrhované delenie výkonových štandardov do ročníkov je iba odporúčané (nie povinné), pričom žiak musí na konci primárneho vzdelávania dosiahnuť úroveň A 1.1+.

Jazykové činnosti a stratégie sa rozvíjajú väčšinou integrovane, t. j. viaceré súčasne. Dôraz na konkrétne jazykové činnosti sa odvíja od komunikačnej situácie, v ktorej sa účastníci komunikácie nachádzajú.

Receptívne činnosti a stratégie

Rozvoj počúvania s porozumením sa pri vyučovaní cudzieho jazyka v primárnom stupni vzdelávania považuje za kľúčový.

Žiak počúva rôzne dialógy, texty, príbehy a pod. v anglickom jazyku, ktoré potom ako model imituje a používa v rozličných situáciách. Vnímanie a porozumenie zvukovej podoby jazyka je východiskom pre rozvoj ostatných komunikačných jazykových činností a stratégií. Osvojenie si zvukovej podoby jazyka predchádza osvojeniu si jeho písomnej podoby.

Počúvanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať známe slová,
- identifikovať najzákladnejšie slovné spojenia a veľmi jednoduché vety týkajúce sa jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť najzákladnejším slovným spojeniam a veľmi jednoduchým vetám, ktoré sa týkajú jeho osoby a oblasti jeho záujmov,
- porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine,
- porozumieť jednoduchým pokynom ako sa orientovať,
- porozumieť jednoduchým otázkam na známe témy,
- porozumieť hlavnej myšlienke vypočítaného jednoduchého textu za predpokladu, že je hovorený zreteľne, je starostlivo artikulovaný a porozumenie je podporené vizuálnymi podnetmi.

Čítanie s porozumením – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- identifikovať hlásky,
- vyhľadať známe slová a základné slovné spojenia,
- porozumieť a zapamätať si jednoduché slová a vety na známe témy,
- prečítať a porozumieť jednoduchým pokynom k práci na vyučovacej hodine a jednoduchým orientačným pokynom,
- porozumieť hlavnej myšlienke jednoduchého textu na známu tému,
- prečítať a porozumieť veľmi krátkym jednoduchým textom, napr. na plagátoch, pohľadniciach.

Produktívne činnosti a stratégie

Ústny prejav – výkonový štandard

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- pýtať sa jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov,
- odpovedať na jednoduché otázky z oblasti jeho každodenného života a osobných záujmov, napr. o sebe, o svojej rodine, o kamarátoch,
- porozumieť a riadiť sa krátkymi a jednoduchými pokynmi,
- používať čísla, základné číslovky, údaje o čase,
- porozumieť časovým údajom v rámci denného režimu, týždňa, mesiaca a roka,
- jednoduchým spôsobom opísať seba, svoj domov, školu, spolužiakov,
- dohovoriť sa jednoduchým spôsobom s partnerom v krátkom dialógu na známe témy.

Písomný prejav – výkonový štandard

Písanie sa začína nacvičovať pomocou aktivít, v ktorých žiak odpisuje alebo dopĺňa písmená, slová, neskôr krátke vety, pričom má k dispozícii správny vzor.

Žiak na konci tretieho ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety.

Žiak na konci štvrtého ročníka dokáže:

- správne napísať všetky písmená abecedy,
- správne odpísať slová, krátke vety,

- napísať vlastné meno, adresu, vek,
- napísať krátky pozdrav a pohľadnicu.

6 Prehľad kompetencií a funkcií jazyka pre úroveň A1 až B2

Kompetencie a funkcie jazyka stanovené **pre úrovne A1 až B2** uvádza nasledujúca tabuľka (BEACCO, J.-C., BOUQUET, S., PORQUIER, R., 2004, s.63-66).

V rámci primárneho vzdelávania sa v cudzích jazykoch rozvíjajú **iba kompetencie a funkcie špecifikované v časti obsahový štandard**, v súlade s výkonovým štandardom v cudzom jazyku pre žiakov mladšieho školského veku.

Každá kompetencia v obsahovom štandarde sa člení na štyri komponenty, ktoré sú všetky súčasťou komunikačnej kompetencie a bez ktorých sa komunikácia nemôže uskutočňovať. V rámci obsahového štandardu jednotlivé kompetencie na seba nenadväzujú, môžu sa navzájom kombinovať a neustále vytvárať nové komunikačné kontexty.

Tabuľka uvádza prehľad kompetencií a funkcií stanovených pre úrovne A1 až B2.

Kompetencie a funkcie **relevantné pre primárne vzdelávanie** sú **zvýraznené**.

Kompetencie	Funkcie
1. Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Podakovať sa a vyjadriť uznanie Rozlúčiť sa
2. Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť a trvať na niečom Začleniť informáciu Odpovedať na požiadavky
3. Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť Opraviť
4. Vyjadriť názor	Vyjadriť názor Vyjadriť súhlas Vyjadriť nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupne istoty
5. Vyjadriť vôľu	Vyjadriť želania Vyjadriť plány
6. Vyjadriť schopnosť	Vyjadriť vedomosti Vyjadriť neznalosť

	Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť
7. Vyjadriť pocity	Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť súcit Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
8. Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, úzkosť Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať sa Zistiť spokojnosť/nespokojnosť
9. Predstaviť záľuby a vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vyjadriť, čo uprednostňujem
10. Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, zlú náladu niekoho iného
11. Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Žiadať o povolenie a súhlas Dať súhlas Odmietnuť Zakázať Reagovať na zákaz Sľúbiť
12. Reagovať na porušenie pravidiel alebo nesplnenie povinností	Obviniť(sa), priznať (sa) Ospravedlniť (sa) Odmietnuť/Poprieť obvinenie Vyčítať/Kritizovať
13. Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
14. Dať ponuku a reagovať na ňu	Žiadať niekoho o niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili Ponúknuť pomoc Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh
15. Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Povzbudiť Vyjadriť želanie

16. Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/niekoľo Vyjadriť, že som na niečo/niekoľo zabudol Pripomenúť niekomu niečo Kondolovať Blahoželať
17. Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať
18. Korešpondovať	Začať list Rozvinúť obsah listu Ukončiť list
19. Telefonovať	Začať rozhovor Udržiavať rozhovor Ukončiť rozhovor
20. Komunikovať	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore
21. Vypracovať štruktúrovanú prezentáciu	Uviesť tému, hlavnú myšlienku Oboznámiť s obsahom a osnovou Rozviesť tému a hlavnú myšlienku Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť výklad
22. Doplniť štruktúrovanú prezentáciu	Zdôrazniť, dať do pozornosti Odbočiť od témy Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
23. Zúčastniť sa diskusie/ Argumentovať	Navrhnuť novú tému/bod diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/k bodu diskusie
24. Uistiť sa, že slová/ výklad/argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastník komunikácie pochopil moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadať o pomoc pri vyjadrení slova/ slovného spojenia Nahradiť zabudnuté/neznáme slovo Hľadať slovo/slovné spojenie Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
25. Porozprávať príbeh	Rozprávať Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť

7 Obsahový štandard

Obsahový štandard pozostáva z kompetencií, ktoré sú bližšie špecifikované funkciami jazyka. Všetky vymedzené kompetencie a funkcie jazyka sú povinnou súčasťou obsahového

štandardu. Obsahový štandard je vymedzený pre tretí a štvrtý ročník. Navrhované delenie do ročníkov je iba odporúčané, nie povinné. Obsahový štandard pre oba ročníky spoločne vymedzuje záväzné požiadavky pre komunikačnú úroveň A 1.1+. Kompetencie stanovené pre tretí ročník žiak využíva pri ďalšom rozvíjaní komunikačnej kompetencie vo vyššom ročníku bez toho, aby boli duplicitne uvádzané v obsahovom štandarde pre 4. ročník ZŠ.

Jednotlivé kompetencie a funkcie jazyka v rámci ročníka sa môžu kombinovať a rozvíjať v ľubovoľnom poradí. Ďalšou povinnou súčasťou obsahového štandardu je Jazyková dimenzia, ktorá je špecifikovaná príkladmi použitia daného javu v časti Interakčné schémy. Javy, ktoré si žiak osvojil pri určitej kompetencii, používa aj v rámci iných kompetencií vymedzených v tomto obsahovom štandarde.

Obsahový štandard – 3. ročník

COMPETENCE 1: « RELATING WITH OTHERS IN A COMMUNICATIVE SITUATION »

Kompetencia č.1: « Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Relating with others in a communicative situation <i>Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou</i>	Greeting sb <i>Pozdraviť</i>	Hello./Hi. Good morning. I am Jim. Good afternoon. Good evening.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase.
	Expressing thanks and appreciation <i>Podakovať sa a vyjadriť uznanie</i>	Thank you./Thanks. That's ok.	
	Parting <i>Rozlúčiť sa</i>	Good night. Goodbye./Bye-bye./Bye.	

COMPETENCE 2: « LISTENING TO AND GIVING INFORMATION »

Kompetencia č. 2: « Vypočuť si a podať informácie »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Listening to and giving information <i>Vypočuť si a podať informácie</i>	Asking for information <i>Informovať sa</i>	Are you a pupil? Is she your friend? Where's my pen? Who is that? What is it? There's a school.	Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v jednotnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.

			<p>Väzba <i>there is/there are</i> – oznamovacia veta, otázka, zápor.</p> <p>Opytovacie zámená <i>who, what, where, how</i>.</p> <p>Základné prívlastňovacie zámená <i>my, your</i>.</p>
--	--	--	--

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS »

Kompetencia č. 3: «Vybrať si z ponúkaných možností»

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
<p>Choosing from given options</p> <p><i>Vybrať si z ponúkaných možností</i></p>	<p>Identifying <i>Identifikovať</i></p>	<p>I have a blue sweater. The red pen is on the table. I'm nine years old. I've got my bike here.</p>	<p>Abeceda</p> <p>Predložky určujúce miesto <i>on, in, at</i>.</p> <p>Základné číslovky 0-10.</p> <p>Prídavné mená.</p> <p>Časovanie slovesa <i>have got</i> v jednotnom a množnom čísle v oznamovacej vete, otázka a zápor.</p> <p>Príslovky miesta <i>here, there</i>.</p>

COMPETENCE 4: « EXPRESSING AN OPINION »

Kompetencia č. 4: « Vyjadriť názor »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
<p>Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i></p>	<p>Expressing an opinion <i>Vyjadriť názor</i></p>	<p>She's a nice girl. This is a good book. These flowers are beautiful.</p>	<p>Ukazovacie zámená <i>this/these, that/those.</i></p> <p>Jednotné a množné číslo pravidelných podstatných mien.</p> <p>Časovanie pomocného slovesa <i>to be</i> v množnom čísle v jednoduchom prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.</p>

COMPETENCE 5: « EXPRESSING WILLINGNESS »

Kompetencia č. 5 « Vyjadriť vôľu »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
<p>Expressing willingness <i>Vyjadriť vôľu</i></p>	<p>Expressing wishes <i>Vyjadriť želania</i></p>	<p>I want a dog. He wants a toy.</p>	<p>Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových sloviac v jednotnom čísle v oznamovacej vete.</p> <p>Osobné zámená <i>I, you, he, she, it.</i></p>

COMPETENCE 6: « EXPRESSING ABILITY »

Kompetencia č. 6: « Vyjadriť schopnosť »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
<p>Expressing ability</p> <p><i>Vyjadriť schopnosť</i></p>	<p>Expressing ability to do sth</p> <p><i>Vyjadriť schopnosť vykonať nejakú činnosť</i></p>	<p>I can swim.</p> <p>Can you speak English?</p> <p>I can't play the piano.</p>	<p>Časovanie modálneho slovesa <i>can</i> v prítomnom čase, tvorba otázky, záporu.</p>

Obsahový štandard – 4. ročník

COMPETENCE 3: « CHOOSING FROM GIVEN OPTIONS »

Kompetencia č. 3: «Vybrať si z ponúkaných možností»

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
<p>Choosing from given options</p> <p><i>Vybrať si z ponúkaných možností</i></p>	<p>Describing</p> <p><i>Opísať</i></p>	<p>The house is next to the cinema.</p> <p>My pencil is new.</p> <p>We have got 26 books.</p>	<p>Neurčitý a určitý člen.</p> <p>Predložky určujúce smer a miesto <i>between, next to, from.</i></p> <p>Základné číslovky 10-30.</p> <p>Časovanie slovesa <i>have got</i> v oznamovacej vete, tvorba otázky a záporu.</p>

COMPETENCE 7: « EXPRESSING FEELINGS »

Kompetencia č. 7: « Vyjadriť pocity »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing feelings <i>Vyjadriť pocity</i>	Expressing joy, happiness, satisfaction <i>Vyjadriť radosť, šťastie, uspokojenie</i>	She's nice and clever. It's perfect.	Skrátené tvary pomocných slovík <i>to be, have got.</i>
	Expressing sadness, dejection <i>Vyjadriť smútok, sklúčenosť</i>	I'm sad today. They aren't happy. It isn't nice.	Spojky <i>and, but, or.</i> Príslovky času <i>now, today.</i>

COMPETENCE 9: « EXPRESSING INTERESTS AND TASTES »

Kompetencia č. 9: « Predstaviť záľuby a vkus »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Expressing interests and tastes <i>Predstaviť záľuby a vkus</i>	Expressing likes and respects <i>Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam</i>	I love/like English. I'm watching TV now. Does your brother like football?	Jednoduchý prítomný čas základných plnovýznamových slovík, tvorba otázky a záporu.
	Expressing dislikes about sb/sth <i>Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád</i>	I don't like cakes. He doesn't like computer games.	Prítomný priebehový čas, tvorba otázky a záporu.

COMPETENCE 11: « SETTING, STATING, TAKING A STANCE TOWARDS RULES AND OBLIGATIONS »

Kompetencia č. 11: « Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Setting, stating, taking a stance towards rules and obligations <i>Stanoviť, oznámiť a zaujať postoj k pravidlám alebo povinnostiam</i>	Expressing a command/prohibition <i>Vyjadriť príkaz/zákaz</i>	Open/Close the door. Don't run/talk. Sit down/Stand up. Listen. Read. Sing. Come here. Turn right.	Rozkazovací spôsob.

COMPETENCE 14: « MAKING AND RESPONDING TO AN OFFER »

Kompetencia č. 14: « Dať ponuku a reagovať na ňu »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Making and responding to an offer <i>Dať ponuku a reagovať na ňu</i>	Asking sb for sth <i>Žiadať niekoho o niečo</i>	Give me your exercise book, please. Can I go to the toilet, please?	Osobné zámená. Sloveso <i>can</i> v žiadosti. Spojenie <i>let's</i> + sloveso. Predložka <i>for</i> .
	Responding to a request <i>Odpovedať na žiadosť</i>	Yes. Ok. No, sorry.	
	Suggesting sb do sth <i>Navrhnuť niekomu, aby niečo urobil</i>	Can you visit me today?	
	Suggesting sb do sth together <i>Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo urobili</i>	Let's play.	
	Offering help <i>Ponúknuť pomoc</i>	Can I help you?	
	Responding to a suggestion <i>Odpovedať na</i>	Ok. Yes, please. Thanks. No, thank you.	

	<i>návrh</i>	These flowers are for you.	
--	--------------	----------------------------	--

COMPETENCE 17: « REACTING AT THE FIRST MEETING »

Kompetencia č. 17: « Reagovať pri prvom stretnutí »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Reacting at the first meeting <i>Reagovať pri prvom stretnutí</i>	Introducing sb <i>Predstaviť niekoho</i>	This is my friend Jane. She's from England. They work in a hospital. My mother's name is Mia. She's my sister. I've got one sister and two brothers.	Privlastňovací pád. Základné privlastňovacie zámená.
	Introducing oneself <i>Predstaviť sa</i>	My name is Tina Jones. I'm from Slovakia. I come from Slovakia. I live in a small town.	Jednoduchý prítomný a priebehový čas, tvorba otázky a záporu.
	Responding to an introduction <i>Reagovať na predstavenie niekoho</i>	Hello. I'm Jane. How are you? Fine, thanks. And you?	
	Welcoming <i>Privítať</i>	Welcome. Come in. We can play with our toys together.	Spojka <i>with</i> .

COMPETENCE 19: « MAKING A PHONE CALL »

Kompetencia č. 19: « Telefonovať »

Kompetencie	Funkcie	Interakčné schémy	Jazyková dimenzia
Making a phone call <i>Telefonovať</i>	Beginning a phone call <i>Začať rozhovor</i>	Hello. 235689. This is Peter. Peter, here. Can you spell your name? Peter speaking. Is Jo there, please? When have we got the tennis match?	Opytovacie zámeno <i>when</i> . Predložky času <i>on, in, at</i> .
	Ending a phone call <i>Ukončiť rozhovor</i>	See you at school. Bye. Goodbye.	

8 Tematické okruhy

Predložený dokument stanovuje základné tematické okruhy, ku ktorým boli pričlenené podtémy bližšie špecifikujúce tematické okruhy. Tematické okruhy a podtémy sú v zásade spoločné pre všetky cudzie jazyky, ktoré sa vyučujú na našich školách. Slovná zásoba má istú tematickú príslušnosť, ktorá sa prirodzene vo viacerých komunikačných témach prelína. Naplnenie každého tematického okruhu konkrétnou slovnou zásobou sa odvíja od používaných materiálo-didaktických prostriedkov a korešponduje s rozvíjanými kompetenciami, ktoré sú stanovené v obsahovom štandarde.

Uvedené tematické okruhy sú odporúčané, nie povinné.

Rodina a spoločnosť

Osobné údaje

Rodina - vzťahy v rodine

Náš domov

Môj dom/byt

Domov a jeho okolie

Ľudské telo, starostlivosť o zdravie

Ľudské telo

Fyzické charakteristiky

Človek na cestách

Dopravné prostriedky

Vzdelávanie

Škola a jej zariadenie

Učebné predmety

Človek a príroda

Zvieratá

Počasié

Rastliny

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Výživa a zdravie

Zdravé stravovanie

Jedlá

Uprostred multikultúrnej spoločnosti

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Zbližovanie kultúr

Odievanie a móda

Základné druhy oblečenia

Šport nám, my športu

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Obchody

Obchody a nakupovanie

Krajiny, mestá a miesta

Moja krajina a moje mesto

Vzory

Dieťa a jeho vzory

9 Postup pri rozvíjaní komunikačných jazykových činností a stratégií

Počúvanie s porozumením a ústny prejav ako primárna činnosť

V počiatočných etapách je vyučovanie cudzieho jazyka zamerané na nácvik správnej výslovnosti, budovanie aktívnej slovnej zásoby a komunikačných jazykových činností a stratégií. Rozvíjajú sa receptívne činnosti: *počúvanie* ako jazykový vzor a zdroj gramatických prostriedkov a produktívne činnosti, *ústny prejav*, v ktorom dôležitú úlohu zohráva reprodukčná fáza - rôzne druhy opakovania. Na začiatku výučby žiaci musia veľa počúvať.

Každá cudzojazyčná rečová činnosť učiteľa by mala byť sprevádzaná jeho neverbálnymi komunikačnými prejavmi (mimika, gestikulácia, názorný, napr. obrázkový materiál), mala by byť motivujúca, aby žiaci radi počúvali. Ústny prejav žiakov sa na tomto stupni realizuje väčšinou imitatívnou formou (opakovanie jazykových štruktúr alebo len jednotlivých slov).

Začiatky čítania a písania

Počiatočný kontakt s písomnou formou cudzieho jazyka je vizuálny. Vychádza zo slovnej zásoby, ktorú si žiaci osvojili prostredníctvom počúvania. Nácvik čítania s porozumením má byť odstupňovaný - obrázky, slová, slovné spojenia, krátke vety.

V počiatočnej fáze *čítania* žiaci čítajú slová, ktoré si už osvojili (rozumejú im po vypočutí, vedia ich vyslovovať, poznajú ich konkrétny význam). V prvej etape sa vytvára asociácia medzi zvukovou/hovorenou podobou slova a konkrétnou predstavou jeho významu (napr. obrázok). V začiatkoch čítania je k tejto predstave priradená písomná podoba slova a žiaci ho čítajú s naučenou správnou výslovnosťou a s porozumením. Žiaci pokračujú v čítaní slovných spojení a jednoduchých viet.

Žiaci začínajú *písať* po nácviku čítania slov, resp. po fáze vizuálneho kontaktu s písomnou podobou známych slov. Písanie sa najskôr obmedzuje na odpisovanie slov. Pri písaní slovných spojení a jednoduchých viet pracujú žiaci pomocou modelového textu. Nácvik čítania a písania v cudzom jazyku musí byť veku primeraný a postupný, čo sa týka obsahu aj nárokov na žiaka.

Komunikačný kontext sa vytvára prostredníctvom krátkych a jednoduchých textov, ktoré sú primeraným spôsobom upravené pre komunikačnú úroveň žiakov a sú v súlade s vekovými osobitosťami žiakov mladšieho školského veku, napr.: obrázkové príbehy, ukážky z rozprávok, pohľadnice, pokyny, dotazníky, ilustrované opisy, plagáty, texty detských piesní.

10 Hodnotenie

V počiatočnej fáze učenia sa cudzieho jazyka v primárnom vzdelávaní má hodnotenie žiakov predovšetkým motivačnú a formatívnu funkciu.

Obsah hodnotenia

Počúvanie s porozumením: hodnotia sa rôzne čiastkové spôsobilosti - rozlišovanie a porovnávanie hlások, slabík a slov, porovnávanie významu viet na základe ich intonácie.

Úlohy vhodné pre žiakov tohto veku sú také, ktoré im umožňujú demonštrovať pochopenie prostredníctvom neverbálnych prostriedkov (označovanie a spájanie obrázkov, vyfarbovanie, kreslenie).

Ústny prejav: úlohy, ktoré sú určené na hodnotenie ústneho prejavu, musia byť realistické, zmysluplné. Výroky žiakov v cudzom jazyku sa nemajú hodnotiť izolovane, ale majú byť vnímané v kontexte situácie. Dôraz sa kladie na splnenie komunikačného zámeru. Osobitnú pozornosť je potrebné venovať správnej výslovnosti a náležitej intonácii.

Čítanie s porozumením: hodnotia sa čiastkové spôsobilosti čítania (napr. rozlišovanie a porovnávanie písomnej formy slov, hľadanie konkrétnych slov alebo informácií v texte, čítanie krátkych textov s porozumením).

Písaný prejav: úlohy určené na hodnotenie písania by mali odzrkadľovať aktivity v triede. Žiaci odpisujú slová a krátke vety, neskôr aj krátke odseky; nakoniec píšú vlastné vety a krátke odseky. Úlohy musia byť autentické a pre žiakov zaujímavé (napísanie zoznamu potravín, ktoré treba kúpiť, napísať krátke vety o sebe a pod.).

Spôsoby hodnotenia:

- **Hodnotenie učiteľom: ústnou formou alebo písomnou formou:** jeho cieľom je ohodnotiť vedomosti žiaka a jeho spôsobilosti, pomáhať učiteľom aj žiakom monitorovať pokrok žiaka v učení. Forma a obsah hodnotenia by mali reflektovať skúsenosti detí z vyučovania (typy úloh sú žiakom známe z vyučovacieho procesu).
- **Hodnotenie spolužiakmi:** má mať motivačnú funkciu, viesť žiakov k väčšej vzájomnej tolerancii a naučiť ich všímať si pozitíva práce spolužiakov, čo môže pozitívne ovplyvniť atmosféru v triede, pretože žiaci sa učia rešpektovať jeden druhého.
- **Sebahodnotenie:** rozvíja kognitívne spôsobilosti žiaka, ako je napríklad monitorovanie vlastného pokroku v učení, uvedomovanie si svojich schopností, štýlov učenia a kladenia si vlastných cieľov. Proces hodnotenia prebieha zo začiatku v materinskom jazyku. Medzi najčastejšie metódy sebahodnotenia patria: portfólio, dotazníky, rozhovory s učiteľom a denníky. Portfólio obsahuje sebahodnotiace záznamy, hodnotenie učiteľom a zbierku prác, ktoré žiak vytvorí počas určitého

obdobia. Súčasťou portfólia môžu byť písomné práce, kresby, projekty a pod., ktoré si do portfólia vyberá žiak podľa vlastného uváženia.

Literatúra

BEACCO, J.- C. *Les Dimensions culturelles des enseignements de langue*, Paris: Hachette éducation, 2000.

BEACCO, J.- C., BOUQUET, S., PORQUIER, R. *Niveau B2 pour le français (utilisateur /apprenant indépendant) – Un Référentiel*. Paris: Didier, 2004.

BEACCO, J.- C., DE FERRARI, M., LHOTE, G. *Niveau A1.1 pour le français (Publics adultes peu francophones, scolarisés, peu ou non scolarisés) – Référentiel et certification (dilf) pour les premiers acquis en français*. Paris: Didier, 2005.

BÉRARD, É. *Grammaire du français comprendre, réfléchir, communiquer (Niveaux A1/A2 du Cadre européen)*. Paris: Didier, 2005.

BUTAŠOVÁ, A. a kol. *Učenie sa, vyučovanie a hodnotenie cudzích jazykov v terminologickom rámci. Slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky*. Bratislava, 2010. 141 s. ISBN 978-80-223-2919-4.

BUTAŠOVÁ, A. a kol. *Koncepcia vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách*. Bratislava: ŠPÚ, 2007. ISBN 978-80-89225-31-6.

EURÓPSKA KOMISIA. *Akčný plán 2004 – 2006*. Brusel. 2003.

GADUŠOVÁ, Z. a kol. *PEDAGOGICKÁ DOKUMENTÁCIA z anglického jazyka, úroveň A1*. 2009. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2009. 41 s. ISBN 978-80-89225-67-5.

HARMER, J. *The Practice of English Language Teaching*. Pearson Longman, 2007. 448 s. ISBN 978-1-4058-5311-8.

KOLLÁRIKOVÁ, Z.; PUPALA, B. *Predškolská a elementárna pedagogika*. Portál, 2001. 456 s. ISBN 80-7178-585-7.

RIES, L.; KOLLÁROVÁ, E. (eds.) *Svet cudzích jazykov DNES. Inovačné trendy v cudzojazyčnej výučbe*. DIDAKTIS, 2004. 188 s. ISBN 80-89160-11-5.

LITTLE, D.; PERCLOVÁ, R. *Európske jazykové portfólio. Príručka pre učiteľov a školiteľov*. Bratislava: Štátny pedagogický ústav, 2002. ISBN 80-857652-8.

LOJOVÁ G., KOSTELNÍKOVÁ M. (eds.) *ELT in primary education*. Bratislava, 2008. 158 s. ISBN 978-80-89225-66-8.

PRŮCHA J. *Moderní pedagogika* Portál 1997 496 s. ISBN 80-7178-170-3.

Slovensko-anglicko-francúzsko-nemecký slovník termínov k Spoločnému európskemu referenčnému rámcu pre jazyky. Bratislava: ŠPÚ, 2009. 234 s. ISBN 978-80-89225-71-2.

Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie. Bratislava: ŠPÚ, 2006. 252 s. ISBN 80-58756-93-5, revidované vydanie 2013.

WIDLOCK, B. a kol. *Norimberské odporúčania pre včasnú výučbu cudzích jazykov*. München: Goethe Institut e.V., 2010. 39 s. ISBN 978-3-939670-38-4.

**Prehľad tematických celkov a časová dotácia:
Anglický jazyk 3. ročník**

Opakovanie učivo 2.ročníka	3 hodiny
Ahoj, pán Jolly!	7 hodín
Obchod pána Jollyho	7 hodín
Dobré ráno	6 hodín
Opakovanie - projekt	2 hodiny
Bella a Biffo	6 hodín
Pani Goody a pirát Jack	8 hodín
Všetko najlepšie k narodeninám	7 hodín
Opakovanie- projekt	2 hodiny
Kde je kráľ Tub?	7 hodín
To je moja rodina	9 hodín
Slečna Silver	7 hodín
Opakovanie - projekt	2 hodiny
Vesmírna raketa	8 hodín
Hore do vesmíru	9 hodín
Vitaj doma!	6 hodín
Opakovanie - projekt	3 hodiny

**Prehľad tematických celkov a časová dotácia:
Anglický jazyk 4. ročník**

Opakovanie učiva 3. ročníka Úvodná lekcia	6 hodín
Lekcia 1 Na zámku. Týždeň so starými rodičmi. Opakovanie. Precvičovanie	9hodín
Lekcia 2 V Bifovej záhrade. Čas na hranie. Čas na hranie. V parku. Opakovanie	10 hodín
Lekcia 3 Pirát Jack. Mamičkin darček. Opakovanie 1-3	10 hodín
Lekcia 4 Fantastický obchod. Aké oblečenie. Oblečenie. Opakovanie	10 hodín
Lekcia 5 Pirát Jack. Určovanie času. Astronaut vo vesmíre. Denný režim.	10 hodín
Lekcia 6 Kto je víťaz? To je kapela. Opakovanie	6 hodín

Lekcia 7 Výlet v balóne. Príslovkové učenie času. Mesiace v roku	<i>9hodín</i>
Lekcia 8 Pozri na zvieratá. Určovanie času. Zábavné strašidlo. Pesnička	<i>9 hodín</i>
Lekcia 9 Pozri. Opakovanie.	<i>4 hodiny</i>
Lekcia 10 Ostrov. Morské tvory.	<i>6 hodín</i>
Lekcia 11 Ktoré jedlo máš rád . Opakovanie	<i>4 hodiny</i>
Lekcia 12 Ktoré jedlo máš rád. Opakovanie. Opakovanie	<i>6 hodín</i>



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Matematika
Časový rozsah výučby:	4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne (1. ročník) 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne (2. ročník) 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne (3.ročník) 4 hodiny týždenne, 132 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

MATEMATIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard učebného predmetu matematika ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet matematika je na primárnom stupni vzdelávania prioritne zameraný na budovanie základov matematickej gramotnosti a na rozvíjanie kognitívnych oblastí – vedomosti (ovládanie faktov, postupov), aplikácie (používanie získaných vedomostí na riešenie problémov reálneho života), zdôvodňovanie (riešenie zložitejších problémov, ktoré vyžadujú širšie chápanie súvislostí a vzťahov).

Výučba matematiky musí byť vedená snahou umožniť žiakom, aby získavali nové vedomosti špirálovite, vrátane opakovania učiva na začiatku školského roku s **propedeutickými postupmi** prostredníctvom riešenia úloh s rôznorodým kontextom i divergentných úloh, aby tvorili jednoduché hypotézy a skúmali ich pravdivosť, vedeli používať rôzne spôsoby reprezentácie matematického obsahu (text, tabuľky, grafy, diagramy), rozvíjali svoju schopnosť orientácie v rovine a priestore.

Obsah vzdelávania je spracovaný na kompetenčnom základe. Pri objavovaní a prezentácii nových matematických poznatkov sa vychádza z predchádzajúceho matematického vzdelania žiakov, z ich skúseností s aplikáciou už osvojených poznatkov. Na hodinách matematiky sa tiež kladie dôraz na rozvoj žiackych schopností a zručností, predovšetkým väčšou aktivizáciou žiakov. Proces získavania nových matematických vedomostí u žiakov musí učiteľ realizovať s prevahou pozorovania a experimentovania v ich prirodzenom prostredí. Učiteľ by mal tiež naučiť žiakov správne klásť otázky, odhadnúť výsledky i korektne formulovať závery. Učenie matematiky by malo byť pre žiakov zaujímavé, aby sa u nich formoval pozitívny vzťah k matematike a aby ju vnímali ako nástroj na riešenie problémových úloh každodenného života.

Vzhľadom na charakter predmetu je potrebné prispôbiť schopnostiam žiakov rýchlosť preberania tematických celkov rovnako ako ich poradie, prípadné rozdelenie na časti a presuny v rámci ročníkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci na primárnom stupni vzdelávania majú dosiahnuť nasledujúce ciele:

- osvojiť si základné matematické pojmy, poznatky, znalosti a postupy uvedené vo vzdelávacom štandarde,
- pracovať s prirodzenými číslami (v obore do 10 000) tak, ako to bližšie špecifikuje vzdelávací štandard,
- používať zlomky na propedeutickej, prípravnej úrovni,
- identifikovať a správne pomenovať funkčné vzťahy medzi číslami,
- objavovať pravidlá vytvorených postupností a dopĺňať ich,
- orientovať sa v tabuľkách, grafoch a vytvárať ich,
- identifikovať, pomenovať, narysovať a správne označiť geometrické útvary bližšie špecifikované vo vzdelávacom štandarde,
- odhadnúť a presne odmerať dĺžku útvaru, premeniť jednotky dĺžky (mm, cm, dm, m, km).
- používať matematiku ako jeden z nástrojov na riešenie problémov reálneho života (vrátane postupného nadobúdania finančnej gramotnosti),
- rozvíjať zručnosti súvisiace s procesom učenia sa,
- rozvíjať poznávacie procesy a myšlienkové operácie,
- upevniť kladné morálne a vôľové vlastnosti (samostatnosť, rozhodnosť, vytrvalosť, húževnatosť, kritiku, sebakritiku, dôveru vo vlastné schopnosti a možnosti, systematickosť pri riešení úloh v osobnom i verejnom kontexte),
- rozvíjať kľúčové kompetencie v sociálnej a komunikačnej oblasti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prirodzené čísla 1 – 20 a 0

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť počet prvkov v skupine (počítaním po jednom, po dvoch, na prvý pohľad) a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, ✓ porovnať počet prvkov v dvoch skupinách (počítaním i na prvý pohľad), ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozložiť číslo na jednotky a desiatky, ✓ zložiť číslo z jednotiek a desiatok, ✓ použiť základné i radové číslovky v číselnom obore do 20, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ zobrazíť číslo na číselnej osi, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou 	<p>skupina, počet predmetov (prvkov) v skupine, číslo pár párný a nepárny počet predmetov viac, menej, rovnako prirodzené čísla 1 – 20 a 0 jednotky, desiatky rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, druhý, tretí, ..., dvadsiaty číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, predposledný, posledný, nasledujúci, predchádzajúci vzostupný číselný rad (od najmenšieho čísla po najväčšie číslo) zostupný číselný rad (od najväčšieho čísla po najmenšie číslo) číselná os relačné znaky $>$, $<$, $=$ nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako</p>

<p>relačných znakov $>$, $<$, $=$,</p> <p>✓ vyriešiť jednoduché nerovnice,</p> <p>✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie.</p>	
---	--

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <p>✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,</p> <p>✓ použiť znaky $+$, $-$, $=$,</p> <p>✓ vytvoriť príklady na sčítanie a odčítanie k danej situácii (matematizácia reálnej situácie),</p> <p>✓ vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,</p> <p>✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10 na úrovni manipulácie,</p> <p>✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 bez prechodu cez základ 10,</p> <p>✓ vyriešiť jednoduché rovnice.</p>	<p>sčítanie, odčítanie</p> <p>znaky $+$, $-$, $=$</p> <p>sčítanie a odčítanie na modeloch (dynamický model, statický model)</p> <p>sčítanie a odčítanie pomocou znázornenia</p> <p>sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu</p> <p>sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja</p> <p>jednoduché slovné úlohy typu:</p> <p>určiť súčet, keď sú dané dva sčítance</p> <p>zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec</p> <p>zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>porovnať rozdielom</p> <p>rovnice (na propedeutickej úrovni)</p>

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť, pomenovať a nakresliť krivú, otvorenú i uzavretú čiaru, ✓ rozlíšiť, pomenovať, narysovať rovnú čiaru, ✓ rozlíšiť, pomenovať, nakresliť rovinné geometrické útvary, ✓ rozlíšiť a pomenovať priestorové geometrické útvary, ✓ umiestniť (dokresliť) rovinné a priestorové geometrické útvary podľa pokynov, ✓ určiť polohu geometrických útvarov v priestore, ✓ porovnať a usporiadať (vzostupne, zostupne) predmety podľa dĺžky (výšky, šírky, ...), ✓ odmerať dĺžku (výšku, šírku, ...) daného predmetu pomocou neštandardných jednotiek dĺžky, ✓ nájsť a vyznačiť cestu v jednoduchom bludisku, labyrinte, ✓ na základe symbolov $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ nakresliť (narysovať) v štvorcovej sieti obrázok, ✓ pomocou symbolov $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$ popísať obrázok v štvorcovej sieti, ✓ v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) osovo súmerný obrázok. 	<p>rovinné geometrické útvary: krivá čiara, rovná čiara, otvorená a uzavretá čiara, kruh, štvorec, trojuholník, obdĺžnik</p> <p>kreslenie, rysovanie</p> <p>priestorové geometrické útvary: kocka, valec, guľa</p> <p>vpravo, vľavo, hore, dole, nad, pod, do, na, pred, za, vedľa, medzi, vpredu, vzadu</p> <p>pojmy pre porovnávanie: dlhší, kratší, vyšší, nižší, širší, užší, najdlhší, najkratší, najnižší,</p> <p>neštandardné jednotky dĺžky (stopa, palec, dlaň, lakeť, iný predmet – napr. spinka)</p> <p>bludisko, labyrint</p> <p>symboly na orientáciu v štvorcovej sieti: $\uparrow \rightarrow \downarrow \leftarrow$</p> <p>kreslenie a rysovanie obrázkov v štvorcovej sieti</p> <p>zhodné zobrazenie – osová súmernosť (na propedeutickej úrovni)</p>

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ roztriediť predmety, objekty, čísla podľa toho, či danú vlastnosť majú alebo nemajú, ✓ roztriediť predmety, objekty a čísla podľa jedného alebo viacerých znakov, ✓ určiť vlastnosť, podľa ktorej boli predmety, objekty, čísla roztriedené, ✓ určiť vlastné kritérium triedenia, ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ sformulovať pravdivý alebo nepravdivý výrok, ✓ vytvoriť negáciu jednoduchého výroku, ✓ rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, ✓ porovnať dva objekty podľa danej vlastnosti, ✓ identifikovať jednoduché pravidlo vytvorenia danej postupnosti, ✓ doplniť do postupnosti niekoľko chýbajúcich znakov, symbolov, čísel, obrázkov, ✓ nájsť niekoľko rôznych spôsobov usporiadania predmetov, znakov, symbolov, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie 	<p>predmety, objekty, čísla, ktoré danú vlastnosť majú a ktoré danú vlastnosť nemajú</p> <p>triedenie podľa farby, tvaru, veľkosti, materiálu,</p> <p>dichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú dve skupiny) podľa dvoch vlastností, dichotomické triedenie bez určenia vlastnosti,</p> <p>trichotomické triedenie (výsledkom triedenia sú tri skupiny) podľa troch vlastností, trichotomické triedenie bez určenia vlastnosti</p> <p>pravda, nepravda</p> <p>pravdivosť, nepravdivosť</p> <p>veta, tvrdenie</p> <p>kvantifikované výroky: všetky, nie všetky, všetci, nie všetci, žiaden, každý, niekto, nikto, nič</p> <p>porovnávanie podľa veľkosti, dĺžky, výšky, veku, rýchlosti, množstva, počtu objektov v skupinách a pod.</p> <p>postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov</p> <p>nepriamo sformulované úlohy</p> <p>tabuľka, riadok, stĺpec, údaj</p> <p>hodiny (čas)</p>

<p>v číselnom obore do 20,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v jednoduchej tabuľke, identifikovať riadok, stĺpec, údaj, ✓ doplniť údaje do jednoduchej tabuľky, ✓ určiť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny, ✓ znázorniť na digitálnych i ručičkových hodinách celé hodiny. 	
--	--

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10, ✓ sčítať (odčítať) čísla v ľubovoľnom poradí pri riešení úloh, ✓ vyriešiť jednoduché rovnice na sčítanie a odčítanie, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ vytvoriť jednoduché i zložené slovné úlohy k danému numerickému príkladu na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20, ✓ sčítať viac rovnakých sčítancov, 	<p>sčítanie počítaním po jednom, dopočítaním druhého sčítanca k prvému, dopočítaním menšieho sčítanca k väčšiemu</p> <p>sčítanie a odčítanie použitím zautomatizovaného spoja rovnice (na propedeutickej úrovni)</p> <p>jednoduché slovné úlohy typu:</p> <p>určiť súčet, keď sú dané sčítance</p> <p>zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>určiť jedného sčítanca, ak je daný súčet a druhý sčítanec</p> <p>zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>porovnať rozdielom</p> <p>zložená slovná úloha typu:</p> <p>určiť súčet, keď sú dané tri sčítance</p> <p>určiť rozdiel, keď je daný menšenec a dva menšitele</p>

✓ odčítať viac rovnakých menšiteľov.	propedeutika násobenia a delenia prirodzených čísel
--------------------------------------	---

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ vytvoriť (vyznačiť, oddeliť) skupinu s daným počtom prvkov, ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozlíšiť a správne použiť pojmy číslo, číslica, cifra, ✓ rozlíšiť jednociferné, dvojciferné a trojciferné číslo, ✓ rozložiť dvojciferné číslo na jednotky a desiatky, ✓ zložiť z jednotiek a desiatok dvojciferné číslo, ✓ použiť radové číslovky v číselnom obore do 100, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ zobrazit' číslo na číselnej osi, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou relačných znakov $>$, $<$, $=$, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, 	<p>počítanie po dvoch, troch, ..., po jednotkách, po desiatkach prirodzené čísla 1 – 100 a 0 číslo, číslica, cifra jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo jednotky, desiatky rozklad čísla na jednotky a desiatky prvý, piaty, ..., dvadsiaty piaty, ..., stý číselný rad pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, prvý, druhý, ..., predposledný, posledný vzostupný a zostupný číselný rad číselná os väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie relačné znaky $>$, $<$, $=$ nerovnice (na propedeutickej úrovni) slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyriešiť jednoduché nerovnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnanie. 	
--	--

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 100

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ sčítať prirodzené čísla spamäti, ✓ odčítať prirodzené čísla spamäti, ✓ sčítať prirodzené čísla písomne, ✓ odčítať prirodzené čísla písomne, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania, ✓ vyriešiť jednoduché rovnice v číselnom obore do 100, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy v číselnom obore do 100, ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy v číselnom obore do 100, ✓ pri riešení slovných úloh vykonať kontrolu správnosti. 	<p>pamäťové sčítanie a odčítanie: sčítanie a odčítanie celých desiatok sčítanie dvojčiferného a jednociferného čísla bez prechodu cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného bez prechodu cez základ 10 sčítanie dvojčiferného čísla a celej desiatky, odčítanie celej desiatky od dvojčiferného čísla sčítanie dvojčiferného čísla a jednociferného čísla s prechodom cez základ 10, odčítanie jednociferného čísla od dvojčiferného s prechodom cez základ 10 sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel bez prechodu cez základ 10 sčítanie a odčítanie dvojčiferných čísel s prechodom cez základ 10 algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10 sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni) rovnice (na propedeutickej úrovni)</p>

	<p>jednoduché slovné úlohy na sčítanie: určiť súčet, ak sú dané sčítance zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>jednoduché slovné úlohy na odčítanie: určiť rozdiel dvoch čísel zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek porovnať rozdielom</p> <p>zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a + b - c$, $a - b + c$, $a - b - c$ kontrola správnosti (skúška správnosti)</p>
--	---

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyznačiť bod a pomenujú ho, ✓ narysovať, označiť a pomenovať priamku, polpriamku, úsečku, ✓ vyznačiť bod, ktorý danému útvaru (úsečke, priamke, polpriamke) patrí, resp. nepatrí, ✓ vyznačiť úsečku na priamke, polpriamke, ✓ narysovať úsečku, ak sú dané dva krajné body, ✓ odmerať dĺžku predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na centimetre) a výsledok merania zapísať, ✓ odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na centimetre), 	<p>bod, označenie bodu veľkým tlačným písmenom (A, B,...)</p> <p>priamka, polpriamka, úsečka</p> <p>bod patrí (nepatrí) útvaru, bod leží (neleží) na útvaru</p> <p>krajné body úsečky</p> <p>jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), meter (m)</p> <p>dĺžka úsečky v centimetroch</p> <p>porovnávanie a usporiadanie úsečiek pomocou prúžku papiera, meraním a odhadom,</p> <p>nástroje na meranie dĺžky: pravítko, meter, meracie pásmo</p> <p>neštandardné jednotky dĺžky: palec, stopa, lakeť a pod.</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na centimetre), ✓ odmerať vzdialenosť za pomoci metra i pásma (s presnosťou na metre) a výsledok merania zapísať, ✓ správne použiť a označiť jednotky dĺžky, ✓ pri meraní dĺžky použiť vhodný nástroj na meranie a zvoliť vhodnú jednotku dĺžky, ✓ odmerať dĺžku za pomoci neštandardných jednotiek, ✓ narysovať uzavretú čiaru, ✓ identifikovať a pomenovať mnohoúhelníky, ✓ identifikovať strany a vrcholy rovinných geometrických útvarov, ✓ v štvorcovej sieti dokresliť (dorysovať) zhodný obrázok, ✓ postaviť jednoduchú stavbu z kociek podľa vzoru a podľa obrázka. 	<p>uzavretá čiara</p> <p>pomenovanie mnohoúhelníkov: trojuholník, štvoruholník, ...</p> <p>strana a vrchol rovinného geometrického útvaru</p> <p>zhodné zobrazenie – posunutie (na propedeutickej úrovni)</p> <p>vzor, obraz</p> <p>stavba z kociek</p>
--	---

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, ✓ na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti 	<p>pravda, nepravda</p> <p>postupnosť znakov, symbolov, čísel, obrázkov</p> <p>pravidlo vytvorenia postupnosti znakov, symbolov, čísel, obrázkov</p> <p>doplnenie čísel, znakov, symbolov do postupnosti</p> <p>systém usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov</p>

<p>niekoľko čísel, znakov, symbolov,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní spôsobov usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, ✓ nájsť všetky rôzne spôsoby usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, ✓ určiť počet možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 100, ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, ✓ vytvoriť jednoduchú tabuľku a orientovať sa v nej, ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, ✓ využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, ✓ označiť a pomenovať jednotky času, ✓ určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ doplniť chýbajúce čísla (znaky) podľa logického usporiadania (sudoku, magické štvorce), ✓ vymenovať platidlá, ✓ nájsť niekoľko spôsobov zaplatenia danej sumy, ✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti. 	<p>spôsobu usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov počet všetkých možností usporiadania dvoch (troch) predmetov, znakov, symbolov nepriamo sformulované úlohy zber údajov a ich zaznamenávanie rôznymi spôsobmi tabuľka, riadok tabuľky, stĺpec tabuľky, údaj jednotky času: hodina, minúta časové údaje: pol hodiny, štvrt' hodiny, trištvrt' hodiny sudoku s rozmermi max. 5x5 magický štvorec s rozmermi max. 4x4 platidlá: eurá (€), centy (c) numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>
--	--

Násobenie a delenie v obore násobilky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymodelovať násobenie prirodzených čísel ako súčet viacerých rovnakých sčítancov a zapísať ho pomocou znaku násobenia (s rešpektovaním poradia činiteľov), ✓ vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 vzostupne ✓ vynásobiť prirodzené čísla v obore malej násobilky do 100 spamäti ✓ zväčšiť dané číslo násobením niekoľkokrát, ✓ vytvoriť príklady na násobenie k danej situácii, ✓ pri riešení úloh využiť vzťah medzi sčítaním viacerých rovnakých sčítancov a násobením, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, ✓ rozdeliť celok na skupiny danej veľkosti (delenie podľa obsahu), ✓ rozdeliť celok na daný počet rovnakých častí (delenie na rovnaké časti), ✓ zapísať delenie podľa obsahu a delenie na rovnaké časti pomocou znaku delenia, ✓ vymenovať čísla po 2, 3, 4, 5, ..., 10 zostupne, ✓ vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti, 	<p>násobenie s využitím modelov (napr. grafické znázornenie, štvorcová sieť)</p> <p>rozlíšenie, že model $3 \cdot 4$ sa nerovná modelu $4 \cdot 3$</p> <p>operácia „násobenie“, znak násobenia \cdot (krát)</p> <p>násobok čísla</p> <p>párne a nepárne číslo</p> <p>násobenie použitím zautomatizovaného spoja, násobilka niekoľkokrát viac</p> <p>komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni)</p> <p>delenie podľa obsahu (delenie po, rozdelenie na skupiny danej veľkosti)</p> <p>delenie na rovnaké časti (delenie na daný počet rovnakých častí)</p> <p>delenie, znak delenia $:$ (delené)</p> <p>delenie použitím zautomatizovaného spoja niekoľkokrát menej</p> <p>matematizácia reálnej situácie</p> <p>jednoduché slovné úlohy typu:</p> <p>určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov</p> <p>zväčšiť dané číslo niekoľkokrát</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zmenšiť dané číslo delením niekoľkokrát, ✓ vytvoriť príklady na delenie k danej situácii, ✓ pri riešení úloh využiť vzťah medzi odčítaním viacerých rovnakých menšiteľov a delením, ✓ vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v číselnom obore do 100, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, ✓ vytvoriť jednoduché slovné úlohy k danému numerickému príkladu na násobenie a delenie v obore násobilky do 100, ✓ overiť správnosť riešenia (výsledku) úlohy, ✓ k slovnej úlohe sformulovať otázku a zoštylizovať správnu odpoveď, ✓ pomenovať jednu časť celku, ✓ určiť, aká časť celku je vyznačená (oddelená). 	<p>rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti)</p> <p>rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu)</p> <p>zmenšiť dané číslo niekoľkokrát</p> <p>porovnať podielom</p> <p>kontrola správnosti riešenia slovnej úlohy</p> <p>otázka a odpoveď k slovnej úlohe</p> <p>jedna časť celku: polovica, tretina, štvrtina,</p> <p>časť celku: dve tretiny, tri štvrtiny,</p>
---	---

Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť počet prvkov v skupine a vyjadriť ho prirodzeným číslom, ✓ napísať a prečítať číslo, ✓ rozlíšiť jednociferné, dvojciferné, trojciferné a štvorciferné číslo, 	<p>počítanie po tisícoch, stovkách, desiatkach a jednotkách</p> <p>prirodzené čísla 1 – 10 000 a 0</p> <p>jednociferné číslo, dvojciferné číslo, trojciferné číslo, štvorciferné číslo</p> <p>jednotky, desiatky, stovky, tisícky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozložiť trojciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, ✓ rozložiť štvorciferné číslo na jednotky, desiatky, stovky, tisícky, ✓ zložiť z jednotiek, desiatok a stoviek trojciferné číslo, ✓ zložiť z jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok štvorciferné číslo, ✓ orientovať sa v číselnom rade, ✓ vytvoriť vzostupný a zostupný číselný rad, ✓ doplniť chýbajúce čísla do vzostupného aj zostupného číselného radu, ✓ zobrazit' číslo na číselnej osi, ✓ usporiadať čísla podľa veľkosti vzostupne i zostupne, ✓ porovnať dve čísla a výsledok porovnania zapísať pomocou znakov $>$, $<$, $=$, ✓ vymenovať niekoľko čísel menších (väčších) ako dané číslo, ✓ vyriešiť jednoduché nerovnice, ✓ vyriešiť slovné úlohy na porovnávanie, ✓ zaokrúhliť číslo na desiatky, stovky i tisícky podľa pravidiel zaokrúhľovania a výsledok zapísať. 	<p>rozklad čísla (dvojciferné: na súčet jednotiek a desiatok; trojciferné: na súčet jednotiek, desiatok a stoviek; štvorciferné: na súčet jednotiek, desiatok, stoviek a tisícok)</p> <p>číselný rad</p> <p>pojmy súvisiace s orientáciou v číselnom rade: pred, za, hneď pred, hneď za, ..., predposledný, posledný</p> <p>vzostupný a zostupný číselný rad</p> <p>číselná os</p> <p>väčšie, menšie, rovné, najväčšie, najmenšie</p> <p>nerovnice (na propedeutickej úrovni)</p> <p>slovné úlohy na porovnávanie charakterizované vzťahmi viac, menej, rovnako</p> <p>pravidlá zaokrúhľovania</p> <p>zaokrúhľovanie čísla na desiatky, zaokrúhľovanie čísla na stovky, zaokrúhľovanie čísla na tisícky (aritmetické)</p> <p>znak zaokrúhľovania ($\overset{\pm}{\approx}$)</p>
---	--

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ odmerať dĺžku úsečky (s presnosťou na milimetre), 	<p>dĺžka úsečky v milimetroch</p> <p>dĺžka, šírka, meranie</p> <p>jednotky dĺžky: milimeter (mm), centimeter (cm), decimeter(dm),</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať a usporiadať úsečky podľa dĺžky, ✓ narysovať úsečku danej dĺžky (s presnosťou na milimetre), ✓ odmerať dĺžku (šírku) predmetu za pomoci pravítka (s presnosťou na milimetre) a výsledok merania zapísať, ✓ správne použiť a označiť jednotky dĺžky, ✓ porovnať jednotky dĺžky, ✓ odmerať väčšie vzdialenosti v metroch, ✓ porovnať vzdialenosti, ✓ odhadnúť dĺžku úsečky, ✓ odhadnúť kratšiu dĺžku v centimetroch (milimetroch) a dlhšiu dĺžku v metroch, ✓ osvojiť si a použiť základné zásady rysovania, ✓ narysovať rovinné útvary v štvorcovej sieti a označiť ich vrcholy veľkým tlačným písmenom, ✓ vyznačiť bod, ktorý danému geometrickému útvaru patrí, resp. nepatrí, ✓ zväčšiť a zmenšiť rovinné útvary v štvorcovej sieti (štvorec, obdĺžnik), ✓ identifikovať steny, hrany a vrcholy kocky, ✓ postaviť stavbu z kociek na základe plánu, ✓ vytvoriť plán stavby z kociek. 	<p>meter (m), kilometer (km)</p> <p>vzdialenosť, meranie vzdialenosti, porovnávanie vzdialeností</p> <p>odhadovaná dĺžka, skutočná dĺžka</p> <p>čistota a presnosť rysovania, voľba vhodnej rysovej pomôcky, hygiena a bezpečnosť pri rysovaní</p> <p>štvorcová sieť</p> <p>rysovanie štvorca a obdĺžnika v štvorcovej sieti</p> <p>označovanie vrcholov štvorca a obdĺžnika veľkým tlačným písmenom</p> <p>zväčšenie a zmenšenie rovinných útvarov v štvorcovej sieti</p> <p>podobné útvary (na propedeutickej úrovni)</p> <p>vrchol, hrana a stena kocky</p> <p>stavba z kociek, plán stavby z kociek (pôdorys stavby s vyznačeným počtom na sebe stojacich kociek)</p> <p>rady, stĺpce (pri stavbách z kociek)</p>
--	---

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť istú udalosť, možnú udalosť, nemožnú udalosť, ✓ rozhodnúť o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia, ✓ rozlíšiť a správne použiť kvantifikované výroky, ✓ identifikovať a popísať pravidlo vytvorenej postupnosti čísel, znakov, symbolov, ✓ na základe identifikovaného pravidla doplniť do postupnosti niekoľko čísel, znakov, symbolov, ✓ vytvoriť systém pri hľadaní a zapisovaní rôznych dvojciferných (trojciferných, štvorciferných) čísel zložených z daných číslic (čísllice sa môžu aj opakovať), ✓ vytvoriť rôzne dvojciferné (trojciferné, štvorciferné) čísla z množiny číslic (čísllice sa môžu aj opakovať), ✓ vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie v obore násobilky, ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, ✓ z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, 	<p>istá udalosť, možná udalosť, nemožná udalosť</p> <p>pravdivé tvrdenie, nepravdivé tvrdenie</p> <p>kvantifikované výroky: aspoň jeden, práve jeden, najviac jeden</p> <p>pravidlo vytvárania postupnosti</p> <p>pravidlo, symbol</p> <p>systém pri vypisovaní dvojciferných (trojciferných, štvorciferných) čísel</p> <p>slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)</p> <p>nepriamo sformulované úlohy na násobenie a delenie</p> <p>zber údajov, rôzne spôsoby zaznamenávania údajov (grafické, numerické)</p> <p>časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj</p> <p>stĺpcový graf</p> <p>jednotky času: hodina, minúta, sekunda</p> <p>premena jednotiek času</p> <p>znázornenie času na ručičkových hodinách</p> <p>zapísanie času na digitálnych hodinách</p> <p>aplikačné úlohy</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, ✓ využívať tabuľku ako nástroj na riešenie úloh, ✓ orientovať sa v stĺpcovom grafe, ✓ dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo stĺpcovom grafe, ✓ označiť a pomenovať jednotky času, ✓ premeniť jednotky času, ✓ určiť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ znázorniť čas na digitálnych i ručičkových hodinách, ✓ zapísať čas z ručičkových hodín do digitálnych a naopak, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, ✓ nájsť niekoľko spôsobov zaplata danaj sumy, ✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti. 	<p>numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>
---	---

Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v číselnom obore do 10 000

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aktívne v komunikácii používať pojmy sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel, ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla spamäti, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť sčítania, 	<p>sčítanec, súčet, menšenec, menšiteľ, rozdiel</p> <p>pamäťové sčítanie a odčítanie:</p> <p>sčítanie a odčítanie celých desiatok, stoviek, tisícok</p> <p>pričítanie celej desiatky, stovky, tisícky k trojcifernému (štvorcifernému) číslu</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ písomne sčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného sčítania), ✓ písomne odčítať dve prirodzené čísla (algoritmus písomného odčítania), ✓ písomne sčítať tri a viac prirodzených čísel, ✓ sčítať a odčítať prirodzené čísla s využitím kalkulačky, ✓ vyriešiť jednoduché úlohy na sčítanie (odčítanie) so zátvorkami, ✓ vyriešiť jednoduché rovnice, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na sčítanie a odčítanie, ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy, ✓ sformulovať text slovnej úlohy k numerickému príkladu, ✓ vyriešiť slovné úlohy s využitím zaokrúhlenia prirodzených čísel, ✓ odhadnúť výsledok úlohy, ✓ vyriešiť primerané slovné úlohy s neprázdny prienikom, ✓ pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia, ✓ zmatematizovať primerané reálne situácie. 	<p>odčítanie jednociferného čísla, celej desiatky, stovky, tisícky od trojciferného (štvorciferného) čísla</p> <p>komutatívnosť ako vlastnosť sčítania (na propedeutickej úrovni)</p> <p>algoritmus písomného sčítania a odčítania dvoch prirodzených čísel bez prechodu i s prechodom cez základ 10</p> <p>sčítanie troch a viacerých prirodzených čísel</p> <p>sčítanie a odčítanie s využitím kalkulačky</p> <p>zátvorky, význam zátvoriek, počítanie úloh so zátvorkami</p> <p>sčítanie a odčítanie so zátvorkami</p> <p>rovnice (na propedeutickej úrovni)</p> <p>jednoduché slovné úlohy na sčítanie:</p> <p>určiť súčet, ak sú dané sčítance</p> <p>zväčšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>jednoduché slovné úlohy na odčítanie:</p> <p>určiť rozdiel dvoch čísel</p> <p>zmenšiť dané číslo o niekoľko jednotiek</p> <p>porovnať rozdielom</p> <p>zložené slovné úlohy typu: $a + b + c$, $a - b - c$, $a - (b + c)$, $(a + b) - c$, $a + (a + b)$, $a + (a - b)$</p> <p>odhad, približne, presne</p> <p>slovné úlohy s neprázdny prienikom</p>
--	--

	<p>elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď</p> <p>matematizácia reálnej situácie</p>
--	---

Násobenie a delenie prirodzených čísel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vynásobiť a vydeliť prirodzené čísla v obore násobilky do 100 spamäti, ✓ aktívne v komunikácii používať pojmy činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel, ✓ zväčšiť (zmenšiť) dané číslo niekoľkokrát, ✓ pri riešení úloh využiť komutatívnosť násobenia, ✓ vynásobiť a vydeliť prirodzené číslo 10, 100 a 1000, ✓ vyriešiť jednoduchú rovnicu na násobenie a delenie v obore násobilky, ✓ vyriešiť jednoduché úlohy na násobenie (delenie) so zátvorkami, ✓ vyriešiť jednoduché slovné úlohy na násobenie a delenie prirodzených čísel v obore násobilky do 100, ✓ vytvoriť slovné úlohy k danému numerickému príkladu 	<p>násobenie a delenie použitím zautomatizovaného spoja</p> <p>činiteľ, súčin, delenec, deliteľ, podiel</p> <p>niekoľkokrát viac, niekoľkokrát menej</p> <p>komutatívnosť ako vlastnosť násobenia (na propedeutickej úrovni)</p> <p>násobenie a delenie číslami 10, 100 a 1000</p> <p>rovnica (na propedeutickej úrovni)</p> <p>okružle zátvorky, význam zátvoriek</p> <p>počítanie úloh so zátvorkami</p> <p>jednoduché slovné úlohy typu:</p> <p>určiť súčet viacerých rovnakých sčítancov</p> <p>zväčšiť dané čísla niekoľkokrát</p> <p>rozdeliť dané číslo na daný počet rovnako veľkých častí (delenie na rovnaké časti)</p> <p>rozdeliť dané číslo na čísla danej veľkosti (delenie podľa obsahu)</p>

<p>na násobenie a delenie v obore násobilky do 100,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyriešiť slovné úlohy na priamu úmernosť, ✓ vyriešiť zložené slovné úlohy, ✓ zmatematizovať primerané reálne situácie, ✓ pri riešení slovnej úlohy využiť v prípade potreby jednotlivé elementy postupu riešenia, ✓ znázorniť na primeranom geometrickom modeli danú časť celku (polovicu, tretinu, štvrtinu, ...). 	<p>zmenšiť dané číslo niekoľkokrát</p> <p>porovnať podielom</p> <p>priama úmernosť (na propedeutickej úrovni)</p> <p>zložené slovné úlohy typu: $a + a \cdot b$, $a + a : b$, $a \cdot b + c$, $a \cdot b + c \cdot d$</p> <p>matematizácia reálnej situácie</p> <p>elementy postupu riešenia slovnej úlohy: čítanie textu slovnej úlohy, s porozumením, zápis, grafické znázornenie slovnej úlohy, formulácia a vyriešenie matematickej úlohy, kontrola správnosti riešenia, odpoveď</p> <p>geometrické modely zlomkov: úsečkový model, kruhový model, obdĺžnikový model (na propedeutickej úrovni)</p>
---	--

Geometria a meranie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ premeniť jednotky dĺžky (aj zmiešané), ✓ identifikovať a pomenovať mnohoúholník (štvorholník, päťuholník, ...), ✓ vymenovať vrcholy a strany mnohoúholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvorholníka, päťuholníka, ...) ✓ označiť vrcholy mnohoúholníka (trojuholníka, štvorca a obdĺžnika, štvorholníka, päťuholníka, ...), 	<p>premena jednotiek dĺžky (mm, cm, dm, m, km)</p> <p>zmiešané jednotky dĺžky</p> <p>premena zmiešaných jednotiek dĺžky</p> <p>mnohouholník, označenie mnohoúholníka ($ABCD$, $ABCDE$,...)</p> <p>vrchol a strana trojuholníka, štvorca, obdĺžnika, štvorholníka, päťuholníka,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyznačiť protiľahlé i susedné strany štvorca a obdĺžnika, ✓ v štvorci a obdĺžniku vyznačiť uhlopriečky, ✓ popísať vlastnosti rovinných geometrických útvarov (trojuholník, štvorec, obdĺžnik), ✓ rozlíšiť, pomenovať kruh a kružnicu, ✓ určiť, vyznačiť a pomenovať v kružnici (kruhu) stred, polomer, priemer, ✓ narysovať kružnicu (kruh) pomocou kružidla, ✓ odmerať dĺžky strán trojuholníka, štvorca, obdĺžnika (s presnosťou na milimetre), ✓ narysovať trojuholník a pomenovať jeho vrcholy, ✓ určiť súčet dvoch a viacerých úsečiek graficky a numericky, ✓ určiť rozdiel dvoch úsečiek graficky a numericky, ✓ určiť násobok úsečky graficky a numericky, ✓ vypočítať obvod trojuholníka, štvorca a obdĺžnika ako súčet dĺžok strán, ✓ vytvoriť z kociek rôzne stavby podľa plánu, ✓ vytvoriť a slovne opísať vlastnú stavbu z kociek, ✓ nakresliť plán stavby z kociek. 	<p>označenie vrcholov mnohoúhelníka veľkými tlačenými písmenami</p> <p>protiľahlé a susedné strany</p> <p>uhlopriečka</p> <p>vlastnosti rovinných geometrických útvarov: počet strán, počet vrcholov, dĺžky susedných a protiľahlých strán</p> <p>kruh, kružnica, kružidlo</p> <p>časti kružnice (kruhu) a ich označovanie: polomer (r), priemer (d, \emptyset), stred (S)</p> <p>rysovanie kružnice (kruhu):</p> <p>s ľubovoľným stredom a ľubovoľným polomerom</p> <p>s daným stredom a ľubovoľným polomerom</p> <p>s daným stredom a daným polomerom</p> <p>dĺžka strany trojuholníka, štvorca a obdĺžnika</p> <p>rysovanie ľubovoľného trojuholníka</p> <p>rysovanie trojuholníka, ak sú dané dĺžky jeho strán</p> <p>súčet, rozdiel dĺžok úsečiek; násobok dĺžky úsečky</p> <p>obvod štvorca, obdĺžnika a trojuholníka (na propedeutickej úrovni) ako</p>
---	--

	súčet dĺžok strán
--	-------------------

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť pravdivé (nepravdivé) tvrdenie, ✓ zdôvodniť pravdivosť (nepravdivosť) tvrdenia, ✓ vytvoriť zložené výroky a rozhodnúť o ich pravdivosti (nepravdivosti), ✓ vyriešiť slovné úlohy na výrokovú logiku, ✓ vyriešiť nepriamo sformulované úlohy na sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 10 000, ✓ vyriešiť slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou, ✓ zozbierať, zoskupiť, zaznamenať údaje rôznymi spôsobmi, ✓ z daných údajov vytvoriť prehľadnú tabuľku, ✓ popísať časti tabuľky, orientovať sa v tabuľke, ✓ doplniť do tabuľky chýbajúce údaje, ✓ orientovať sa v stĺpcovom grafe, ✓ dokresliť chýbajúce údaje do stĺpcového grafu, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v tabuľke alebo v stĺpcovom grafe, ✓ vyriešiť aplikačné úlohy súvisiace s orientáciou v čase, 	<p>zdôvodnenie rozhodnutia o pravdivosti (nepravdivosti) tvrdenia zložené výroky s použitím spojok a, i, aj, tiež, zároveň, alebo (na propedeutickej úrovni)</p> <p>pravdivosť (nepravdivosť) zloženého výroku (na propedeutickej úrovni)</p> <p>slovné úlohy na výrokovú logiku</p> <p>nepriamo sformulované úlohy</p> <p>slovné úlohy s kombinatorickou motiváciou (na úrovni manipulácie a znázorňovania)</p> <p>časti tabuľky: riadok, stĺpec, údaj</p> <p>stĺpcový graf, údaje v stĺpcovom grafe, legenda</p> <p>aplikačné úlohy</p> <p>numerické a slovné úlohy z oblasti finančnej gramotnosti</p>

✓ vyriešiť primerané úlohy z oblasti finančnej gramotnosti.	
---	--

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.	13 hodín
Prirodzené čísla 1 – 20.	28 hodín
Sčítanie a odčítanie.	48 hodín
Dichotomické a trichotomické triedenie predmetov na 2, 3 skupiny	4 hodiny
Kvantifikované výroky	3 hodiny
Pravdivý – nepravdivý výrok	4 hodiny
Čas	4 hodiny
Geometria	20 hodín
Tabuľky	4 hodiny
Opakovanie	4 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 2. ročník

Sčítanie a odčítanie v číselnom obore do 20 s prechodom cez základ 10	24 hodín
Vytváranie prirodzených čísel v číselnom obore do 100	42 hodín
Sčítanie a odčítanie prirodzených čísel v obore do 100	24 hodín
Geometria a meranie	24 hodín
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	18 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Násobenie a delenie do 20	44 hodín
Vytváranie predstáv o prirodzených číslach v obore do 10 000	46 hodín
Geometria	24 hodín
Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie	18 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Opakovanie učiva 3. ročníka	16 hodín
Násobenie a delenie v obore násobilky	29 hodín
Geometria	26 hodín
Riešenie aplikačných úloh	12 hodín
Sčítanie a odčítanie v obore do 10 000	49 hodín



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Informatika
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠvP:	KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovaci jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

INFORMATIKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard stanovuje nielen výkon a obsah, ale umožňuje aj rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Pozostáva z charakteristiky a cieľov predmetu, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde.

Výkonový štandard predstavuje ucelený systém všeobecne formulovaných kognitívne odstupňovaných výkonov. Tieto výkony môže učiteľ bližšie špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek s prihliadnutím na aktuálne kognitívne schopnosti žiakov.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom je učivo štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Stanovený učebný obsah môže učiteľ tvorivo modifikovať v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard je koncipovaný tak, aby učiteľ nepredkladal žiakom len hotové poznatky, ale vytváral im primerané podmienky na aktívne osvojovanie vedomostí. Vytvára priestor, ktorý umožňuje žiakom manipulovať s konkrétnymi predmetmi, pozorovať javy, merať, vykonávať experimenty, vzájomne diskutovať, riešiť otvorené úlohy, praktické a teoretické problémy. Žiacke objavovanie, bádanie, skúmanie sú základnými prístupmi, ktoré umožňujú nielen osvojiť si nové vedomosti, ale aj základy spôsobilostí vedeckej práce a vytvárajú pozitívne postoje k vedeckému spôsobu poznávania sveta.

Vzhľadom na charakter a ciele predmetu sa organizácia vyučovania prispôsobí počtu žiakov v triede. Tým sa garantujú vonkajšie podmienky na adekvátnu realizáciu výučby a splnenie výkonového a obsahového štandardu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

V predmete informatika sa prelínajú dve zložky. Jedna zložka je zameraná na získanie konkrétnych skúseností a zručností pri práci s počítačom i aplikáciami – na prácu s digitálnymi technológiami. Druhá zložka je zameraná na budovanie základov informatiky. Hlavne na riešenie problémov pomocou počítačov. Prvá zložka tvorí základ vyučovania informatiky v rámci primárneho vzdelávania a z väčšej časti sa prelína i celým nižším stredným vzdelávaním. Skúsenosti získané praktickou činnosťou v tejto oblasti sú potom dobrým predpokladom pre zvládnutie druhej zložky, ktorá má dominantné postavenie pri výučbe informatiky na strednej škole. Zároveň sa však druhá zložka objavuje už i v primárnom vzdelávaní, aj keď iba vo veľmi jednoduchej forme. Informatika zároveň pripravuje žiakov na to, aby korektne využívali takto nadobudnuté zručnosti a poznatky i v iných predmetoch.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- uvažujú o informáciách a rôznych reprezentáciách, používajú vhodné nástroje na ich spracovanie,
- uvažujú o algoritmoch, hľadajú a nachádzajú algoritmické riešenia problémov, vytvárajú návody, programy podľa daných pravidiel,
- logicky uvažujú, argumentujú, hodnotia, konajú zdôvodnené rozhodnutia,
- poznajú princípy softvéru a hardvéru a využívajú ich pri riešení infromatických problémov,
- komunikujú a spolupracujú prostredníctvom digitálnych technológií, získavajú informácie na webe,
- poznajú, ako informatika ovplyvnila spoločnosť,
- rozumejú rizikám na internete, dokážu sa im brániť a riešiť problémy, ktoré sa vyskytnú,
- rešpektujú intelektuálneho vlastníctvo.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU 3. – 4. ročník

Reprezentácie a nástroje – práca s grafikou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu obrázkov a animácií, ✓ nájsť, odhaliť a opraviť chyby pri úprave obrázkov aj animácií. 	<p><i>Pojmy:</i> oblasť, animácia</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> animácia ako postupnosť obrázkov</p> <p><i>Procesy:</i> kreslenie čiary, úsečky, obdĺžnika, štvorca, oválu, kruhu, používanie výplne, farby, palety farieb, nastavovanie hrúbky čiary, omalovanie, pečiatkovanie, dokresľovanie, kreslenie základných geometrických tvarov, označovanie, presúvanie a kopírovanie oblasti, spustenie a zastavenie animácie, krokovanie a prepínanie sa medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s textom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu textu, ✓ zašifrovať a rozšifrovať text podľa jednoduchých pravidiel (reprezentovať znaky a slová). 	<p><i>Pojmy:</i> malé a veľké písmeno, znak, slovo, veta, symboly, číslica, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, text ako postupnosť znakov,</p> <p><i>Procesy:</i> písanie na klávesnici, opravovanie, mazanie, výmena slov, vkladanie obrázkov (cez schránku), vloženie a odstránenie medzery (z chybného textu)</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s príbehmi

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť konkrétne nástroje editora na tvorbu a úpravu príbehov. 	<p><i>Pojmy:</i> snímka</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> snímky a ich poradie</p> <p><i>Procesy:</i> vytváranie príbehov, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázka, spustenie a zastavenie</p>

Reprezentácie a nástroje – práca s multimédiami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť konkrétne nástroje na prehratie zvukov, ✓ použiť konkrétne nástroje na prehratie videa. 	<p><i>Pojmy:</i> zvuk, hlas, hudba, prehrávač zvukov, video, prehrávač videa</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> hlasitosť zvuku</p> <p><i>Procesy:</i> prehrávanie, spustenie a zastavenie zvuku, nastavenie hlasitosti, spustenie prehrávanie a zastavenie videa</p>

Reprezentácie a nástroje – informácie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zakódovať informáciu podľa pokynov do konkrétnej reprezentácie, ✓ dekodovať informáciu z jednoduchých reprezentácií, ✓ zvoliť si nástroj z danej skupiny nástrojov pre danú konkrétnu situáciu, problém. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie, text a grafika</p>

Reprezentácie a nástroje – štruktúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v jednoduchej štruktúre – vyhľadávať a získať informácie z jednoduchej štruktúry podľa zadaných kritérií, ✓ organizovať informácie do štruktúr – podľa zadania vytvárať jednoduché štruktúry údajov, podľa konkrétnych jednoduchých pravidiel manipulovať so štruktúrami údajov, ✓ interpretovať údaje zo štruktúr – prerozprávať informácie z jednoduchej štruktúry vlastnými slovami. 	<p><i>Pojmy:</i> postupnosť, tabuľka (v zmysle frekvenčná a kódovacia tabuľka, slovník, mriežka), riadok, stĺpec</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> poradie objektov, pozícia v postupnosti, pozícia objektov v tabuľke, význam postupnosti a tabuľky</p> <p><i>Procesy:</i> práca s grafovými štruktúrami (s mapou, labyrintom, sieťou), zapisovanie, vyhľadávanie v jednoduchej štruktúre</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť nástroje na prezeranie webových stránok, ✓ získať informácie z webových stránok. 	<p><i>Pojmy:</i> webová stránka, odkaz, prehliadač</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> adresa stránky identifikuje konkrétnu stránku a súvisí s jej obsahom a zobrazením, odkazy ako prepojenia na webové stránky a súbory, prehliadač ako nástroj na zobrazovanie webových stránok</p> <p><i>Procesy:</i> orientácia na webovej stránke, medzi webovými stránkami, používanie odkazov na iné webové stránky, návrat na predchádzajúcu navštívenú stránku</p>

Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať a získať informáciu na zadaných stránkach internetu, ✓ diskutovať o výsledkoch vyhľadávania, ✓ posúdiť správnosť výsledku. 	<p><i>Pojmy:</i> vyhľadávač</p> <p><i>Procesy:</i> vyhľadávanie obrázkov na zadaných stránkach, vyhľadávanie v mapách na internete</p>

Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zostaviť a poslať správu danému príjemcovi prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, ✓ nájsť a zobraziť prijatú správu od konkrétneho odosielateľa prostredníctvom konkrétneho e-mailového nástroja, ✓ zhodnotiť správnosť e-mailovej adresy. 	<p><i>Pojmy:</i> správa, email, e-mailová adresa, kôš</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> e-mail ako správa pre adresáta, adresát, e-mail a program na prácu s e-mailom</p> <p><i>Procesy:</i> zadanie adresy, predmetu správy, napísanie emailu, odoslanie emailu, prijatie emailu, vymazanie emailu, dodržiavanie netikety</p>

Algoritmické riešenie problémov – analýza problému

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnúť riešenie, vyjadriť plán riešenia, ✓ rozhodnúť sa o pravdivosti/nepravdivosti tvrdenia (výroku), ✓ vybrať prvky alebo možnosti podľa pravdivosti tvrdenia, ✓ uvažovať o rôznych riešeniach. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> pravda – nepravda, platí – neplatí, áno/alebo/nie (neformálne)</p> <p><i>Procesy:</i> idea sekvencie príkazov, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia</p>

Algoritmické riešenie problémov – interaktívne zostavovanie riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ riešiť problém priamym riadením vykonávateľa (napr. robot, korytnačka), ✓ aplikovať elementárne príkazy daného jazyka (zo slovníka príkazov) na riadenie vykonávateľa. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> priamy príkaz – akcia vykonávateľa</p> <p><i>Procesy:</i> riadenie vykonávateľa v priamom režime, používať jazyk vykonávateľa</p>

Algoritmické riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ riešiť problém skladaním príkazov do postupnosti, ✓ doplniť, dokončiť, modifikovať rozpracované riešenie, ✓ interpretovať postupnosť príkazov, ✓ vyhľadať chybu v postupnosti príkazov. 	<p><i>Pojmy:</i> príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ako súvisí príkaz/poradie príkazov a výsledok</p> <p><i>Procesy:</i> zostavenie a upravenie príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov</p>

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať návod, postup, algoritmus riešenia úlohy – interpretovať ho, krokovať riešenie, simulovať činnosť vykonávateľa. 	<p><i>Procesy:</i> krokovanie</p>

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie, opravovanie chýb

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhľadať chybu vo výsledku po vykonaní algoritmu, ✓ nájsť a opraviť chybu v návode, v zápise riešenia, ✓ diskutovať o svojich riešeniach. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> chyba ako zlý výsledok, chyba v návode</p> <p><i>Procesy:</i> rozpoznanie chyby</p>

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečinkami

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uložiť produkt do súboru podľa pokynov ✓ otvoriť rozpracovaný produkt zo súboru podľa pokynov. 	<p><i>Pojmy:</i> súbor, priečinok</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom)</p> <p><i>Procesy:</i> vytvorenie, ukladanie dokumentov</p>

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ spustiť program/aplikáciu, ukončiť bežiacu aplikáciu a otvoriť v nej dokument, ✓ prihlásiť sa a odhlásiť sa z programu/aplikáci. 	<p><i>Pojmy:</i> aplikácia, ikona, okno, pracovná plocha</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> ikona ako reprezentácia programu alebo dokumentu</p>

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pracovať so základným hardvérom na používateľskej úrovni: ovládať programy myšou, písať na klávesnici. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> rôzna funkčnosť klávesov (písmená, čísla, šípky, enter, medzera, shift, delete, diakritika,...)</p> <p><i>Procesy:</i> pohyb, klikanie a ťahanie myšou, ovládanie kurzora na obrazovke</p>

Softvér a hardvér – práca v počítačovej sieti a na internete

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť e-mailovú a webovú adresu. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> internet ako celosvetová počítačová sieť</p>

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o rizikách na internete, ✓ aplikovať pravidlá pre zabezpečenie e-mailu proti neoprávnenému použitiu. 	<p><i>Procesy:</i> bezpečné správanie sa na internete</p>

Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o digitálnych technológiách, o ich kladoch i záporoch ✓ diskutovať o využití konkrétnych nástrojov digitálnych technológií pri učení sa iných predmetov, diskutovať aj o tom, ako pomáhajú učiteľovi – ako pomáhajú žiakovi. 	<p><i>Pojmy:</i> hry, filmy, hudba</p> <p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> digitálne technológie okolo nás (aj napriek tomu, že na prvý pohľad nevyzerajú ako zariadenia s procesorom), digitálne technológie ako nástroje pre komunikáciu, digitálne technológie doma, v škole</p> <p><i>Procesy:</i> používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie</p>

Informačná spoločnosť – legálnosť používania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ diskutovať o princípoch dodržiavania základných autorských práv. 	<p><i>Vlastnosti a vzťahy:</i> autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu</p> <p><i>Procesy:</i> legálnosť a nelegálnosť používania informácií (obrázky, hudba, filmy)</p>

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Informácie okolo nás	15 hodín
Komunikácia prostredníctvom IKT	7 hodín
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	5 hodiny
Princípy fungovania IKT	2 hodiny
Informačná spoločnosť	4 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Informácie okolo nás	12 hodín
Komunikácia prostredníctvom IKT	6 hodín
Postupy, riešenie problémov, algoritmické myslenie	3 hodiny
Princípy fungovania IKT	6 hodiny
Informačná spoločnosť	6 hodiny



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Prvouka
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (1. ročník) 2 hodina týždenne, 66 hodín ročne (2. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky

PRVOUKA

ÚVOD

Vzdelávací štandard prvouky nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prvouky ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia v prvouke. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovať.

Keďže predmet je vytvorený z obsahov dvoch vzdelávacích oblastí – prírodovednej a spoločenskovednej, výkonový štandard je rozdelený do dvoch častí, ktoré korešpondujú s danými vzdelávacími oblasťami. Spoznávanie prírodného prostredia je viazané s iným typom poznávacích procesov v porovnaní so spoznávaním spoločenského prostredia, preto zostali vzdelávacie oblasti v tomto dokumente formálne oddelené. Vytvorením spoločného predmetu pre dve vzdelávacie oblasti však naznačujeme možnosť vytvárať také tematické aktivity, v ktorých sa rozvíjajú vedomosti a spôsobilosti v oboch spomínaných vzdelávacích oblastiach.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Prvouka vytvára vedomostný, spôsobilostný a postojoý základ pre dva nadväzujúce predmety – prírodovedu a vlastivedu. Vo vlastivednej oblasti sa zameriava na poznávanie reálneho spoločenského priestoru prostredníctvom oboznamovania sa s fungovaním služieb, samosprávy a geografického opisu krajiny. V prírodovednej oblasti poznávaním organizmov, neživého prostredia a ich vzájomných vzťahov oboznamuje žiakov s reálnym prírodným priestorom prostredníctvom skúmania fungovania vybraných prírodných javov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- rozvíjajú svoje predstavy o vybraných prírodných a spoločenských javoch,
- rozvíjajú svoje pozorovacie spôsobilosti tak, aby z bežne zažívaných situácií dokázali získať nové informácie a obohatiť si doterajšie poznanie,
- sú vedení k porovnávaniu predmetov a javov a k zoskupovaniu, triedeniu predmetov a javov podľa identifikovaných znakov,
- zovšeobecňujú na základe porovnávania,
- vytvárajú vlastný, argumentačne podložený úsudok,
- spolupracujú pri riešení jednoduchých skúmateľských aktivít, pričom súčasťou kooperácie je podieľanie sa na aktuálnom poznaní a jeho efektívnom využívaní pri tvorbe záveru (riešenia),
- argumentujú prostredníctvom vlastnej skúsenosti, t.j. rozvoja odbornej diskusie k danej téme, ktorá je adekvátne z hľadiska vekuprimeranosti žiakov,
- rozlišujú vhodné a nevhodné správanie v triede aj mimo nej,
- uvedomujú si a rešpektujú rozdielnosť u ľudí (rozumejú, že existujú podobnosti a rozdiely medzi skupinami ľudí),
- vysvetľujú význam pravidiel a predpisov v živote,

- rozlišujú riziká spojených s každodenným životom a možnosťami úrazu (šport, rekreácia a i.),
- poznajú bezpečnosť v domácom prostredí, v škole i na ceste do školy a v mimoškolských aktivitách,
- poznajú pravidlá správania sa v rizikových situáciách podľa vzoru (vedia ako a kde sa obrátiť o pomoc).

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

- *vzdelávacia oblasť Človek a príroda*

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať základné časti rastlín, ✓ identifikovať základné časti rastlín (prhľava dvojdomá, púpava lekárska, rebríček obyčajný, kapsička pastierska, ruža šíповá, pagaštan konský¹), ✓ identifikovať päť podobností a päť odlišností v tvaroch, veľkosti, farbe základných častí rôznych rastlín, ✓ na základe vlastného pozorovania triediť rastliny na byliny, kry a stromy, ✓ deliť rastliny podľa tvaru listov na listnaté a ihličnaté, ✓ opísať funkcie jednotlivých častí rastlín (napríklad: koreňom rastlina čerpá z pôdy vodu a živiny), 	<p>základné časti rastlín: koreň, stonka, list, kvet, plod byliny, kry, stromy životné prejavy rastlín – rast, vývin, rozmnožovanie</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť princíp opelenia, ✓ že plod je časť rastliny, ktorá vzniká z kvetu, ✓ že plody obsahujú semená, z ktorých vyrastú nové rastliny. 	
--	--

¹ Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov, uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť tri spoločné a tri rozličné znaky, ktorými sa živočíchy a rastliny vzájomne podobajú, ✓ vysvetliť, ako sú živočíchy tvarom tela a spôsobom života prispôsobené prostrediu, v ktorom žijú (ako príklad použije: mačka domáca, dážd'ovka zemná, krt obyčajný, lastovička obyčajná, kapor obyčajný, voš detská), ✓ na príkladoch uviesť rozdiely medzi suchozemskými a vodnými živočíchmi, ✓ že živočíchy získavajú potravu rôznym spôsobom, ✓ vysvetliť vzťah dravec a korisť, ✓ vysvetliť význam maskovania živočíchov v prostredí, ✓ identifikovať časť tela, ktorá zabezpečuje živočíchom pohyb, 	<p>životné prejavy živočíchov</p> <p>suchozemské a vodné živočíchy</p> <p>dravec, korisť</p> <p>končatiny</p>

✓ triediť živočíchy podľa toho, čím a ako sa pohybujú a tieto informácie dať do súvislosti s tým, kde a ako živočíchy žijú.	
---	--

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať päť základných zmyslov človeka a im prislúchajúce zmyslové orgány, ✓ vysvetliť význam zmyslových orgánov pre život človeka, ✓ vysvetliť zásady starostlivosti o zrak a sluch, ✓ vytvoriť závery o funkcii ušnice pri zachytávaní zvuku, ✓ že orgány hmatu sú rozmiestnené po celom tele v koži a sú zodpovedné za jej citlivosť. 	<p>zmysly: zrak, sluch, hmat, čuch, chuť, poruchy zraku</p>

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť rozdiel medzi živými a neživými súčasťami prírody, ✓ triediť na základe znakov, identifikovaných vlastným pozorovaním, prírodné objekty na živé, neživé a odumreté, ✓ vysvetliť, na čo všetko používa človek vodu a čo by sa stalo, ak by 	<p>životné prejavy organizmov: pohyb, rast, príjem potravy, dýchanie, rozmnožovanie</p> <p>vodné zdroje (potok, rieka, jazero, more, podzemná voda), význam vody pre život</p> <p>svetelné zdroje, tieň, priesvitný, priehľadný, nepriesvitný materiál</p>

<p>jej mal nedostatok,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť, aký význam má voda v pôde a ako sa to týka človeka,✓ že voda sa vyskytuje v rôznych formách (niektoré vymenuje, napr. ľad, vodná para, sneh, dážď, námraza, rosa),✓ vymenovať tri typy vodných zdrojov,✓ na základe skúmania vytvoriť závery o priesvitnosti a priehľadnosti rôznych materiálov (prostredí),✓ že hlavným zdrojom svetla je Slnko,✓ vysvetliť, kedy sa vytvára a kedy sa nevytvára tieň, kedy sa vytvára dlhší tieň a kedy sa vytvára kratší tieň, kedy sa vytvára viac tieňov,✓ vymenovať ďalšie zdroje svetla: plameň, blesk, žiarovka a iné elektrické zariadenia, ktoré vytvára človek,✓ navrhnuť vlastný spôsob merania časového úseku,✓ zostrojiť presýpacie hodiny,✓ vysvetliť vzťah rýchlosti presypania presýpacích hodín a niektorých vlastností presýpanej látky na základe pozorovania presýpacích hodín,✓ zostrojiť kyvadlo,✓ vysvetliť vzťah rýchlosti kmitania kyvadla a niektorých vlastností kyvadla na základe pozorovania kyvadla.	<p>meranie času, presýpacie hodiny, kyvadlo</p>
---	---

- *vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť*

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ orientovať sa v budove školy (trieda, jedáleň, WC a i.), ✓ definovať pravidlá bezpečnosti pri návšteve školy, ✓ pomenovať významné orientačné body v blízkosti školy (budovy a i.), ✓ povedať zjednodušenú adresu školy a adresu svojho bydliska, ✓ rozlíšiť pojmy predtým, včera, dnes, potom a zajtra, ✓ identifikovať dni v týždni, ✓ čo škodí zdraviu, ✓ určiť členov rodiny vo vzťahu k sebe. 	<p>moja trieda, škola, bezpečnosť v škole, v triede, orientácia v priestore</p> <p>kde, tu, tam, vpravo, vľavo, hore, dolu, vpredu, vzadu</p> <p>škola, školský dvor, objekty v okolí školy, adresa školy, adresa môjho bydliska</p> <p>dni v týždni, začiatok, koniec, predtým, včera, dnes, potom, zajtra</p> <p>umývanie rúk, čistota tela, návšteva a správanie sa u lekára, v lekárni</p> <p>funkcia členov rodiny, prejav úcty k rodičom, starým rodičom a jednotlivým členom rodiny</p>

- *vzdelávacia oblasť Človek a príroda*

Rastliny

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť päť príkladov rôznych prostredí a k nim príklady rastlín v nich žijúcich, 	<p>rôznorodosť životných podmienok rastlín, prispôsobovanie sa prostrediu, životné prejavy rastlín</p> <p>význam rastlinných semien, rozširovanie semien, podmienky</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť na príkladoch, ako sa rastliny prispôsobujú svojim tvarom a spôsobom života podmienkam, v ktorých žijú, ✓ vysvetliť, ako sú rastliny závislé od neživého prostredia, ✓ opísať tri životné prejavy rastlín, ✓ vysvetliť, kde a prečo je možné nájsť semená rastlín, ✓ zhodnotiť význam rastlinných semien pre život človeka, ✓ uviesť na príkladoch, že niektoré semená majú vyvinuté nástroje na to, aby sa dostali čo najďalej od materskej rastliny, ✓ vysvetliť, z ktorej časti semena rastlina klíči a čo sa deje so zvyškom semena po jej vyklíčení, ✓ navrhnúť postup, ako je možné zistiť podmienky klíčenia semien, ✓ vysvetliť, akým spôsobom a prostredníctvom ktorých častí získavajú rastliny z prostredia vodu, vzduch a svetlo, ✓ navrhnúť postup na overenie predpokladov týkajúcich sa podmienok rastu rastlín. 	<p>klíčenia semien: vzduch, voda, teplo</p> <p>rast rastliny, životné podmienky rastlín: svetlo, teplo, vzduch, voda, pôda</p>
--	--

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porovnať spôsob života živočíchov a rastlín, ✓ zistiť, že životné prejavy živočíchov sú podobné životným 	<p>životné prejavy živočíchov a rastlín</p> <p>rast, vývin</p> <p>pestovanie úžitkových rastlín, zber divo rastúcich rastlín, lov divo</p>

<p>prejavom rastlín, ich spôsob života je však iný,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že živočíchy (aj človek) sa postupne menia – rastú, vyvíjajú sa, dospievajú, starnú, ✓ uviesť príklady mláďat rôznych druhov živočíchov, ktoré sa nemusia podobat' na dospelé jedince ✓ že dĺžka života živočíchov je rôzna, ✓ že človek získava potravu rôznym spôsobom ✓ vysvetliť na príkladoch, aký úžitok človeku poskytuje chov živočíchov, ✓ vysvetliť význam tvorby živočíšneho spoločenstva, ✓ spoznať včelu medonosnú, ✓ opísať spôsob života včiel a mravcov. 	<p>žijúcich zvierat</p> <p>chov zvierat: kravy, ovce, sliepky, kone, včely</p> <p>spoločenský hmyz</p> <p>včelia rodina: matka, trúd, robotnica</p> <p>mravenisko</p>
---	---

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, aký význam má pre človeka pohyb, ✓ zistiť vlastným pozorovaním, že palec umožňuje realizovať najviac pohybov a úkonov, ktoré sú typické pre človeka, ✓ že pohyb zabezpečujú svaly, ktoré sú upnuté na kosť, ✓ pomenovať niektoré hlavné kosti ľudského tela a identifikovať ich 	<p>pohyb ako prejav života</p> <p>kostra ľudského tela: lebka, chrbtica a stavce, rebrá, ramenná kosť, stehenná kosť, kĺb, zlomenina</p> <p>svaly ich význam a rozvoj, únava svalov, pohyby ovládané vôľou a pohyby realizované mimo vôle človeka</p>

<p>na vlastnom tele</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť jednoduchý náčrt kostry ľudského tela (sústredí sa na to, že kosti sa nachádzajú v celom tele a sú pospájané kĺbmi), ✓ že kosti rastú spolu s človekom až do dospelosti, ✓ že kosti sa môžu zlomiť; zlomená kosť sa späť zrastie, ✓ že človek pomocou svalov vykonáva rôznorodé pohyby, ✓ skúmaním zistiť, že niektoré pohyby v tele sú ovládané vôľou (chcením) a niektoré mimo vôle človeka, ✓ vymenovať päť rôznych pohybov, ktoré zabezpečujú svaly, ✓ že svaly rastú, vyvíjajú sa a silnejú postupne s rastom a vývinom človeka, ✓ vysvetliť únavu svalov a význam pravidelného cvičenia pre vývin svalstva. 	
---	--

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, čo obsahuje pôda a jednotlivé jej zložky zaradiť k živým, neživým alebo odumretým súčasťam, ✓ uviesť medzi živými súčasťami živočíchov, ktoré žijú v pôde a dýchajú vzduch prítomný v pôde, 	<p>zloženie pôdy, úrodnosť pôdy, znečistenie pôdy rozpúšťanie látok vo vode, zrýchľovanie rozpúšťania, filtrácia, odparovanie</p>

- | | |
|---|--|
| <ul style="list-style-type: none">✓ uviesť vodu a vzduch ako neživé súčasti prírody,✓ že z pôdy sa do vody prítomnej v pôde uvoľňujú rôzne látky, ktoré potom rastliny prijímajú koreňmi a využívajú ich na svoj rast,✓ zistiť vlastnosti rôznych typov pôd,✓ vytvoriť zo skúmania závery o rôznych vlastnostiach pôd,✓ skúmať rozpúšťanie látok vo vode,✓ vytvoriť záver o tom, ktoré látky sa rozpúšťajú vo vode a ktoré nie,✓ skúmaním zistiť, akým spôsobom je možné rozpúšťanie urýchliť,✓ jednoducho vysvetliť, čo sa deje s látkou, ktorá sa vo vode rozpúšťa,✓ navrhnúť postup, ako zistiť prítomnosť látky vo vode,✓ opísať na základe pozorovania proces filtrácie,✓ čo je odparovanie,✓ vysvetliť, čo sa pri odparovaní deje s vodou a s látkou, ktorá bola vo vode rozpustená. | |
|---|--|

- *vzdelávacia oblasť Človek a spoločnosť*

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať cestu do školy, ✓ ovládať základné pravidlá bezpečnosti na ceste, ✓ určiť aktuálny rok, ✓ zaradiť mesiace v roku podľa ročných období od začiatku roka, ✓ určiť význam sviatkov (narodeniny, sviatky na Slovensku), ✓ že jeho obec je súčasťou Slovenska, ✓ rozpoznať štátne symboly (štátnu vlajku a štátny znak SR), ✓ odlíšiť jednotlivé prvky krajiny, ✓ opísať krajinu v okolí školy/bydliska (podľa obrázkov) počas roka, ✓ uviesť dôvody, prečo ľudia cestujú, ✓ odlíšiť druhy dopravy, ✓ porozprávať o javoch v krajine, ktoré sú pri cestovaní zaujímavé (atrakcie, pamiatky, príroda a i.), ✓ odlíšiť vybrané profesie a ich náplň, ✓ opísať úlohu hasičov, policajtov a záchranej zdravotnej služby, ✓ zvládnuť postup, ako privolať pomoc, ✓ určiť čas celých hodín na klasických a digitálnych hodinách. 	<p>cesta do školy, priechod pre chodcov, semafor</p> <p>kalendár – rok, mesiac, týždeň, deň, dátum, sviatky, rodina, narodeniny</p> <p>jeseň (september, október, november), zima (december, január, február), jar (marec, apríl, máj), leto (jún, júl, august)</p> <p>Vianoce, Nový rok, vznik Slovenskej republiky, Veľká noc, Pamiatka zosnulých</p> <p>Slovensko – štátna vlajka, štátny znak</p> <p>prvky krajiny (polia, lúky, lesy, rieky, jazerá, vrchy, rovina, domy a cesty)</p> <p>cestovanie, práca, škola, dovolenka, druhy dopravy (auto, autobus, vlak, lietadlo, loď), spoznávanie krajiny, pamätihodnosti</p> <p>povolania ľudí (lekár, učiteľ, vedec, strojník, pekár, mäsiar, obchodník a i.)</p> <p>zásady bezpečnosti, slnečné žiarenie, oheň, elektrický prúd a iné nebezpečné predmety, postup pri volaní hasičov (150), záchranej zdravotnej služby (155), polície (158), tiesňová linka (112)</p>

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Rastliny	7 hodín
Živočíchy	3 hodiny
Človek	7 hodín
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	8 hodín
Človek a spoločnosť	6 hodín
Časová rezerva, opakovanie	2 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Rastliny	14 hodín
Živočíchy	6 hodiny
Človek	14 hodín
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	16 hodín
Vzdelávacia oblasť človeka a spoločnosť	12 hodín
Časová rezerva ,opakovanie	4 hodiny



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Prírodoveda
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Prírodoveda
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky

PRÍRODOVEDA

ÚVOD

Vzdelávací štandard prírodovedy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard prírodovedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia prírodovedy. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovat'.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vzdelávací štandard predmetu je konštruovaný tak, aby si žiaci postupne systematizovali poznatky o prírode, ktoré nadobudli spontánnym učením, pričom najskôr sa sústredia na opis pozorovaných skutočností, rozvíjajú si pozorovacie a kategorizačné spôsobilosti. Neskôr sa sústredia na rozširovanie poznania tým, že sa snažia skúmať fungovanie vybraných prírodných javov.

Rozvíjané sú spôsobilosti potrebné pre objektívne skúmanie sveta a vyhľadávanie informácií v rôznych druhoch sekundárnych zdrojov. Učiteľ vedie žiakov do situácií, v ktorých je ich úlohou vyjadrovať aktuálne poznanie, diskutovať s vrstovníkmi o vysvetleniach pozorovaných skutočností. Zároveň poskytuje žiakom dostatok času na skúmanie situácií a javov tak, aby sami získali nové poznanie, ktoré je funkčne začlenené v ich aktuálnom systéme vedomostí. Učiteľ usmerňuje žiakov, ktorých úlohou je samostatne tvoriť nové poznatky vlastnou bádateľskou činnosťou. Prírodoveda vedie žiakov k premýšľaniu, skúmaniu, hľadaniu informácií, zvažovaniu, usudzovaniu a k tvorbe záverov, ktoré sú argumentačne podložené, či už minulou a aktuálnou skúsenosťou, alebo inak získavanými objektívnymi informáciami.

CIELE PREDMETU

Cieľom prírodovedy je rozvoj prírodovednej gramotnosti žiakov. Prírodoveda rozvíja vo vzájomnej súčinnosti všetky tri zložky prírodovednej gramotnosti:

- žiacke aktuálne poznanie (prírodovedné pojmy, koncepty);
- poznávacie procesy žiaka potrebné pri úprave aktuálnych a tvorbe nových prírodovedných poznatkov (rozvíja induktívne poznávanie žiaka);
- špecifické prírodovedné postoje, ktoré vedú žiaka k uvedomelému využívaniu vedomostí.

Žiaci:

- spoznávajú životné prostredie a pozorujú zmeny, ktoré sa v ňom dejú,
- vyjadrujú svoje predstavy o javoch slovom a obrazom, diskutujú o svojich aktuálnych predstavách,

- argumentujú a menia svoje naivné predstavy a vysvetlenia vplyvom argumentácie a/alebo vlastného bádania,
- samostatne vyhľadávajú informácie v rôznych informačných zdrojoch a vo vybraných prírodovedných témach vedú veku primeranú a úrovni poznania zodpovedajúcu diskusiu,
- pozorujú detaily prírodných objektov a prírodných javov a na ich základe rozvíjajú svoje aktuálne poznanie,
- kategorizujú prírodné objekty na základe pozorovateľných znakov,
- identifikujú faktory (premenné), ktoré vplyvajú na priebeh pozorovaných či skúmaných situácií a javov,
- experimentujú so zmenami podmienok a vyslovujú závery z vlastného bádania,
- vytvárajú si vlastné poznámky z prírodovednej aktivity a uvedomujú si ich význam pri tvorbe záveru zo zrealizovanej činnosti,
- majú osvojené základné prírodovedné pojmy, pričom ich vzájomne prepájajú a vytvárajú vysvetlenia,
- odlišujú vedeckú terminológiu od bežnej, hovorovej komunikácie,
- chápu význam výsledkov vedy pre každodenný život a objektívne posudzujú pozitívne a negatívne vplyvy vedy a technológií na prírodu a celkové životné prostredie,
- citlivo pristupujú k živej prírode,
- majú tendenciu vytvárať vysvetlenia,
- dokážu meniť svoje predstavy o skutočnosti, ak sú ovplyvňované logickou argumentáciou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**Rastliny a huby**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať životný cyklus známeho rastlinného druhu: stromu – pagaštan konský; byliny – fazuľa obyčajná, ✓ že niektoré rastliny žijú kratšie a iné dlhšie, ✓ že rastlina počas života kvitne a prinesie semená, ✓ že zo semien na jar vyrastajú nové rastliny, ✓ že niektoré rastliny na jar nevyrastajú zo semien, ale z koreňov, hlúz alebo cibúl, ktoré sú počas zimy ukryté v zemi, ✓ hodnotiť význam stromov (lesa, dreva) pre človeka, ✓ skúmať život na vybranom strome, ✓ vyhľadať chýbajúce informácie a zistenia prezentovať, ✓ rozpoznať typické poľné plodiny, ✓ hodnotiť význam pestovania vybraných poľných plodín, ✓ že mnohé rastliny obsahujú látky, ktoré pomáhajú liečiť zranenia a ochorenia, ✓ že liečivé látky sa nachádzajú v rôznych častiach rastliny (uvedie päť príkladov), ✓ pripraviť z liečivých bylín odvar a výluh a vysvetliť medzi nimi 	<p>životný cyklus rastlín, dĺžka života rastlín</p> <p>význam lesa pre človeka</p> <p>zemiak (ľuľok zemiakový), cukrová repa, pšenica ozimná¹</p> <p>liečivé rastliny, odvar, výluh, žihľava dvojdomá, repík lekársky, lipa malolistá, skorocel kopijovitý, materina dúška</p> <p>jedovaté rastliny</p> <p>jedlé, nejedlé a jedovaté huby, plesne, kvasinky</p>

<p>rozdiel,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že neznáma rastlina môže byť jedovatá, ✓ vysvetliť, akým spôsobom sa môže jed dostať do tela, ✓ že huby nepatria medzi rastliny, ✓ určiť na piatich hubách, či sú jedlé, nejedlé alebo jedovaté, ✓ že medzi huby zaraďujeme aj plesne a kvasinky. 	
---	--

¹ Z dôvodu odbornej korektnosti sú vo vzdelávacích štandardoch pri všetkých rastlinných a živočíšnych druhoch uvedené rodové aj druhové názvy organizmov. Štandardným výkonom žiaka prvého stupňa základnej školy je poznanie rodového názvu organizmov uvedených vo vzdelávacom štandarde.

Živočíchy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať spôsob života vybraných zástupcov živočíšnej ríše (ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce, bezstavovce), ✓ opísať vzťah vybraných živočíšnych druhov k prostrediu, v ktorom žijú. 	<p>ryby: kapor obyčajný, štika obyčajná; obojživelníky: skokan hnedý; plazy: jašterica múrová, užovka obyčajná; vtáky: sýkorka veľká, lastovička obyčajná, drozd čierny; cicavce: jež tmavý, krt obyčajný, mačka domáca; živočíchy bez vnútornej kostry: babôčka pávoooká, slimák záhradný</p>

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že trávenie je proces, pri ktorom si človek ponecháva v tele z potravy látky, ktoré potrebuje a zvyšok z tela vylučuje, 	<p>trávenie, energia, stavebné látky, obezita, potravinová pyramída vylučovanie, moč, potenie, pitný režim</p>

<ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť proces trávenia človeka,✓ zakresliť časti tráviacej sústavy,✓ vysvetliť, čo sa v zakreslených častiach sústavy deje s potravou,✓ zdôvodniť, na čo človek využíva získanú energiu a stavebné látky,✓ vysvetliť vznik obezity,✓ vysvetliť princíp potravinovej pyramídy,✓ vytvoriť týždenný jedálny lístok založený na vedomostiach o správnej životospráve,✓ vysvetliť, ako sa dostáva voda do organizmu a ako sa z neho vylučuje,✓ zakresliť, ako sa voda dostáva do organizmu a ako sa z neho vylučuje,✓ vysvetliť pitný režim,✓ realizovať prieskum o pitnom režime,✓ zhodnotiť výsledky prieskumu vzhľadom na vedomosti o správnej životospráve,✓ odporučiť zmeny v pitnom režime.	
---	--

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že vzduch je potrebný pre život mnohých organizmov, ✓ že vzduch sa nachádza všade, vyplnía priestory, ktoré sa zdajú byť prázdne, ✓ že vietor je pohybujúci sa vzduch, ✓ vysvetliť vznik vetra použitím poznatku o stúpaní teplého a klesaní studeného vzduchu, ✓ vysvetliť fungovanie teplovzdušného balóna, ✓ navrhnúť spôsob merania rýchlosti a smeru prúdenia vzduchu, ✓ navrhnúť spôsob, akým je možné merať množstvo zrážok, ✓ realizovať dlhodobé pozorovanie znakov počasia a z výsledkov vyvodit' závery, ✓ že najväčším zdrojom tepla je Slnko, ✓ že teplo vzniká aj horením látok alebo trením, ✓ že teplo tvorí aj väčšina živočíchov, ✓ že teplo spôsobuje zvyšovanie teploty látok, ✓ skúmať stálosť telesnej teploty, ✓ porovnať telesnú teplotu detí a dospelých, ✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel, že niektoré látky sa zahrievajú 	<p>vzduch, kyslík, oxid uhličitý, prúdenie vzduchu, vietor, zrážky, teplota prostredia</p> <p>teplo, teplota, teplomer, telesná teplota</p> <p>kolobeh vody v prírode, dážď, sneh, hmla, topenie, vyparovanie, tuhnutie, tuhé, kvapalné a plynné látky, rozpúšťanie a topenie plávajúce a neplávajúce predmety, nadľahčovanie telies vo vode, objem a hmotnosť</p>

<p>rýchlejšie a iné pomalšie,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že látky môžu byť v troch skupenstvách – tuhé, kvapalné a plynné, ✓ vysvetliť zmeny skupenstiev na príklade vody a použiť pri tom pojmy topenie, vyparovanie a tuhnutie, ✓ vysvetliť vznik dažďa, snehu a hmly, pričom využije poznatky o skupenských premenách, ✓ vysvetliť kolobeh vody v prírode, ✓ vysvetliť na príkladoch rozdiel medzi rozpúšťaním a topením, ✓ že niektoré látky plávajú na vode, iné klesajú ku dnu, ✓ navrhnuť postup, ako z neplávajúceho predmetu vytvoriť plávajúci a naopak, ✓ že predmety sa javia na vzduchu ťažšie ako vo vode, ✓ že objem vyjadruje to, akú časť priestoru predmet zaberá, ✓ navrhnuť postup porovnávania (merania) objemu a hmotnosti dvoch predmetov. 	
---	--

Prírodné spoločenstvá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať les ako spoločenstvo rastlín a živočíchov, ktoré sú vzájomne na sebe závislé, ✓ vysvetliť život živočíchov v lese, 	<p>dub letný, buk lesný, hrab obyčajný, borovica lesná, jeleň lesný, medveď hnedý, veverica stromová, sova lesná zvonček konáristý, rumanček roľný, nevädza poľná, lipnica lúčna,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať spôsob života typických zástupcov lesného spoločenstva, ✓ že rastliny vyžadujú pre svoj život rôznorodé podmienky, ✓ navrhnúť postup skúmania rôznorodosti lúčneho porastu, ✓ vysvetliť život živočíchov v lúčnom poraste, ✓ opísať spôsob života typických zástupcov lúčneho spoločenstva, ✓ vysvetliť vznik polí obrábaním, ✓ vysvetliť význam polí pre človeka, ✓ porovnať pole s lúkou, ✓ vytvoriť, na základe porovnania poľa s lúkou, závery o rôznorodosti rastlinstva, ✓ vysvetliť život živočíchov na poli, ✓ opísať spôsob života typických poľných živočíchov, ✓ vysvetliť, že rastliny, ktoré žijú v blízkosti vodných zdrojov vyžadujú väčšie množstvo vody, v inom prostredí by neprežili, ✓ vysvetliť, ako sa vodné rastliny prispôbili životu vo vode, ✓ vysvetliť, že voda je prostredím pre život mnohých živočíchov, ✓ uviesť príklady živočíchov žijúcich priamo vo vode, ✓ uviesť príklady živočíchov žijúcich pri vode a vodný zdroj je pre nich zdrojom potravy, ✓ uviesť príklady živočíchov, ktoré potrebujú vodu len na rozmnožovanie, 	<p>čakanka obyčajná, koník lúčny, čmeľ zemný, križiak obyčajný obrábanie pôdy, poľné plodiny, zajac poľný, králik poľný, sokol sťahovavý, škrečok poľný vrba biela, jelša lepkavá, trst' obyčajná, lekno biele, kapor obyčajný, šťuka obyčajná, kačica divá, vážka, komár potravové reťazce a potravové siete plesnivec alpínsky, črievičník papučka, bleduľa jarná, rys ostrovid, vydra riečna, medveď hnedý</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ že potravinový reťazec vyjadruje potravinovú závislosť jednotlivých organizmov žijúcich na určitom území, ✓ zostaviť na základe informácií, ktoré má o organizmoch žijúcich na vybranom území, potravinový reťazec ✓ vyhľadať v informačných zdrojoch chýbajúce informácie o spôsobe života organizmov, ✓ že niektoré rastliny sú na pokraji vyhynutia, preto sú zákonom chránené, ✓ vysvetliť narušenie rovnováhy potravinového reťazca pri vyhynutí určitej rastliny, ✓ vysvetliť, čo sa môže stať, ak úplne vyhynie niektorý živočíšny druh, ✓ uvažovať o vzťahoch medzi rastlinami, živočíchmi a prostredím. 	
--	--

Človek

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že vdychovaný vzduch sa od vydychovaného odlišuje tým, že obsahuje menej kyslíka a viac oxidu uhličitého, ✓ že pri zvýšenej námahe potrebuje človek viac energie (potravu) aj kyslíka (dýcha rýchlejšie), 	<p>dýchanie, spotreba kyslíka, pľúca kvapôčková infekcia a pôvodcovia ochorení, kašeľ, kýchanie srdce, tep krv, červené krvinky, biele krvinky, krvné doštičky cievy, krvný obeh rozmnožovanie človeka, počatie, tehotenstvo, pôrod, detstvo,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ že vo vydychovanom vzduchu sa nachádza veľa vody v podobe vodnej pary, ✓ vysvetliť proces dýchania, ✓ zakresliť proces dýchania, ✓ navrhnúť postup, ako zistiť, či človek dýcha, ✓ že so vzduchom sa do organizmu môžu dostať aj nečistoty alebo pôvodcovia ochorení, ✓ že na zachytávanie nečistôt a pôvodcov ochorení slúži hlien, ktorý sa vylučuje v nose a v hrdle, ✓ vysvetliť prenos ochorenia prostredníctvom kvapôčkovej infekcie, ✓ vysvetliť obranné mechanizmy - kýchanie a kašľanie, ✓ že srdce je sval, ✓ že srdce je duté a pracuje ako pumpa na krv, ✓ že na srdce sú napojené cievy, ktoré rozvádzajú krv po celom tele, ✓ kde sa nachádza srdce, aký má tvar a aké je veľké, ✓ že činnosť srdca sa prejavuje ako tep, ✓ vysvetliť, ako a prečo sa zrýchľuje tep pri vynakladaní námahy, ✓ že pravidelným cvičením sa trénuje aj srdce, ✓ že krv je tekutina, ktorá rozvádzá po tele potrebné látky, ✓ vysvetliť, akým spôsobom sa tieto látky dostávajú do krvi, ✓ že v krvi sa nachádzajú červené krvinky, biele krvinky a krvné 	<p>dospelosť, staroba, smrť</p>
--	---------------------------------

<p>doštičky,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vysvetliť význam darcovstva krvi,✓ že krv je rozvádzaná po tele cievmi,✓ že cievy sa nachádzajú v celom tele,✓ že cievy sa rozvetvujú od najhrubších vychádzajúcich zo srdca, po najtenšie nachádzajúce sa v pokožke,✓ vysvetliť krvný obeh,✓ zakresliť krvný obeh,✓ vysvetliť, ako sa krvou dostávajú lieky, ale aj jedy do rôznych častí tela,✓ že na splodenie dieťaťa je potrebný dospelý muž a dospelá žena,✓ že po oplodnení ženy mužom sa v tele ženy vyvíja dieťa – žena je tehotná,✓ že dieťa sa v tele ženy vyvíja približne deväť kalendárnych mesiacov, pričom matka je s dieťaťom spojená pupočnou šnúrou, cez ktorú dieťa od matky prijíma potrebné látky a kyslík,✓ vysvetliť význam rodiny pri rozmnožovaní človeka,✓ opísať vývin človeka od počatia až po starobu a sústrediť sa na zmeny v raste a vývine organizmu.	
---	--

Neživá príroda a skúmanie prírodných javov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ že niektoré predmety padajú k zemi rýchlejšie, iné pomalšie, ✓ skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od veľkosti a tvaru predmetov, ✓ skúmaním zistiť, že to, ako rýchlo predmety padajú k zemi, závisí od výšky, z ktorej padajú a od spôsobu hodu predmetov, ✓ že magnet je predmet, ktorý priťahuje niektoré kovové predmety a nepriťahuje žiadne nekovové predmety, ✓ skúmaním zistiť, že magnet pôsobí do určitej vzdialenosti – má okolo seba tzv. magnetické pole, ✓ navrhnuť postup, pomocou ktorého porovná veľkosť (odmeria) magnetického póla dvoch magnetov, ✓ vysvetliť, ako sa k sebe správajú dva magnety, ✓ ako sa používa kompas, ✓ že pomocou páky môžeme nadvihnúť ťažké predmety s menšou námahou, ✓ použiť páku, ✓ skúmaním zistiť, že čím dlhšia je páka, tým menej sa pri nadvihovaní namáhame, 	<p>spomaľovanie a zrýchľovanie pádu predmetov magnet, magnetické pole, kompas páka, hojdačka, rovnoramenné váhy, nožnice, kliešte, páčidlo, veslo, kľučka, pevný bod kladka, lanovka, stavebná kladka, posilňovacie stroje, pevná kladka, voľná kladka, kladkostroj naklonená rovina: svahové cesty – serpentín; skrutka, sekera, pluh, klin ozubené koleso: bicykel, hodiny, kuchynský mechanický šľahač, mechanická vrtáčka, vodný a veterný mlyn, súkolesie, ozubnica Zem ako planéta, Mesiac ako družica Zeme, Slnko ako hviezda Slnčná sústava, Merkúr, Venuša, Zem, Mars, Jupiter, Saturn, Urán, Neptún, súhvezdie, Veľký voz, Orion hvezdáreň, ďalekohľad, podmienky života na Zemi a vo vesmíre</p>

<ul style="list-style-type: none">✓ že pomocou kladky môžeme dvíhať ťažké predmety s menšou námahou,✓ zostrojiť pevnú kladku, voľnú kladku aj kladkostroj,✓ že pomocou naklonenej roviny dokážeme vyniesť veľký náklad do výšky s menšou námahou,✓ skúmať zmenu vynaloženej námahy pri zmene sklonu naklonenej roviny,✓ vytvoriť z vlastného skúmania závery,✓ že ozubené koleso je koleso, ktoré má na okraji zuby; tie zapadajú do zubov iných ozubených kolies,✓ vysvetliť, že použitím kombinácie väčších a menších kolies a ozubnice (ozubenej reťaze) môžeme meniť smer točenia ozubených kolies, rýchlosť ich točenia aj námahu, ktorú je potrebné na točenie vynaložiť,✓ že Zem je planéta, ktorá obieha okolo hviezdy nazývanej Slnko,✓ že Zem má približne guľovitý tvar a okolo Zeme obieha jej družica – Mesiac,✓ že Zem sa okrem pohybu okolo Slnka otáča aj okolo vlastnej osi,✓ že Zem sa okolo vlastnej osi otočí za jeden deň (24 hodín) a obehne okolo Slnka za jeden rok (365 dní),✓ demonštrovať na modeli Zeme rotáciu planéty okolo vlastnej osi	
---	--

<p>a zároveň rotáciu okolo Slnka,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ že Mesiac nesvieti, ale odráža svetlo dopadajúce naň zo Slnka,✓ vymenovať v poradí planéty slnečnej sústavy: Merkúr, Venuša, Mars, Jupiter, Saturn, Urán a Neptún,✓ že planéty spolu tvoria slnečnú sústavu,✓ charakterizovať súhvezdie ako viditeľné usporiadanie hviezd do rozpoznateľného obrazca,✓ rozpoznať hlavné súhvezdie zimnej oblohy – Orion a hlavné súhvezdie letnej oblohy – Veľký voz,✓ graficky znázorniť usporiadanie slnečnej sústavy,✓ že vo vesmíre nie je vzduch,✓ vysvetliť, akými spôsobmi človek skúma vesmír,✓ zvážiť, aké podmienky by musela mať planéta na to, aby na nej človek prežil.	
--	--

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3 . ročník

Rastliny a huby	16 hodín
Neživá príroda a skúmanie prírodných javov	26 hodín
Človek	15 hodín
Živočíchy	9 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Plynné, kvapalné a pevné látky	10 hodín
Voda	4 hodiny
Rastliny polí a lúk	6 hodín
Teplo a teplota	6 hodín
Ľudské telo	10 hodín
Vlastnosti látok – hustota	8 hodín
Jednoduché stroje	5 hodín
Sily	8 hodín
Vesmír	9 hodín



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Vlastiveda
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky

VLASTIVEDA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard z vlastivedy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmi, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne zreprodukovat'.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Vlastiveda v 3. a 4. ročníku má osobité, nezastupiteľné postavenie vzhľadom na význam v utváraní predstáv o bezprostrednom mieste života žiakov (priestorový aspekt) a historickom období, v ktorom žijú (časový aspekt). Svojím zameraním má za cieľ podnecovať, motivovať žiakov na rozprávanie o danej téme (či už na základe vlastných skúseností, podľa obrázka a i.) a v čo najväčšej miere využívať heuristický rozhovor a zážitkové učenie.

Vlastivedné – motivačné poznávanie začína v 1. a 2. ročníku (prvouka) spoznávaním okolia školy a bydliska a postojmi k spoločnosti, pokračuje v 3. ročníku (Moja obec) a končí vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku).

Vlastiveda v 3. ročníku (Moja obec) je obsahovo naplnená emotívnym (dobrodružným) poznávaním, pozorovaním a hodnotením javov a celkovo dojmami z vlastnej obce (okolie školy) v časových premenách jednotlivých ročných období (aj s aspektom starostlivosti o bezpečnosť a zdravie). Nezastupiteľná je vlastivedná vychádzka, ktorá má motivačno-heuristický charakter. Vybrané témy, napr. orientácia v okolí školy, sa odporúča realizovať formou pozorovania mimo triedy, ak sú na to možnosti. Delí sa na spoznávanie miestnej krajiny (jednoduchá práca s nákresmi) a orientáciu v čase (plynutie kalendárneho a školského roka, významné sviatky počas roka, tradície a i.). Na ne nadväzuje rozprávanie o doprave, o pamätihodnostiach. Osobitá pozornosť sa venuje pozorovaniu, skúmaniu prírody, jej zložiek, ale rovnako aj pamiatok v okolitej krajine.

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiaci spoznajú najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov. Tieto cesty sa realizujú prostredníctvom „výletov“ od Tatier k Dunaju, od Dunaja k Hornádu, od Hornádu po Dunajec. Výlety po Slovensku sú zamerané na zážitkové (názorné) spoznávanie regiónov. Dôraz je na práci s mapami, príbehmi a ilustráciami. Mapy použité v 3. a 4. ročníku sú zamerané a prispôsobené vyučovaniu vlastivedy. Každý zemepisný názov z textu nájdu žiaci na mape, obrázku aj kresbe. Používajú sa veľmi jednoduché mapy, ktoré pri ústnom, či písomnom preverovaní vedomostí pomáhajú žiakom (nič sa neučia naspamäť). Základ tvorí „Čítanie mapy – prstom po mape“ a prerozprávanie príbehov podľa obrázkov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- skúmajú, pozorujú a bádajú v kraji, v ktorom žijú,
- porozprávajú o svojej obci (mesto, dedina – o krajine svojho okolia) a určia jednotlivé prvky – časti svojej obce,
- orientujú sa v rodnom kraji pomocou svetových strán a významných objektov,
- rozlišujú primerane vzťahy a väzby prírodného a spoločenského charakteru vo svojej obci, doma i v škole,
- použijú poznatky zo svojich pozorovaní a skúseností,
- identifikujú a odlišia, čo vytvorila príroda a čo človek,
- rozprávajú o premenách prírody počas roka (vyhľadajú v kalendári významné dni),
- ukážu na mape (prispôsobenej vlastivede v 4. ročníku) vybrané pohoria, jaskyne, rieky, mestá a iné,
- opíšu (pomocou obrázkov) pojmy, krajinu, pamiatky, ktoré už nie sú z ich bezprostredného okolia,
- prerozprávajú obsah povesti podľa výberu,
- porozprávajú o významných historických udalostiach,
- vedia čítať mapu a rozprávať podľa ilustrácií a fotografií
- vypátrajú pútavé skutočnosti o rôznych častiach Slovenska,
- porovnávajú jednotlivé oblasti so svojou obcou.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Moja obec

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ napísať presný názov svojej obce (presnú adresu školy a bydliska), ✓ zaradiť obec, kde býva, medzi mestá alebo dediny, ✓ určiť smer na sever podľa poludňajšieho tieňa a identifikovať svetové strany v krajine, ✓ orientovať sa v okolí školy a bydliska pomocou svetových strán a významných objektov v miestnej krajine, ✓ porozprávať vlastnými slovami cestu do školy alebo zo školy domov, ✓ opísať svoju obec (napr. aké domy, ulice – pozná, možno aj vymenovať, blízka rieka, park a iné), ✓ zhotoviť jednoduchý náčrt okolia školy a bydliska, ✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec, ✓ identifikovať na mape Slovenska pohoria, nížiny, rieky a cesty (podľa farieb), ✓ opísať spôsob života obyvateľov obce – iné v meste, iné na dedine, ako sa starať o svoje okolie, ako tráviť voľný čas, ✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci (v prírode) na jeseň a použiť 	<p>moja obec, miestna krajina, okolie školy, bydliska smer na sever (podľa poludňajšieho tieňa), svetové strany cesta do školy a bezpečnostné pravidlá pri ceste do školy znaky jesene, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, zber úrody, príprava živočíchov na zimu predkovia, dedina alebo mesto (aj s opisom) a jej obyvatelia znaky zimy, starostlivosť o zver v prírode zimné sviatky, pamätihodnosti významní rodáci, zmienky o obci a jej okolí v povestiach, piesňach, známe udalosti v obci, historické pamiatky v obci znaky jari, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, jarné práce veľkonočné sviatky a tradície, plán, mapa danej krajiny znaky leta, zmeny v prírode a dĺžky dňa a noci, dozrievanie novej úrody, starostlivosť živočíchov o mláďatá, oddych a rekreácia počas letných prázdnin, starostlivosť o zdravie a bezpečnostné pravidlá počas letných aktivít časová priamka (vizualizácia času)</p>

<p>pri tom vlastné pozorovania i skúsenosti (dĺžka dňa a iné),</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ porozprávať, ako si ľudia pripomínajú svojich predkov a priateľov (Pamiatka zosnulých) na jeseň, ✓ zostrojiť časovú priamku vlastnej rodiny a rodinných príslušníkov, ✓ charakterizovať zmeny vo svojej obci v zime (vlastné pozorovania), ✓ vlastnými slovami porozprávať o sviatočných dňoch v obci na rozhraní kalendárnych rokov (Vianoce, Silvester, Nový rok, Traja králi), ✓ opísať druhy dopravy v obci (zopakovať si bezpečnosť na cestách), ✓ opísať podľa náčrtu cestu do stredu obce (mesta, dediny), ✓ určiť dve historické pamiatky vo svojej obci, ✓ prerozprávať jednu povesť, pieseň, či báseň, ktorá sa viaže k obci alebo jej okoliu, ✓ určiť, aké významné kultúrne a športové podujatie sa v obci konajú, ✓ charakterizovať zmeny v prírode na jar a použiť pri tom vlastné pozorovania a skúsenosti (zmeny v prírode, dĺžka dňa), ✓ opísať činnosti ľudí na jar, ✓ porozprávať o veľkonočných tradíciách v obci, ✓ identifikovať zmeny v prírode počas leta a rozprávať o oddychu a rekreácii počas letných prázdnin, ✓ vyhľadať informácie o svojej obci na internete a iných médiách, ✓ interpretovať obrazový materiál o obci a jej obyvateľoch. 	
--	--

Slovensko

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť vlastnými slovami, čo je mapa, ✓ identifikovať znaky na mape (farby, tvary), ✓ odmerať podľa nakreslenej (grafickej) mierky vzdialenosti na mape, ✓ ukázať polohu Slovenska na mape sveta a Európy, ✓ ukázať na mape Slovenska svoju obec, ✓ porozprávať o ceste od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie) – „Čítanie z mapy = prstom po mape“, ✓ pátrať po obrazovom materiáli (internet, médiá) z cesty a interpretovať ho, ✓ odlíšiť na ceste od Tatier k Dunaju tri známe pohoria a tri kotliny, ✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Tatier k Dunaju, ✓ porozprávať o ceste od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí – „Čítajú z mapy = 	<p>vlastivedná mapa Slovenska, znaky na mape a v legende, svetové strany na mape, poloha miestnej krajiny na Slovensku, význam modrej, hnedej a zelenej farby na mape, kreslená mierka</p> <p>Tatry, Nízke Tatry, Pieniny, Malá Fatra, Veľká Fatra, Poľana, Kremnické vrchy, Štiavnické vrchy, Slovenské Rudohorie, Podunajská nížina, Východoslovenská nížina, Záhorská nížina, Váh, Dunaj, Hron, Dunajec, Demänovské jaskyne, Domica</p> <p>listnaté, zmiešané a ihličnaté lesy, TANAP</p> <p>pamiatky (UNESCO) Slovenska (Bardejov, Vlkolíne, Banská Štiavnica s okolím, Spišský hrad a okolie, jaskyne Slovenského krasu, bukové lesy Východných Karpát, Levoča, drevené kostolíky)</p> <p>Bratislava, Košice, Trnava</p> <p>Bratislavský hrad, Devín, Trenčiansky hrad, Bojnický zámok a zoo, Dunaj, Nitriansky hrad, Žilina, Kysuce, Martin, Strečno, Orava, Oravský hrad a priehrada, Horehronie, Banská Bystrica, Zvolenský zámok, Spiš, Poprad, Prešov</p> <p>Konštantín (Cyril) a Metod, Svätoplukove prúty, vpády Tatárov a Turkov, Mária Terézia, Ľudovít Štúr, prvá svetová vojna, Milan</p>

<p>prstom po mape“,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty od Dunaja po Hornád,✓ opísať výlet od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš - „Čítanie z mapy = prstom po mape“,✓ prerozprávať dve povesti (legendy) z cesty po hradoch na východe Slovenska,✓ identifikovať päť najvýznamnejších kultúrnohistorických pamiatok Slovenska na mape,✓ vytvoriť zoznam desiatich prírodných divov Slovenska,✓ rozlíšiť pomocou mapy najvýznamnejšie cesty Slovenskom,✓ zistiť na obrázkoch, ako sa krajina Slovenska menila (historické obrazy),✓ vytvoriť plán cesty po Slovensku.	<p>Rastislav Štefánik, Tomáš Garrigue Masaryk, druhá svetová vojna, samostatná Slovenská republika, naše štátne symboly</p>
--	---

Výlety po Slovensku – „Čítanie z mapy = prstom po mape“

Vo 4. ročníku (Objavné cesty po Slovensku) žiak vie/dokáže spoznať najvýznamnejšie a najatraktívnejšie prvky, časti regiónov.

- od Tatier k Dunaju (Bratislavy) a jej jednotlivých zastávkach (Poprad, Nízke Tatry, Ružomberok, Martin, Orava, Veľká Fatra, Malá Fatra, Kysuce, Žilina, Súľovské vrchy, Trenčín, Piešťany, Trnava, Malé Karpaty, Záhorie)
- od Dunaja po Hornád (z Bratislavy do Košíc) cez Nitru, Hornú Nitru, Podunajsko a Pohronie a o zastávkach v Banskej Štiavnici, Kremnici, Zvolene, Banskej Bystrici, Poľane, Lučenci, Rožňave a Slovenskom Rudohorí
- od Hornádu po Dunajec (z Košíc po Dunajec) cez Michalovce, Zemplín, Humenné, Vihorlat, Bardejov, Nízke Beskydy, Prešov, Šariš, Levoču, Slovenský raj, Spiš

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Okolie školy	7 hodín
Objavujeme Slovensko	7 hodiny
Spoznávame dejiny Slovenska	10 hodín
Naše starobylé pamiatky a ich krása	9 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Cestujeme po Slovensku	10 hodín
Výlety po západnom Slovensku	13 hodiny
Výlety po strednom Slovensku	17 hodín
Výlety po východnom Slovensku	15 hodín
Nad mapou Slovenska	11 hodín



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Etická výchova
Časový rozsah výučby:	1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne (1. ročník) 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne (2. ročník) 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

ETICKÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací program pre predmet etická výchova má svoje špecifiká. Jedným z nich je rozvíjanie komunikačných a sociálnych spôsobilostí, ktoré sa orientujú na postoje k životným situáciám a ku konkrétnym prejavom prosociálneho správania. Nadobudnuté vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú predpokladom kritického myslenia, diskusie a hodnotiacich postojov. V etickej výchove sa stávajú prostriedkom, od ktorého sa odvíja požadované správanie.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Úlohou povinne voliteľného predmetu etická výchova v primárnom vzdelávaní je podporovať osobnostný a sociálny rozvoj žiaka s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej významné miesto zaujíma prosociálne správanie. Pri plnení tejto úlohy sa využíva hlavne zážitkové učenie, ktoré popri informáciách účinne podporuje pochopenie a zvnútornenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

V etickej výchove sa kladie dôraz na rozvoj mravného usudzovania, na kultivovanie medziľudských vzťahov, ktoré vychádzajú z rodiny, rozširujú sa na triedny kolektív, na školu a na región, v ktorom žiaci žijú. Deje sa to prostredníctvom rozvoja sociálnych spôsobilostí (otvorená komunikácia, empatia, asertivita, pozitívne hodnotenie iných a pod.). Etická výchova sa tak podieľa na primárnej prevencii porúch správania a učenia. Žiaci sú vedení ku kritickému mysleniu, diskusii, hodnotiacim postojom, ku harmonickým a stabilným vzťahom v rodine, v kolektíve spolužiakov i v iných sociálnych skupinách.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- osvoja si základné postoje, ktoré podmieňujú kultivované medziľudské vzťahy,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie a rešpektovanie najvyššej hodnoty, ktorou je život človeka a všetko, čo vedie k jeho rozvoju,
- získajú spôsobilosti, ktorými posilnia sebaúctu a hodnotenie iných,
- získajú spôsobilosti pri vyjadrovaní svojich citov a nadobudnú úctu k citovému životu iných,
- naučia sa aktívne participovať na živote spoločnosti (triedy, školy, regiónu),
- osvoja si prvky prosociálneho správania v rodine, v žiackom kolektíve,
- nadobudnú spôsobilosť na pochopenie hodnoty priateľstva, vzájomnosti a rodiny,
- rozvíjajú svoj postoj k postihnutým, chorým a starým ľuďom.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže: ✓ predstaviť seba i spolužiakov krátkou charakteristikou, ✓ pomenovať dôvody pre vďačnosť, prosbu, ospravedlnenie, ✓ podieľať sa na vytváraní pravidiel skupiny,	rodina, skupina, školská trieda pozdrav, vďačnosť, ospravedlnenie pravidlá skupiny

Prvky prosociálneho správania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ uviesť príklady úcty k rodičom, učiteľom a spolužiakom, ✓ vyjadriť adekvátne vďačnosť, prosbu a ospravedlnenie, ✓ riadiť sa pravidlami skupiny, ✓ rešpektovať spolužiakov,	úcta úcta k rodičom, učiteľom, starším ľuďom, spolužiakom prejavy úcty

Ľudská dôstojnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ rozpoznať postupne rôzne vlastnosti ľudí, ✓ uviesť vlastnosti, ktorými sa odlišuje od iných, ✓ poukázať na dôležitosť sebaovládania v medziľudských vzťahoch,	hodnota osoby, moja hodnota, rozdiel medzi mnou a ostatným svetom ľudská osoba sebaovládanie

Pozitívne hodnotenie iných

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba i u spolužiakov, ✓ uviesť dobré vlastnosti spolužiakov a príslušníkov rodiny, ✓ zahrať scénu, kde vyjadrí pochvalu spolužiakom, 	vlastnosti iných osôb pozitívne vlastnosti rodinných príslušníkov, spolužiakov vyjadrenie pozitívneho hodnotenia iných negatívne správanie a jeho dôsledky

Naša rodina

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať rodinné vzťahy, ✓ vysvetliť tri pravidlá vo vlastnej rodine, ✓ uviesť príklad úctivej komunikácie v rodine, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc pre členov rodiny. 	rodina a jej úloha v živote človeka vzťahy medzi členmi rodiny rodinné pravidlá komunikácia pomoc v rodine

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem spolupráca na príkladoch, ✓ zdôvodniť potrebu vzájomného počúvania, ✓ rozpoznať vzťah medzi právom a povinnosťou, ✓ vysvetliť svoje práva a povinnosti v škole i v rodine, 	spolupráca vzťahy v triede právo a povinnosť práva a povinnosti v rámci rodiny a triedy

Tvorivosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť originálny darček pre spolužiaka, ✓ zahrať pomocou pantomímy rôzne situácie, ✓ vymyslieť spoločne príbeh o svojej triede, ✓ oceniť originalitu iných, ✓ dopĺňať znenie pravidiel skupiny, 	<p>tvorivosť</p> <p>vlastné talenty</p> <p>pozornosť, fantázia, úsilie, vytrvalosť</p> <p>prínos tvorivosti (úžitok, radosť, obohatenie iných)</p> <p>tvorivosť, ktorá škodí a zarmucuje</p>

Iniciatíva

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady iniciatívneho správania, ✓ určiť oblasť, v ktorej je iniciatívny, ✓ zapájať sa do triednych a školských činností, 	<p>iniciatíva – ochota, prekonanie lenivosti a obáv</p> <p>iniciatíva pri poznávaní nových vecí, pri vytváraní dobra a zabraňovaní zlu</p> <p>iniciatíva pri vytváraní dobrých vzťahov v triede i mimo nej</p>

Vyjadrovanie citov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať jednoduchou formou, čo znamená slovo city, ✓ prejsť svoje city spojené s príjemným i nepríjemným prežívaním formou kresby – „moje city počas dňa“, ✓ vyjadriť kultivovane svoje city, ✓ uviesť, ako vhodnou formou vie vyjadriť city spojené s nepríjemným prežívaním, 	<p>city</p> <p>prežívanie citov</p> <p>city v rodine, medzi rovesníkmi</p> <p>úcta k osobám opačného pohlavia</p> <p>úcta k citom iných</p>

Naša trieda

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť medzi vhodným a nevhodným správaním v triede, ✓ predložiť návrhy na zlepšenie súdržnosti spoločenstva triedy, ✓ prejaviť pochopenie so spolužiakmi, ✓ prispieť k dobrej atmosfére v triede, ✓ vyjadriť svoje pozitívne prania formou kresby. 	naša trieda – spoločenstvo detí pozitíva a negatíva našej triedy vylepšovanie nášho spolužitia súdržnosť spoločenstva

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyhodnotiť pravdivé informácie o sebe, ✓ preveriť si informácie o iných, ✓ rozpoznať rizikové situácie a negatívne ponuky, ✓ zahrať formou scény situácie s negatívnymi ponukami, 	pravda v živote ľudí otvorená komunikácia – pravdivosť a objektívnosť zdroje informácií pravda o sebe a jej prijatie, pravda o iných rizikové situácie v živote detí odmietnutie zla a negatívnych ponúk

Vcítanie sa do prežívania iných – empatia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady na situácie, v ktorých prejavuje súcit a pochopenie, ✓ poukázať na dôležitosť radosti vo svojom prostredí, ✓ prejavovať spoluúčasť a pochopenie iných v problémových situáciách, 	<p>empatia</p> <p>radosť a smútok v živote ľudí</p> <p>súcit a spoluúčasť so slabšími, chorými, zdravotne a sociálne znevýhodnenými ľuďmi</p> <p>vcítanie sa do situácie spolužiakov</p>

Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uznať právo človeka na omyl, ✓ rozlíšiť omyl od zákernosti, ✓ diskutovať o možnostiach nápravy omylu, ✓ porozumieť významu odpúšťania a komunikácie v konfliktných situáciách, ✓ formulovať rôzne typy žiadosti o prepáčenie, 	<p>právo na omyl</p> <p>omyl a zákernosť</p> <p>odpúšťanie v medziľudských vzťahoch</p> <p>sebaovládanie v konfliktných situáciách</p> <p>upevňovanie vzájomnosti</p> <p>súťaživosť a kooperácia</p>

Pomoc, darovanie, delenie sa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť rozdiel medzi materiálnou a nemateriálnou pomocou, ✓ uviesť príklady pomoci v rámci triedy a rodiny, ✓ pomáhať si navzájom, 	vnímanie a prežívanie prosociálnosti materiálna a nemateriálna pomoc podelenie sa a darovanie v rámci rodiny a žiackeho kolektívu odmietnutie dobra inými

Naša škola

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať pozitívne stránky svojej školy, ✓ uviesť príklad problémov, ktoré sa v škole vyskytujú, ✓ navrhnúť svoj príspevok k dobrej atmosfére v škole. 	naša škola príslušnosť k našej škole účasť žiakov na úspechoch i problémoch školy

Postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch

Výkonový štandard	Obsahový štandard
Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže: <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať rozdiely správania medzi chlapcami a dievčatami, ✓ rozpoznať vhodné a nevhodné správanie voči osobám opačného pohlavia, ✓ rozpoznať situácie, kde je potrebné ticho a počúvanie, 	tolerancia a ústretovosť vo vzťahoch Zlaté pravidlo mravnosti rešpekt a úcta rovnoprávnosť mužov a žien komunikačné zručnosti v medziľudských vzťahoch kultivované správanie k osobám opačného pohlavia

Reálne a zobrazené vzory

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť na príkladoch pozitívne i negatívne vplyvy televízie a iných komunikačných prostriedkov, ✓ uviesť príklady prosociálnych ľudí zo svojho okolia, ✓ vyjadriť svoj názor na prečítanú knihu, 	<p>vzor správania</p> <p>komunikačné prostriedky a ich úloha</p> <p>prosociálne vzory v okolí dieťaťa</p> <p>čitateľský návyk – zdroj prosociálnych vzorov</p>

Rozvoj tvorivosti a iniciatívy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady vzájomnej užitočnosti, ✓ vymenovať iniciatívy, kde môže preukázať svoj vzťah k ochrane prírody a životného prostredia, ✓ pripraviť si iniciatívy na ochranu prírody, 	<p>záujmy rozvíjajúce osobnosť človeka</p> <p>kvality človeka využité pre spoločné dobro</p> <p>tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov</p>

Dohovor o právach dieťaťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať päť práv dieťaťa, ✓ rozpoznať, ktoré práva dieťaťa sa dodržujú alebo porušujú v jeho prostredí, ✓ vysvetliť potrebu solidarity s deťmi, ktoré dlhodobo trpia nedodržiavaním ich práv, ✓ zapojiť sa do aktivity, ktorá podporuje solidaritu, ✓ vymenovať päť povinností, ktoré má voči iným ľuďom, 	<p>ľudské práva, práva detí</p> <p>detská práca</p> <p>solidarita a prijatie odlišností</p> <p>povinnosti detí vyplývajúce z ich práv</p>

Náš región – naša vlasť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ priradiť svoje bydlisko do lokality regiónu, ✓ pomenovať špecifiká, krásy i možnosti svojho regiónu, ✓ napísať list priateľovi, v ktorom bude vykreslený jeho región, ✓ zostaviť prezentáciu, v ktorej predstaví svoj región, ✓ navrhnúť akciu na pomoc svojho regiónu. 	<p>dedina, mesto, región</p> <p>vlasť, Slovensko</p> <p>vlastenectvo</p>

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník

Postoje a zručnosti medzinárodných vzťahov	7
Prvky prosociálneho správania v žiackom kolektíve	11
Ludská dôstojnosť a sebaúcta	6
Pozitívne hodnotenie iných	3
Naša rodina	6

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 2. ročník

Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov	7
Tvorivosť	7
Iniciatíva	6
Vyjadrovanie citov	7
Naša trieda- spoločenstvo detí	6

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Postoje a spôsobilosti medziľudských vzťahov	7
Vcítanie sa do prežívania iných - empatia	7
Riešenie konfliktov – výchova k zmierlivosti	6
Pomoc, darovanie, delenie sa	7
Naša	6

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Sociálne postoje a zručnosti v medziľudských vzťahoch	7
Reálne a zobrazené vzory: mediálna výchova, rozvíjanie čitateľskej gramotnosti	7
Rozvoj tvorivosti a iniciatívy	6
Napĺňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa	7
Náš región – vlasť – súvislosť s vlastivedou	6



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Náboženská výchova (EVN)
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (1. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (2. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	Prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO

EVANJELICKÁ CIRKEV A. V.

ÚVOD

Vzdelávací štandard náboženskej výchovy/náboženstva nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov. Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné učebné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v danom ročníku.

Vzdelávací štandard pre predmet náboženská výchova/náboženstvo má svoje špecifiká. Jedným z nich je predovšetkým rozvíjanie sociálnych spôsobilostí a komunikačných zručností, ktoré sa orientujú na postoje v životných situáciách a na konkrétne prejavy správania. Predmet náboženská výchova/náboženstvo má duchovný charakter a z toho vychádza aj jeho zameranie. Získavané vedomosti, spôsobilosti a zručnosti sú dôležité pre praktický život. Pomáhajú pri správnej orientácii v súčasnosti, pomáhajú pri humanizácii, vytváraní priaznivej klímy v škole a spoločnosti.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo Evanjelickej cirkvi augsburského vyznania v primárnom vzdelávaní má dôležitú úlohu pri formovaní osobnosti dieťaťa a jeho myslenia. Rozvíja duchovný svet žiakov – prostredníctvom zvesti zákona a evanjelia umožňuje spoznávať žiakom Trojjediného Boha zjaveného v Písme Svätom. Prostredníctvom procesu náboženskej socializácie a interiorizácie biblického posolstva napomáha procesu objavovania možností a nutností individuálnych zmien v živote žiakov, ktoré vedú v procese posvätenia k osvojovaniu si pozitívnych morálnych hodnôt a postojov. Žiaci sa na hodinách náboženskej výchovy/náboženstva oboznamujú predovšetkým so základnými biblickými pojmami a biblickými príbehmi. Pomocou biblických príbehov a konkrétnych vedomostí z Božieho slova si budujú vlastné poznanie Božej existencie. Náboženská výchova/náboženstvo ich vovádza do života cirkvi, kde si nachádzajú svoje miesto a zodpovednosť. Biblické príbehy ich vedú k objavovaniu podstaty človeka, ktorý je stvorený na Boží obraz.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- si osvoja základné biblické pojmy a príbehy,
- akceptujú vlastnú osobnosť a osobnosť druhých ľudí,
- získajú základy kresťanskej viery v Trojjediného Pána Boha a prehľad si vzťah s Pánom Bohom a s ľuďmi,
- rozlíšia dobré a zlé konanie,
- zapamätajú si základné vieroučné a morálne pravdy Evanjelickej cirkvi a. v.,
- získajú záujem o Slovo Božie, modlitbu, duchovnú pieseň, o duchovné hodnoty a aktívny kresťanský život v cirkvi,
- získajú vzťah k prírode ako k Božiemu stvoreniu a sú motivovaní k zodpovednosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Človek a spoločenstvo – Ja a môj svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať rodinu, ✓ rozpoznať vzťahy v rodinách, ✓ vysvetliť význam domova, ✓ zhodnotiť význam domova ako Božieho daru, ✓ porovnať obraz pozemského a nebeského domova, 	<p>rodina, rodinné vzťahy, domov</p> <p>4. Božie prikázanie</p> <p>úcta k starším</p> <p>pozemský a nebeský domov</p> <p>Božie kráľovstvo</p>

Boh a jeho stvorenie – Boží svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať postupnosť stvorenia, ✓ oceniť dokonalosť Stvoriteľa, ✓ načrtnúť význam 1. Božieho prikázania, ✓ vysvetliť Boží zámer s človekom, ✓ zhodnotiť dôležitosť manželstva, ✓ charakterizovať hriech, ✓ porovnať dôsledky dobra a zla, 	<p>stvorenie, Stvoriteľ</p> <p>1. Božie prikázanie</p> <p>raj, Božia starostlivosť</p> <p>modlitba</p> <p>hriech</p> <p>dobro a zlo</p>

Záchranca pre svet

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť príbeh narodenia Pána Ježiša, jeho výnimočnosť a význam pre nás, ✓ opísať príchod mudrcov z východu, ✓ vysvetliť dôvod zotrvania 12-ročného Ježiša v chráme, ✓ prepojiť príbeh o rybolove s privádzaním ľudí k Pánovi Ježišovi, ✓ priradiť Pánu Ježišovi Božie vlastnosti, ✓ uviesť príklady podobenstiev a ich posolstvo, ✓ interpretovať príbeh o poslednej večeri a o ustanovení Večere Pánovej, ✓ opísať udalosti ukrižovania, vzkriesenia Pána Ježiša, ✓ zapamätať si rozlúčku Pána Ježiša s učeníkmi a na jeho slová pred vstúpením do neba, 	<p>Vianoce – narodenie Pána Ježiša, mudrci odpustenie, milosť, poslušnosť učeník Peter strach a rešpekt nasledovanie Ježišova moc a láska, najlepší učiteľ, vďačnosť podobenstvá pravidlá Božieho kráľovstva Večera Pánova ukrižovanie, vzkriesenie, večný život</p>

Som Božie dieťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať udalosť zoslania Ducha Svätého, ✓ rozlíšiť tri osoby Božej Trojice, ✓ vyjadriť účinky pôsobenia Ducha Svätého, ✓ interpretovať príbeh o stretnutí Saula s Pánom Ježišom, ✓ definovať cirkev a jej členov, ✓ vysvetliť, čo je krst, a prečo sa krstíme, ✓ vyjadriť, čo je modlitba, ✓ sformulovať krátku modlitbu vďaky. 	<p>Božia Trojica</p> <p>Duch Svätý</p> <p>viera</p> <p>stretnutie s Pánom Ježišom</p> <p>Saul</p> <p>Cirkev, spoločenstvo veriacich</p> <p>kostol</p> <p>krst, Božie dieťa, krstní rodičia</p> <p>osobný vzťah</p>

Kniha života

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť pojem Biblia, jej pôvod a výnimočnosť, ✓ rozpoznať v Biblii, s pomocou učiteľa, knihy, kapitoly a verše, 	<p>Boh</p> <p>Biblia – Kniha kníh</p> <p>kapitoly a verše</p>

Vzťah medzi Pánom Bohom a človekom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ kritizovať Kainovu závišť a vraždu, ✓ oceniť dobroprajnosť a láskavosť, ✓ zhodnotiť význam Nóachovej dôvery v Boha pre jeho ďalší život, ✓ označiť Abraháma za vzor poslušnosti a oddanosti Pánu Bohu, ✓ označiť klamstvo a podvod Jáкова za zlé vlastnosti, ✓ odporučiť dobré vzťahy medzi súrodencami, ✓ zhodnotiť biblický príbeh o Jozefovi a jeho bratoch, ✓ zhodnotiť pomstu ako nesprávne riešenie, ✓ označiť Pána Boha za nášho ochranca a pomocníka v ťažkých situáciách, ✓ poukázať na situáciu Izraelcov v Egypte - Pán Boh ich jediné útočisko, ✓ označiť Mojžiša za vyvoleného muža pre uskutočnenie Božích plánov, ✓ vymenovať 10 pohrôm v Egypte, ✓ porovnať Božiu starostlivosť o Izraelcov na púšti so starostlivosťou Pána Boha v našom živote, ✓ porozprávať udalosti vydania Desatora, ✓ zdôvodniť potrebu pravidiel a autority, 	<p>Kain a Ábel</p> <p>Nóach, poslušnosť, dôvera</p> <p>Abrahám, viera</p> <p>Ézav a Jákob, klamstvo</p> <p>Jozef, žiarlivosť, pomsta, otrok, charakter</p> <p>Izraelci</p> <p>Mojžiš - horiaci krík</p> <p>desať pohrôm</p> <p>putovanie púšťou</p> <p>10 Božích prikázaní, Sinaj</p> <p>Jozue</p> <p>Jericho</p>

Doba sudcov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať Samsonovu silu ako Boží dar, s ktorým treba zaobchádzať rozumne, ✓ opísať okolnosti narodenia Samuela, ✓ poukázať na dôležitosť dodržania sľubu, ✓ oceniť pozitívne vlastnosti Rút, ako príklad pre naše rodiny, 	<p>sudca</p> <p>Samson</p> <p>neposlušnosť, trest</p> <p>Anna, modlitba</p> <p>Samuel, služba</p> <p>Rút, starostlivosť</p>

Doba kráľov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť vlastnosti, ktoré potrebuje dobrý kráľ, ✓ vysvetliť, čo znamená pomazanie kráľa, ✓ zdôvodniť výber za kráľa, ✓ zdôvodniť, prečo je nevera zlá, ✓ obhájiť potrebu manželskej vernosti, ✓ kritizovať sebeckosť a intrigy, ✓ oceniť, že Šalamún si od Boha žiadal múdrosť, ✓ vyjadriť dôležitosť výstavby chrámu, ✓ vyjadriť príbeh záchrany Izraelcov prostredníctvom odvážnej Ester, 	<p>kráľ</p> <p>pomazanie</p> <p>Saul, Dávid, Goliáš</p> <p>viera a odvaha</p> <p>Batšéba</p> <p>zaslepenie láskou</p> <p>Nátan</p> <p>hriech, pokánie</p> <p>Šalamún, múdre srdce, chrám</p> <p>Ester</p>

Proroci

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ poukázať na Eliášovu vieru a odvahu, ✓ vyjadriť, ako sa Pán Boh priznal k Eliášovi, ✓ opísať, ako sa Elízeus stal Eliášovým nástupcom, ✓ kritizovať klamstvo Gécházího, ✓ posúdiť Jonášov príbeh ako naplnenie Božieho poslania, ✓ vyjadriť význam zodpovednosti, ✓ zhodnotiť, že Pán Boh nám pomáha aj keď trpíme pre vieru, 	<p>Eliáš, Božia starostlivosť, odvaha a viera</p> <p>vrch Karmel</p> <p>Elízeus</p> <p>Naáman, malomocenstvo</p> <p>Jonáš, poslušnosť a neposlušnosť</p> <p>Daniel, vernosť</p>

Prorok ohlasuje príchod Mesiáša

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať poslanie Jána Krstiteľa, ✓ interpretovať krst Pána Ježiša, ✓ porovnať Ježišov krst s krstom ostatných ľudí. 	<p>Ján Krstiteľ</p> <p>krst v Jordáne</p> <p>krst Pána Ježiša</p>

Ježišovo verejné pôsobenie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zrekapitulovať udalosť pokrstenia Pána Ježiša, ✓ opísať, ako sa Pán Ježiš pripravoval na verejné účinkovanie, ✓ vysvetliť, kto je diabol, ✓ vymenovať tri spôsoby pokúšania Pána Ježiša, ✓ označiť poslušnosť Pána Ježiša za príklad pre nás, ✓ pamätať si mená učeníkov, ✓ prerozprávať niektoré príbehy povolania učeníkov, 	<p>krst Pána Ježiša</p> <p>pokúšanie na púšti</p> <p>diabol</p> <p>povolanie učeníkov</p> <p>bohaté lovenie rýb</p>

Pán Ježiš mení životy ľudí

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať, čo bránilo bohatému mláďencovi nasledovať Pána Ježiša, ✓ diskutovať o tom, či bohatstvo robí človeka šťastným, ✓ poukázať na nesprávnosť odsudzovania človeka na základe rasovej alebo národnostnej príslušnosti, ✓ vysvetliť, prečo sa Zacheus po stretnutí s Pánom Ježišom zmenil, 	<p>závislosť na bohatstve</p> <p>Ježiš a Samaritánka</p> <p>nepriatelia</p> <p>Hebrejci a Samaritáni</p> <p>zvestovanie evanjelia a misia</p> <p>predsudky a bariéry</p> <p>colník Zacheus</p> <p>pokánie a odpustenie</p>

Pán Ježiš vyučuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ načrtnúť Ježišovo verejné pôsobenie, ✓ vysvetliť, čo je podobenstvo, ✓ interpretovať podobenstvo o štvorakej pôde, ✓ diskutovať o talentoch a ich využití, ✓ porovnať konanie rozumných a nerozumných panien, ✓ analyzovať podobenstvo o milosrdnom Samaritánovi ako príklad správania k blíznym, ✓ poukázať na potrebu pomáhať trpiacim bez ohľadu na sympatie, ✓ posúdiť správanie mánotratného syna v evanjeliovom príbehu, ✓ identifikovať podobnosť odpúšťajúcej lásky u pozemského a Nebeského Otca, ✓ vysvetliť na príkladoch pojmy pokora a namyslenosť, ✓ porozprávať podobenstvo o zlých vinohradníkoch, ✓ poukázať na podobnosť s odmietaním Božieho slova v súčasnosti, 	<p>Ježišovo verejné pôsobenie</p> <p>kázeň</p> <p>podobenstvá</p> <p>kresťanský život</p> <p>dobročinnosť</p> <p>súcit s trpiacimi</p> <p>ochota odpúšťať</p>

Pán Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť uzdravenia stotníkovho sluha, porazeného, hluchonemého a malomocného, ✓ zhodnotiť, že Pán Ježiš má moc aj nad chorobami, s ktorými si človek neporadí, ✓ poukázať na to, že Pán Ježiš lieči aj našu dušu, ✓ diskutovať o tom, kedy môže Ježiš uzdravovať, 	<p>uzdravenie</p> <p>stotníkov sluha, porazený, hluchonemý a malomocný</p> <p>viera v Ježišovu moc, prosba, vrúcnosť, vd'ačnosť, milosrdenstvo</p> <p>Boží Syn</p>

Ježiš robí divy

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretovať vykonanie prvého divu Pána Ježiša, ✓ porovnať ľudské a Božie dielo, ✓ zrekapitulovať príbeh Jairovej dcéry, ✓ definovať vzkriesenie, ✓ zhodnotiť, že moc kriesiť mŕtvych má jedine Pán Boh, 	<p>Ježišove divy</p> <p>pomoc</p> <p>prosba – modlitba</p> <p>Jairos – predstavený synagógy</p>

Pán Ježiš hovorí o sebe

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť, prečo je Pán Ježiš ako pastier a my ako ovečky, ✓ vysvetliť, prečo je Pán Ježiš ako vínný kmeň a my ako ratolesti, 	<p>Pán Ježiš – pastier , Spasiteľ</p> <p>ratolesť viniča a jeho kmeň</p>

Ježišovo dielo vykúpenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ definovať paschu, ✓ opísať udalosť poslednej večere Pána a atmosféru na nej, ✓ vyjadriť rozpoloženie Pána Ježiša v Getsemane, ✓ prerozprávať chronologicky udalosti utrpenia a smrti Pána Ježiša, ✓ vysvetliť, prečo je obeť Pána Ježiša dokonalá, ✓ opísať pohreb Pána Ježiša, ✓ definovať sabat, ✓ vyrozprávať udalosti vzkriesenia, 	<p>Posledná Večera</p> <p>pascha</p> <p>Getsemanská záhrada</p> <p>utrpenie a strach – poslušnosť</p> <p>smrť Pána Ježiša, pohreb</p> <p>sabat – sviatočný deň, svätiteľ, vzkriesenie</p> <p>svedkyne vzkriesenia</p> <p>moc nad smrťou</p>

Cirkev je miesto, kde patrím

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť znenie misijného príkazu, ✓ zdôvodniť, prečo je dôležité zúčastňovať sa služieb Božích, ✓ vymenovať časti služieb Božích, ✓ oceniť odvahu a vernosť diakona Štefana, ✓ vysvetliť význam krstu pre život kresťana, ✓ vyrozprávať príbeh premeny Saula na Pavla, ✓ oceniť, že Pánu Bohu záleží nielen na Židoch, ale na všetkých. 	<p>vstúpenie do neba, misijný príkaz</p> <p>zoslanie Ducha Svätého</p> <p>evanjelium</p> <p>Služby Božie, chrám</p> <p>diakon Štefan, odvaha viery</p> <p>diakonia</p> <p>Filip, eunuch</p> <p>Saul, prenasledovanie kresťanov, Kornelius, Petrovo videnie</p>

V koho verím

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zapamätať si znenie 1. článku VVK, ✓ sformulovať, čo znamená Stvoriteľ neba i zeme, ✓ pamätať si znenie 2. článku VVK, ✓ vysvetliť pojem Ježiš – Boží Syn, ✓ uviesť prorokov, ktorí predpovedali príchod Pána Ježiša, ✓ zrekapitulovať okolnosti narodenia Pána Ježiša, ✓ vyrozprávať príbeh utrpenia Pána Ježiša, ✓ vysvetliť, v čom je víťazstvo vzkrieseného Pána Ježiša, ✓ sformulovať, prečo je Pán Ježiš našim Spasiteľom, ✓ vysvetliť obsah misijného príkazu, ✓ pamätať si znenie 3. článku VVK, ✓ opísať zoslanie Ducha Svätého a prejavy jeho prítomnosti, ✓ charakterizovať cirkev a jej službu, ✓ vysvetliť, čo je hriech, jeho pôsobenie na nás, ✓ vyjadriť význam odpustenia, ✓ reprodukovať učiteľovo rozprávanie o večnom živote, 	<p>Všeobecná viera kresťanská (ďalej len VVK)</p> <p>1. článok VVK</p> <p>2. článok VVK</p> <p>proroctvá o Ježišovi</p> <p>narodenie Ježiša</p> <p>utrpenie, smrť a vzkriesenie Pána Ježiša</p> <p>poslušnosť, obeť</p> <p>Spasiteľ – vykúpenie</p> <p>hriech a smrť</p> <p>vstúpenie do neba</p> <p>misijný príkaz</p> <p>Radca – Duch Svätý</p> <p>ovocie Ducha v nás</p> <p>cirkev ako spoločenstvo veriacich, služba</p> <p>uzdravenie</p> <p>večný život</p>

Boh nám dáva svoje Slovo

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať Bibliu, ✓ vyjadriť odkaz Biblie pre nás, ✓ vyhľadať zadané verše v Biblii, 	<p>Biblia</p> <p>Božie slovo v našom živote</p>

Dekalóg

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyrozprávať udalosti vydania Dekalógu, ✓ pamätať si znenie 10 Božích prikázaní, ✓ vysvetliť význam 1. a 2. prikázania, ✓ uviesť príklady modiel, ✓ porovnať, ako máme a nemáme používať Božie meno, ✓ vysvetliť význam 3. a 4. prikázania, ✓ obhájiť potrebu zúčastňovať sa služieb Božích, ✓ opísať ideálny vzťah detí a rodičov, ✓ vyjadriť, ako súvisí ochrana telesného a duševného zdravia s 5. prikázaním, ✓ obhájiť potrebu manželskej vernosti a dôsledky nevernosti, ✓ charakterizovať krádež a jej dôsledky, ✓ diskutovať o pravdovravnosti, ohováraní a klamaní, ✓ navrhnúť spôsob riešenia konfliktov, ✓ vysvetliť súvislosť 9. a 10. prikázania so 6. a 7. prikázaním, ✓ vyjadriť súvislosť našej neposlušnosti s Božou milosťou, ✓ porovnať dva typy záchrany (medený had a Pán Ježiš Kristus), 	<p>Mojžiš, dosky zákona, Sinaj</p> <p>poznávanie Božej vôle a poslušnosti</p> <p>prikázania</p> <p>modla</p> <p>Hospodin – Jahve, horiaci krík, Božie meno</p> <p>medený had – Kristov kríž</p> <p>sviatočný deň</p> <p>rodičia a deti</p> <p>úcta k životu, šikanovanie, závislosti, nepozornosť</p> <p>neopatrnosť</p> <p>sebeckosť</p> <p>pravdovravnosť, klamstvo</p> <p>krádež, chamtivosť</p> <p>závisť</p> <p>Elízeus</p> <p>Géchází</p>

„Pane, nauč nás modliť sa !“

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ charakterizovať modlitbu a jej hlbší zmysel, ✓ reprodukovať Modlitbu Pánovu, ✓ vymenovať Božie mená a vysvetliť ich význam, ✓ opísať vzťah človeka k Pánu Bohu ako k nebeskému Otcovi, ✓ určiť, skrze koho prichádza k nám Božie kráľovstvo, ✓ vysvetliť, ako sa deje Božia vôľa, ✓ vymenovať, čo všetko znamená „chlieb každodenný“, ✓ obhájiť dôležitosť odpúšťania iným, ✓ vysvetliť na príkladoch, čo je pokušenie a čo zlo, ✓ navrhnúť spôsoby, ako odolávať zlu a bojovať proti nemu, ✓ priradiť skutočnú moc a slávu Pánu Bohu, ✓ vysvetliť význam slova amen. 	<p>modlitba</p> <p>modlitba Pánova</p> <p>oslovenie – Božie meno</p> <p>úcta, rešpekt</p> <p>prosby</p> <p>Božie kráľovstvo</p> <p>Zacheus, odpustenie, zmena života</p> <p>pokúšanie</p> <p>diabol, zlo vo svete</p> <p>víťazstvo dobra</p> <p>hodnota</p> <p>Božie kráľovstvo</p>



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Náboženská výchova (RIK, GRK)
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (1. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (2. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	Prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	Denná
Vyučovací jazyk:	Slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

NÁBOŽENSKÁ VÝCHOVA/NÁBOŽENSTVO KATOLÍCKA CIRKEV

ÚVOD

Vzdelávací štandard predmetu náboženská výchova/náboženstvo Katolíckej cirkvi nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah daného predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe konkrétnych učebných cieľov, učebných úloh a otázok.

K vymedzeným výkonom je priradený učebný obsah, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu.

Požadované vedomosti v náboženskej výchove/náboženstve slúžia rozvoju náboženskej dimenzie, ktorá je súčasťou kultúry a prispieva k celkovému formovaniu osobnosti žiakov.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Predmet náboženská výchova/náboženstvo v primárnom vzdelávaní podporuje základné predpoklady kresťanských životných postojov a konania žiakov. Rozvíja duchovný svet detí, umožňuje im prostredníctvom biblických príbehov poznávať Trojjediného Boha, Božiu Matku Máriu a svätých. Poznatky, ktoré získavajú žiaci v tomto období, sú predpokladom pre otvorenie sa životu s Ježišom Kristom aj prostredníctvom prijatia sviatosti Eucharistie. Na podklade Božích prikázaní ich učí rozlišovať dobro od zla. Náboženská výchova/náboženstvo v nich rozvíja komunikačné zručnosti, otvára ich chápaniu okolitého sveta a vďačnosti za prijaté dary. Ovplyvňuje hodnotovú orientáciu žiakov, ktorá im pomáha byť prospešnými rodine, spoločnosti a Cirkvi.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- získajú vedomie jedinečnosti a neopakovateľnosti človeka ako originálneho Božieho stvorenia,
- nadobudnú základné vedomosti o existencii a pôsobení Boha podľa učenia Katolíckej cirkvi,
- získajú vedomosti o živote Panny Márie a svätých, ktoré sú predpokladom náležitej úcty k nim,
- získajú vedomosti o vzniku a účinkovaní Cirkvi v dejinách i v dnešnom svete,
- zorientujú sa v morálnych hodnotách, ktoré sú postavené na Desatore,
- nadobudnú vhodné komunikačné zručnosti k vyjadrovaniu vlastných myšlienok a citov,
- získajú spôsobilosť pre pravidelnú modlitbu, rozlišovanie dobra od zla, voľbu dobra pre seba i iných.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Som na svete z lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať svoje odlišnosti od spolužiakov, ✓ vyjadriť slovne poďakovanie a odprosenie, ✓ formulovať spontánnu modlitbu poďakovania, ✓ vymenovať z konkrétneho príbehu postavy, ktoré konajú dobro, ✓ rozlíšiť medzi dobrým a zlým správaním u seba a iných, 	<p>meno a jedinečnosť čo dokážem patrím do rodiny svet, v ktorom žijem</p>

Rodina – ohnisko lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať tri pozitíva v rodine, ✓ z reprodukovat' modlitbu Otče náš, ✓ napláňovať si konkrétny dobrý skutok pre členov rodiny, 	<p>komunikácia v rodine modlitba v rodine modlitba Otče náš</p>

Dar lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať dobrotu sv. Mikuláša, ✓ prerozprávať s pomocou učiteľa biblické udalosti zvestovania a narodenia Ježiša, ✓ z reprodukovať modlitbu Zdravas Mária, ✓ nakresliť dva symboly Vianoc, ✓ reprodukovať s pomocou učiteľa prvé roky života Ježiša, 	<p>sv. Mikuláš</p> <p>zvestovanie, návšteva Alžbety</p> <p>zmysel a hodnota daru</p> <p>narodenie Ježiša Krista</p>

Moc života a lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať biblický príbeh o vzkriesení Jairovej dcéry, ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom dôvod slávenia veľkonočných sviatkov, ✓ znázorniť s pomocou učiteľa a obrazov veľkonočný symbol, ✓ vysvetliť jednoducho zmysel slávenia nedele ako dňa Ježišovho zmŕtvychvstania, 	<p>život a smrť</p> <p>vzkriesenie Jairovej dcéry</p> <p>Veľká noc – smrť a zmŕtvychvstanie Krista</p> <p>nedeľa – deň oslavy Ježišovho zmŕtvychvstania</p>

Spoločenstvo lásky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať pomocou učiteľa udalosti zoslania Ducha Svätého, ✓ zreprodukovať modlitbu Sláva Otcu, ✓ vyjadriť slovne pocity pri konaní dobra, ✓ vymenovať niekoľko dobrých skutkov, ktoré mu preukázali spolužiaci, ✓ napláňovať si konkrétny dobrý skutok pre spolužiaka. 	<p>zoslanie Ducha Svätého</p> <p>Cirkev – Božia rodina</p> <p>sv. Juraj – odvaha, pomoc, dobro a zlo</p>

Boh mi dôveruje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť odlišnosti človeka od ostatných živočíchov, ✓ rozlíšiť jednoduchým spôsobom pojmy –stvoriť a vytvoriť, ✓ reprodukovať pomocou učiteľa biblický príbeh o rajskej záhrade, ✓ vyjadriť závislosť človeka na prírode a zodpovednosť človeka za prírodu, ✓ rozlíšiť na konkrétnom príklade dobro od zla, 	<p>stvorenie</p> <p>človek ako Boží obraz</p> <p>obraz rajskej záhrady</p> <p>Boh nám zveril zem a my ju chránime</p>

Dôverujem Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať na konkrétnom príklade hlavné znaky a prejavy dôvery voči človeku, ✓ reprodukovať biblický príbeh o Abrahámovi, ✓ vysvetliť potrebu človeka niekomu veriť, ✓ formulovať jednoduchým spôsobom modlitbu vlastnými slovami, ✓ zdôvodniť potrebu odpočinku, ✓ opísať nedeľu ako deň odpočinku a úcty k Bohu, 	<p>Abrahám</p> <p>Boh a jeho meno</p> <p>modlitba</p> <p>nedeľa</p>

Dôvera v rodine

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť potrebu dôvery v rodine, ✓ prerozprávať príbeh o Jakubovi a Ezauovi, ✓ charakterizovať jednoduchým spôsobom krst, ✓ nakresliť jednotlivé krstné symboly, ✓ formulovať modlitbu za rodičov a súrodencov, 	<p>advent</p> <p>rodina ako spoločenstvo – úlohy a roly v rodine</p> <p>Jakub a Ezau - narušenie vzájomnej dôvery</p> <p>Cirkev - Božie rodina</p> <p>pozvanie do Božej rodiny</p>

Dôverujeme si navzájom

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam poďakovania a prosby pre budovanie medziľudských vzťahov a slušného správania, ✓ prerozprávať biblický príbeh o boháčovi a Lazárovi, ✓ uviesť príklady osobného a spoločného majetku, ✓ zdôvodniť potrebu pomoci núdznym, 	<p>schopnosť hovoriť ako Boží dar – výchova k citlivosti voči vyslovenému slovu</p> <p>čisté srdce – vedomie úcty k jedinečnosti každého človeka</p> <p>boháč a Lazár</p> <p>osobný majetok,</p> <p>bohatstvo</p>

Desatoro – pozvanie k slobode a k dôvere

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať s pomocou učiteľa biblický príbeh o Mojžišovi a vyslobodení Izraelitov, ✓ opísať situáciu prijatia Desatora, ✓ priradiť pomocou učiteľa k jednotlivým prikázaniam čnosti, 	<p>uzatvorenie zmluvy na hore Sinaj</p> <p>Desatoro ako pravidlá pre život</p>

Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ prerozprávať biblický príbeh o márnotratom synovi, ✓ vysvetliť dôležitosť ľútosť nad vykonaným zlom, ✓ opísať potrebu odpustenia pre budovanie dobrých vzťahov, ✓ navrhnúť spôsob ako vyjadriť prosbu o odpustenie. 	<p>milosrdný otec / márnotratný syn</p> <p>umenie povedať zlu „nie“, obrátiť sa, zmieriť sa s ľuďmi a s Bohom</p> <p>sviatosť zmierenia</p>

Veriť Bohu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť jednoduchým spôsobom, čo znamená dôverovať, ✓ vysvetliť podobenstvo o horčičnom semienku, ✓ vymenovať krstné sľuby, ✓ vysvetliť krstné symboly, ✓ reprodukovať Apoštolské vyznanie viery, 	<p>viera v Boha biblické obrazy Boha podobenstvo o horčičnom semienku krst</p>

Ježiš uzdravuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať biblické príbehy o uzdravení slepého, hluchonemého, človeka s „vyschnutou rukou“ a ochrnutého, ✓ vysvetliť, čo sa vo viere chápe ako zázrak, ✓ identifikovať sa s biblickými postavami, ktoré potrebujú uzdravenie, 	<p>Ježišove uzdravenia rozvoj mravného cítenia</p>

Ježiš nám odpúšťa

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať možné reakcie človeka na vinu, ✓ vysvetliť dôležitosť uznania si viny, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Zachejovi, ✓ opísať stručne pojmy svedomie a spytovanie svedomia, ✓ opísať dôležitosť vzájomného odpúšťania, ✓ ovládať priebeh sviatosti zmierenia, 	<p>vina, hriech</p> <p>Ježiš v dome hriešnika (Zachej)</p> <p>na ceste zmierenia - márnokratný syn, ľútosť</p> <p>sviatosť zmierenia - ako prijatie odpustenia</p>

Ježiš nás oslobodzuje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukovať udalosti vyslobodenia Izraelitov z egyptského otroctva, ✓ opísať na základe podobenstva o márnokratnom synovi pojem hriech a jeho dôsledky, ✓ rozlíšiť ťažký a ľahký hriech, ✓ reprodukovať Desatoro a jednoducho vysvetliť význam jednotlivých prikázaní, ✓ porozprávať udalosti umučenia a vzkriesenia Krista, ✓ vysvetliť jednoducho význam obety Krista na kríži a jeho vzkriesenia, 	<p>Veľká noc (Pascha)</p> <p>Desatoro – pravidlá pre život v slobode</p> <p>hriech a jeho dôsledky</p> <p>Ježišova smrť a zmŕtvychvstanie</p>

Ježiš nás pozýva na hostinu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať základné časti sv. omše, ✓ odlíšiť bežný pokrm od Eucharistie, ✓ objasniť potrebu slávenia Eucharistie pre človeka i spoločenstvo, ✓ zdôvodniť dôležitosť účasti na bohoslužbe v nedeľu, ✓ vysvetliť zmysel spoločenstva v Cirkvi. 	<p>nasýtenie (zázrak rozmnoženia chlebov)</p> <p>Posledná večera (Eucharistia)</p> <p>svätá omša ako hostina (hostina spoločenstva, slova a chleba)</p> <p>Cirkev ako prostredníčka Božích tajomstiev</p>

Cesta nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať prvky, ktoré robia človeka jedinečným, ✓ vysvetliť hodnotu priateľstva, ✓ prerozprávať biblický príbeh o Noemovej arche, ✓ opísať Božiu blízkosť cez biblické postavy Noema, Abraháma a Mojžiša, 	<p>cesta k sebe – som jedinečný</p> <p>cesta k druhým – budovanie vzťahov</p> <p>cesta do sveta, v ktorom žijem (Noemova archa)</p> <p>cesta k Bohu – biblické obrazy Božej blízkosti</p>

Biblia – slovo o nádeji

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozlíšiť medzi Starým a Novým zákonom, ✓ identifikovať sa s postojmi nádeje v živote biblických postáv, ✓ reprodukovať biblický príbeh o povolání Gedeona, ✓ interpretovať jednoduchým spôsobom biblické texty prorockiev Micheáša a Izaiáša – ako posolstvo nádeje, ✓ interpretovať biblické príbehy o Jánovi Krstiteľovi a Panne Márii ako naplnenie očakávanej nádeje na príchod Vykupiteľa, ✓ vysvetliť podobenstvá o Božom kráľovstve, ✓ u v i e s ť tri Ježišove zázraky, 	<p>Biblia – Kniha kníh</p> <p>zasľúbená zem</p> <p>odkrývanie nádeje v živote biblických postáv</p> <p>očakávanie Mesiáša</p> <p>príchod Mesiáša</p> <p>Ježiš ohlasuje Božie kráľovstvo (podobenstvá o Božom kráľovstve)</p> <p>Ježiš sprítomňuje Božie kráľovstvo (Ježišove zázraky)</p>

Nádej presahujúca smrť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, ✓ zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, ✓ vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, ✓ charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, ✓ vysvetliť pojem súcitiť, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, ✓ opísať rôzne podoby utrpenia a bolesti, ✓ zreprodukovať biblický príbeh o vzkriesení Lazára, ✓ vysvetliť vlastnými slovami pojmy vykúpenie a spása, ✓ charakterizovať jednoducho kresťanskú vieru vo vzkriesenie a jej dôležitosť, ✓ vysvetliť pojem súcitiť, ✓ naplánovať si konkrétnu pomoc trpiacemu človeku vo svojom okolí, 	<p>skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje</p> <p>Bože, kde si? (Jób)</p> <p>smrť a nádej (vzkriesenie Lazára)</p> <p>Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie</p> <p>sviatosť pomazania chorých</p> <p>skúsenosť – strachu, dôvery a nádeje</p> <p>Bože, kde si? (Jób)</p> <p>smrť a nádej (vzkriesenie Lazára)</p> <p>Ježiš, silnejší ako smrť – vzkriesenie</p> <p>sviatosť pomazania chorých</p>

Svedectvo nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť dôležitosť úcty k iným cirkvám a náboženstvám, ✓ vnímať odlišnosť chrámov podľa vierovyznaní, ✓ porovnať základné odlišnosti katolíckych kostolov podľa doby, v ktorej vznikli, ✓ vymenovať kresťanské cirkvi na Slovensku, ✓ pomenovať na základe života svätých dva spôsoby, ako byť svedkom nádeje, 	<p>rôzne veže</p> <p>rôznorodosť vierovyznaní</p> <p>kresťanské cirkvi pôsobiace v našej krajine (regióne)</p> <p>kresťania – nádej pre svet</p>

Prameň nádeje

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť jednoduchým spôsobom potrebu modlitby, ✓ vysvetliť význam ticha (stíšenia sa) pre stretnutie s Bohom v modlitbe, ✓ zdôvodniť potrebu spoločnej modlitby doma s rodinou, s kamarátmi a veriacimi v kostole, ✓ sformulovať osobnú modlitbu. 	<p>modlitba – život v Božej prítomnosti</p> <p>Boh – stred kresťanského spoločenstva</p>

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 1. ročník:

Som na svete z lásky	8 hodín
Rodina – ohnisko lásky	4 hodiny
Dar lásky	10 hodín
Moc života a lásky	7 hodín
Spoločenstvo lásky	4 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 2. ročník:

Boh mi dôveruje	4 hodiny
Dôverujem Bohu (1., 2. a 3. prikázanie)	8 hodín
Dôvera v rodine (4., 5. prikázanie)	5 hodín
Dôverujeme si navzájom (6., 7., 8., 9. a 10 prikázanie)	6 hodín
Desatoro – pozvanie k slobode a k dôvere	5 hodín
Pozvanie na hostinu – obnovenie dôvery	5 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 3. ročník:

Veriť Bohu	6 hodín
Ježiš uzdravuje	7 hodín
Ježiš nám odpúšťa	7 hodín
Ježiš nás oslobodzuje	7 hodín
Ježiš nás pozýva na hostinu	6 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia 4. ročník:

Cesta nádeje	6 hodín
Biblia – slovo o nádeji	10 hodín
Nádej presahujúca smrť	6 hodín
Svedectvo nádeje	7 hodín
Prameň nádeje	4 hodiny



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Pracovné vyučovanie
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky

PRACOVNÉ VYUČOVANIE

ÚVOD

Vzdelávací štandard vyučovanie nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie, manipulovanie s predmetmi, experimentovanie, konštruovanie, lebo v nich spočíva základný predpoklad rozvíjania ich praktických zručností. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú len zapamätať a následne reprodukovať.

CHARAKTERISTKA PREDMETU

Pracovné vyučovanie na primárnom stupni vzdelávania je zamerané na široké spektrum pracovných činností a technológií založených na tvorivej tímovej spolupráci. Technickým vzdelávaním sú žiaci vedení k získaniu základných užívateľských zručností v rôznych oblastiach ľudskej činnosti. Vzdelávací obsah predmetu pracovné vyučovanie prispieva k vytváraniu životnej a profesijnej orientácie žiakov. Predmet je zameraný na rozvoj praktických pracovných zručností a dopĺňa celé základné vzdelávanie o dôležitú zložku nevyhnutnú pre uplatnenie človeka v ďalšom živote a v spoločnosti.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozlíšia rôzne prírodné a technické materiály a ich význam pre človeka,
- pochopia techniku ako nástroj na riešenie problémov reálneho života,
- spoznajú základné vlastnosti materiálov a možnosti ich použitia v praxi,
- získajú poznatky o pracovných činnostiach vo vybraných povolaniach a profesiách,
- spoznajú ľudové tradície, remeslá a zhotovia tradičné produkty,
- upevnia svoje kladné morálne a vôľové vlastnosti pri riešení technických problémov,
- pracujú a riadia pracovnú činnosť v tíme,
- narábajú s jednoduchým náradím na opracovanie materiálov bezpečne a dodržiavajú hygienu práce,
- navrhujú vlastnú predstavu pri konštruovaní jednoduchých statických a pohyblivých modelov,
- poznajú zásady stolovania a prípravy jednoduchých pokrmov.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD**Človek a práca**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť význam práce pre človeka, ✓ vysvetliť význam učenia sa k príprave na budúce povolanie, ✓ informovať o rôznych povolaniach z okolia, v ktorom žijú, ✓ uviesť klady a zápory vplyvu techniky na prácu človeka, ✓ diskutovať o poznatkoch získaných na exkurzii. 	<p>učenie, povolanie, práca; význam učenia sa k príprave na budúce povolanie</p> <p>BOZP, hygiena, pracovný a organizačný poriadok</p> <p>výrobné zariadenie, stavba</p>

Tvorivé využitie technických materiálov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť výrobok z odpadového prírodného alebo technického materiálu, ✓ zdôvodniť využitie odpadových materiálov, ✓ vyhodnotiť druhy odpadu z domácnosti, ✓ uviesť možnosti druhotného využitia odpadového materiálu, ✓ preskúmať vlastnosti odpadových materiálov, ✓ preskúmať vlastnosti papiera, ✓ zhodnotiť využitie papiera v praxi, ✓ zhotoviť výrobok z papiera a kartónu, 	<p>odpadový prírodný a technický materiál</p> <p>vlastnosti a druhotné využitie odpadového materiálu, triedenie odpadu</p> <p>pokus na rozložiteľnosť drobných materiálov</p> <p>výrobky: z téglikov, zo škatuliek, z drôtu, a pod.</p> <p>papier a kartón, vlastnosti a použitie, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>strihanie, trhanie, skladanie, lepenie</p> <p>výrobky: priestorové a kruhové vystrihovačky, origami, obaly na knihy a darčeky, koláž z kartónu,</p> <p>textil, vlastnosti textilu (podľa udržiavania tepla, krčivosti, väzby,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ šiť základné stehy, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ zhotoviť výrobok z textilu. 	<p>nasiakavosti a iné), základné stehy (predný, zadný), údaje na visačkách textilných materiálov</p> <p>výrobky: záložka do knihy, obrúsok, gombíkový panáčik a pod.</p>
---	--

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť modely dopravných prostriedkov alebo zdvižných zariadení, ✓ vysvetliť úlohu dopravných prostriedkov a zdvižných zariadení, ✓ diskutovať o bezpečnosti v doprave a na stavbe, ✓ určiť základné časti bicykla, ✓ urobiť elementárnu údržbu bicykla. 	<p>technika v doprave, preprava tovaru, význam a využitie dopravných prostriedkov, dopravné prostriedky v okolí, bezpečnosť v doprave</p> <p>výrobky: dopravné objekty zo stavebníc alebo z odpadových materiálov (autá, lode, lietadlá, žeriavy)</p> <p>bicykel, pravidlá a bezpečnosť jazdy na bicykli, správne vybavenie bicykla, kontrola bicykla pred jazdou, údržba bicykla</p> <p>bezpečná mobilita</p> <p>výrobky: leporelo na tému Jazdíme bezpečne na bicykli</p>

Stravovanie a príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zdôvodniť správne rozloženie kuchynského náradia a spotrebičov, ✓ vysvetliť bezpečné používanie kuchynského náradia a spotrebičov, 	<p>kuchyňa, jej hlavné časti a ich rozloženie</p> <p>náradie, spotrebiče v kuchyni a ich význam</p> <p>základné bezpečnostné a hygienické pravidlá</p> <p>nákup potravín, cenová kalkulácia nákupu, (ne)výhody nákupu na trhoviskách a v supermarketoch</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ prezentovať pravidlá zaobchádzania s horúcimi predmetmi, ✓ vysvetliť pravidlá hygieny v kuchyni, ✓ simulovať nákup potravín, ✓ odhadnúť cenu plánovaného nákupu, ✓ zdôvodniť význam správneho skladovania potravín, ✓ vytvoriť tabuľku s údajmi o dĺžke skladovania potravín, ✓ pripraviť jednoduchý pokrm, ✓ prezentovať zásady správneho stolovania, ✓ upraviť stôl pred stolovaním. 	<p>obalové materiály, identifikačné údaje pre spotrebiteľa</p> <p>skladovanie potravín (miesto skladovania, dĺžka skladovania, záručná doba potravín)</p> <p>jednoduché pokrmy (nátierky, zeleninové alebo ovocné šaláty a pod.)</p> <p>stolovanie, pravidlá stolovania</p>
--	---

Ludové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ opísať tradície a remeslá v regiónoch, ✓ vymenovať regionálne ľudové remeslá, ✓ zhotoviť jednoduché výrobky súvisiace s ľudovými tradíciami. 	<p>ľudové tradície a remeslá v regióne</p> <p>remeselnícka dielňa, múzeum, skanzen</p> <p>výrobky: veľkonočné ozdoby a doplnky, ozdoba z drôtu, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné</p>

Človek a práca

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť príklady technických vynálezov, ✓ vyhľadať informácie o pracovných možnostiach vo svojom 	<p>technické vynálezy a ich vplyv na výber povolania</p> <p>povolania budúcnosti v súvislosti s novými vynálezmi</p> <p>pracovné príležitosti v regióne, najžiadanejšie povolania</p>

región, ✓ zrealizovať jednoduchý projekt.	
--	--

Technické materiály

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ uviesť základné vlastnosti vybraných druhov technických materiálov, ✓ zhotoviť ľubovoľný výrobok z technického materiálu, ✓ uviesť základné suroviny na výrobu papiera, ✓ preskúmať ďalšie vlastnosti papiera, ✓ zhotoviť výrobok podľa návodu s požadovanou presnosťou, ✓ vyšiť ozdobné stehy, ✓ uviesť zásady starostlivosti o textil, ✓ zhotoviť výrobok z textilu, ✓ preskúmať vlastnosti textilných materiálov, ✓ uviesť rozdiel medzi kríkmi a stromami, ✓ zistiť výskyt stromov v okolí, ✓ navrhnuť projekt ošetrovania poškodených stromov, ✓ zhotoviť výrobok z dreva. 	<p>technické materiály (papier, textil, drevo,...), vlastnosti technických materiálov</p> <p>výrobky: z papiera, textilu, dreva alebo ich vzájomná kombinácia</p> <p>výroba papiera, základné suroviny na výrobu papiera</p> <p>priesvitnosť, priehľadnosť, krčivosť, nasiakavosť, pevnosť a pod.</p> <p>výrobky: priestorové vystrihovačky, masky z papiera, orgiami, koláž, priestorové výrobky z kartónu</p> <p>textil – vlastnosti textilu, nasiakavosť, farebná kombinovateľnosť a pod., údržba textilu</p> <p>stehy (krížikový, stonkový, a iné)</p> <p>výrobok podľa strihu</p> <p>oprava odevu (spínadlá, gombíky, ozdobné záplaty)</p> <p>výrobky: vrecúško, puzdro, odev pre bábiku a pod.</p> <p>dreviny (stromy – ihličnaté, listnaté), kríky, vlastnosti drevín, drevené predmety, poškodené dreviny</p> <p>ohýbanie, oddeľovanie, spájanie a úprava povrchu dreva</p> <p>výrobky: zvieratká, postavy, príbytky, kýmidla a pod.</p>

Základy konštruovania

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť konštrukcie zo stavebníc alebo zo škatúl, ✓ opísať konštrukcie stavieb vo svojom okolí, ✓ uviesť zdroje elektrickej energie, ✓ prezentovať zásady bezpečnej práce s elektrickými zariadeniami, ✓ vysvetliť význam šetrenia elektrickou energiou, ✓ zhotoviť výrobky s využitím zapojenia jednoduchého elektrického obvodu, ✓ porovnať komunikáciu na diaľku v minulosti a v súčasnosti, ✓ napísať správu prostredníctvom SMS alebo cez e-mail, ✓ vysvetliť výhody a nevýhody moderných komunikačných prostriedkov, ✓ vypracovať jednoduchý projekt o ochrane životného prostredia. 	<p>konštrukcie okolo nás a ich spoločenský význam</p> <p>výrobky: obydlia, mosty, pohyblivé detaily strojov, vrtuľka, šarkan...,</p> <p>stavebnice, alebo rôznych technický materiál (papier, kartón, lepenka, koženka, plasty, drôtky, drevo) za použitia dostupných nástrojov a náradí</p> <p>elektrická energia, zdroje (obnoviteľné a neobnoviteľné) a ich vplyv na životné prostredie, výroba elektrickej energie, význam a šetrenie</p> <p>bezpečné zaobchádzanie s elektrickými zariadeniami</p> <p>elektrický prúd, elektrický obvod, zdroj, spotrebič</p> <p>výrobky: hračka (lampion, betlehem...) s využitím jednoduchého elektrického obvodu - žiarovka E 10, tenký vodič, spínač, batéria 4,5 V</p> <p>technické komunikačné prostriedky, historické a moderné, ich výhody a nevýhody</p>

Príprava pokrmov

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnúť úpravu stola na slávnostnú príležitosť, ✓ vytvoriť menu na slávnostnú príležitosť, ✓ uviesť príklady vhodných potravín na špecifické udalosti, ✓ pripraviť jednoduché pohostenie. 	<p>stôl na slávnostnú príležitosť</p> <p>pokrmý na oslavu (napr. nepečená ovocno-smotanová torta, ovocná šťava)</p> <p>vhodné pokrmý na kúpalisko, výlet a pod.</p> <p>kultúra stolovania na Slovensku a vo svete</p>

Ľudové tradície a remeslá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnúť ozdoby a doplnky súvisiace s ľudovými tradíciami, ✓ vytvoriť ozdoby a doplnky, ✓ vymenovať ľudové remeslá, ✓ zhotoviť produkty súvisiace s ľudovými remeslami. 	<p>Ľudové tradície (napr. na sv. Mikuláša, Luciu)</p> <p>Ľudové remeslá (napr. tkáčstvo, výšivkárstvo, hrnčiarstvo)</p> <p>výrobky: mikulášsky darček, tkáčsky výrobok, ľudová výšivka a iné</p>

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Človek a práca	3 hodín
Tvorivé využitie technických materiálov	2 hodín
Základy konštruovania	3 hodín
Tvorivé využitie technických materiálov	3 hodín
Ľudové tradície a remeslá	2 hodín
Stravovanie a príprava pokrmov	3 hodín
Tvorivé využitie technických materiálov	4 hodín
Základy konštruovania	1 hodín
Ľudové tradície a remeslá	3 hodín
Základy konštruovania	2 hodín
Stravovanie a príprava pokrmov	2 hodín
Ľudové tradície a remeslá	2 hodín
Tvorivé využitie technických materiálov	2 hodín
Stravovanie a príprava pokrmov	1 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Pestovateľské práce	4 hodiny
Poznávame úžitkové rastliny	1 hodina
Pestujeme vonkajšie okrasné rastliny	2 hodiny
Robíme pokusy a pozorujeme	3 hodiny
Upravujeme rezané kvety	2 hodiny
Pracujeme s textilným materiálom	2 hodiny
Praktická príprava pre rodinný život	2 hodiny
Tvoríme a konštruujeme	6 hodín
Zvyky a remeslá	5 hodín
Stravovanie a príprava jedál	2 hodiny
Robíme pokusy a pozorujeme	3 hodiny
Úvod	1 hodina



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Hudobná výchova
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (1. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (2. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

HUDOBNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevylučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard hudobnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia hudobného umenia.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Primárna hudobná edukácia predstavuje kontinuálne, systémové a cieľavedomé pokračovanie predprimárnej hudobnej výchovy. Hudobná výchova v základnej škole je predmetom umelecko-výchovným, činnostným, kde sa na báze hudobných hrových činností žiaci učia orientovať vo svete hudby, prebúda sa v nich záujem o elementárne muzicírovanie a postupne aj záujem o hlbšie vzdelanie v oblasti hudby a umenia.

Na primárnom stupni vzdelávania sa prirodzene a plynule nadväzuje na vrodené predpoklady detí ich spontánnosť, sklony k hravosti, na ich schopnosť celostného vnímania obrazov a modelov okolitého sveta. Hudba má byť pre žiakov súčasne hrou a predmetom detského experimentovania, zdrojom objaviteľských prístupov k hudobnému poznávaniu a prostriedkom žiakovej hudobnej expresie, ktorá podporuje ich hudobnú seberealizáciu v komplexe aktívnych aj receptívnych hudobných činností. Hudobné činnosti predstavujú najrozmanitejšie formy kontaktu žiaka s hudbou, dávajú možnosť spájať hudbu so slovom, obrazom, pohybom, hrou na elementárnych hudobných nástrojoch. Hudobné činnosti tvoria základný prostriedok na rozvíjanie hudobných i kľúčových kompetencií žiakov. Hudobné činnosti nie sú izolované, ale v reálnej praktickej podobe sa vzájomne dopĺňajú, podporujú aj s inými mimohudobnými činnosťami a zmysluplne sa integrujú. Hudobný materiál a hudobné činnosti sú kľúčovým prostriedkom na osvojenie si hudobno-teoretických poznatkov. Tie si však žiaci osvojujú postupne a nadobudnuté vedomosti sú výsledkom aktívnych hudobných činností, z ktorých vyplývajú. Teoretické poznatky a vedomosti sú dôležité len do tej miery, do akej sú nevyhnutné pre aktívny hudobný prejav žiakov, chápanie základných zákonitostí hudby a prácu s hudobným materiálom.

CIELE PREDMETU

- rozvíjať hudobné kompetencie dieťaťa mladšieho školského veku,
- rozvíjať kultivovaný rečový, hlasový, pohybový prejav v spojení s hudbou,
- vychovávať aktívneho a vnímavého interpreta a percipienta hudby,
- naučiť žiaka orientovať sa vo svete hudobného umenia,
- rozvíjať emocionálny svet a hudobný vkus žiaka mladšieho školského veku,
- v rámci stanovených cieľov z hudobnej výchovy využívať integratívne prístupy a prieniky s ostatnými vyučovacími predmetmi v primárnej edukácii,
- viesť žiakov k samostatnej práci a hudobnej tvorivosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť hlas na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, ✓ rytmizovať reč, ✓ melodizovať reč 5.-3. a 5.-6.-5.-3. stupňom (so-mi; so-la-so-mi), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele, 	<p>Hlasová činnosť</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu d1-h1, rytmizovanie reči: detské ľudové a autorské piesne, popevky, riekanky, rečňovanky, dialogické hry, hlasové a dychové cvičenia, hry s dychom a hlasom</p> <p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty, pomocné rytmické prostriedky (rytmické slabiky ta, ti-ti a ich kombinácie, ručné znaky na vyjadrenie rytmu)</p> <p>pomocné intonačné prostriedky: ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>správne použitie Orffových nástrojov (paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá, xylofón, zvonkohra, metalofón); hra na tele, hra na objektoch, hra na zvukových hračkách a ďalších</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrať rytmické modely, ✓ hrať melodické modely, ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ sluchom rozlíšiť rozličné kvality zvuku a tónu, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, 	<p>elementárnych nástrojoch</p> <p>2/4 a 3/4 takt, osminové a štvrt'ové rytmické hodnoty</p> <p>modely 5.-3. a 5.-6.-5.-3. (so-mi, so-la-so-mi)</p> <p>ostinátne rytmicko-melodické spievody</p> <p>rytmická a melodická improvizácia</p> <p>Percepčné činnosti – aktívne počúvanie</p> <p>zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav žiaka, hudobný prejav triedy (skupiny)</p> <p>zvuk, tón: výška, sila, dĺžka, farba, tempo, metrum, dynamika, hry so zvukom; kontrasty: nízky – vysoký hlasný – tichý dlhý – krátky, rýchly – pomalý, metaforické vyjadrenie farby tónu: lesklý - temný, chladný – teplý, kovový – drevitý a pod.</p> <p>spev, sólo, zbor, hra na sólovom hudobnom nástroji, hra orchestra, husle, klavír</p>
---	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ uplatniť vhodný pohyb v hudobno–pohybových hrách so spevom, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno–výrazové prostriedky, ✓ ovládať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ stvárniť riekanku či pieseň hudobno–dramatickými prostriedkami. ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, 	<p>rytmické modely ta, ti-ti a kombinácie, melodické modely so-mi, la-so-mi</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>hudobno–pohybové hry so spevom, tanečná chôdza, tanečný beh, pochod, prísunový krok dopredu, dozadu a do strán, pohyb, gesto, mimika, tlieskanie, plieskanie, dupanie pomocný prostriedok perцепčných činností (počúvanie hudby)</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>príbehy, rozprávky, básne; integrácia s predmetom slovenský jazyk</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy. 	<p>a literatúra</p> <p>Hudobno-vizuálna činnosti</p> <p>grafická notácia; grafická partitúra; integrácia s výtvarnou výchovou</p>
---	--

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ používať hlas vedome, so správnou hlasovou technikou na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa, ✓ spievať relatívne čisto a rytmicky správne, ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu c1-c2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, popevky, riekanky, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia</p> <p>taktovacie gestá 2/4 a 3/4 taktu, gestá na zmeny tempa a dynamiky</p> <p>rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pól'ová, pomlčky, bodka za</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ melodizovať reč 5.-3.; 5.-6.-5.-3. a 5.-3.-1. stupňa (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať rytmické modely, ✓ hrať melodické modely, ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod, 	<p>štvrt'ovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, sa, tai-ti</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele, okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, pólóvá, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pauza“, tai-ti</p> <p>so-mi, so-la-so-mi, so-mi-do, durový kvintakord</p> <p>inštrumentálny sprievod – jedným tónom, dvoma tónmi toniky</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ inštrumentálne improvizovať, ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa – nástup, odsadenie, adekvátne meniť tempo, dynamiku, ✓ aktívne počúvať zvuky, piesne a hudobné skladby, ✓ určiť vlastnosti zvuku, charakter skladby, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ identifikovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky v kontrastoch, ✓ pri počúvaní identifikovať nástrojové obsadenie hudobnej skladby, ✓ rozlíšiť niektoré hudobné nástroje v počúvaných skladbách, ✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas, 	<p>a dominanty, jednoduché ostináto predohra, medzihra a dohra</p> <p>improvizácia</p> <p>gestá učiteľa</p> <p>Percepčné činnosti - aktívne počúvanie</p> <p>zvuky okolia, objektov, vlastného tela; skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretáciu učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom</p> <p>výrazné zvukové kontrasty, pohyb kantilény, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma, agogické zmeny</p> <p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme, ✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, ✓ tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, pohybom, 	<p>hudobná forma, malá piesňová forma</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia</p> <p>pohyby v priestore (chôdza, pérovanie, poskoky, beh, cval, jednokročka, dvojkročka),</p> <p>pohyby na mieste (ohýbanie sa, vystieranie, výskok, drep, otočka, švihanie, hra na tele – tleskanie, plieskanie, dupanie, lúskanie;</p> <p>orientácia v priestore (vpred, vzad, vpravo, vľavo, hore, dolu, v kruhu, v rade, v zástupe, jednotlivo, v dvojiciach, v skupine)</p> <p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>nahrávky, piesne, príbehy, rozprávky, video, integrácia s rozličnými</p>
---	---

<p>dramatickými prostriedkami,</p> <ul style="list-style-type: none">✓ vytvoriť hudobno–dramatický celok, ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy, ✓ interpretovať tú istú pieseň rôznymi výrazovými prostriedkami (spevácky, pohybom, hrou na hudobnom nástroji).	<p>vyučovacími predmetmi</p> <p>materiál s dramatickým potenciálom: hudobno-pohybové hry, riekanky, básne, rozprávky, príbehy, piesne, inštrumentálne skladby, herecké etudy, krátke sekvencie, dialógy a scény</p> <p>Hudobno-vizuálne činnosti</p> <p>notový zápis tónov c1-a1</p>
---	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, ✓ spievať čisto a rytmicky správne, ✓ reagovať pri speve na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, reagovať na štandardizované dirigentské gestá (taktovacie schémy), nástup a odsadenie, ✓ rytmizovať reč s vedomím základných rytmických modelov, ✓ hlasom realizovať rytmické schémy podľa zápisu, ✓ tvoriť adekvátne texty k rytmickým schémam, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu h-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči</p> <p>ľubovoľné gestá znázorňujúce výšku i dĺžku tónov, relatívna solmizácia, fonogestika, ručné znaky na vyjadrenie rytmu</p> <p>taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky, nástup a odsadenie</p> <p>rytmické modely</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ spievať melodické modely (so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do), ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele, ✓ hrať na objektoch, ✓ vytvoriť elementárne hudobné nástroje, ✓ hrať rytmické modely, 	<p>melodické modely</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele,</p> <p>okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje</p> <p>rytmické hodnoty štvrt'ová, osminová, polová, šestnástinová, pomlčky, bodka za štvrt'ovou notou, synkopy, pomocné rytmické prostriedky: ta, ti-ti, „nič“, „pau-za“, tai-ti, ti-tai, ti-ri-ti-ri</p>
--	---

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrať melodické modely podľa zápisu, ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod, ✓ inštrumentálne improvizovať, ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku. ✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné prejavy, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam 	<p>melodické modely so-mi; la-so-mi; la-so-mi-do, príp. do'-la-so-mi-do</p> <p>inštrumentálny sprievod, ostinato, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod predohra, medzihra a dohra</p> <p>improvizácia</p> <p>dirigentské a individuálne gestá učiteľa</p> <p>Percepčné činnosti – aktívne počúvanie</p> <p>skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom</p>
--	--

<p>✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky,</p>	<p>funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, forma</p>
<p>✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby,</p>	<p>melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, mezzoforte, forte, crescendo, decrescendo; forma – kontrastné časti</p>
<p>✓ rozpoznať jednohlas, dvojhlas,</p>	<p>nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje (husle, kontrabas, flauta, klavír, trúbka, bicie)</p>
<p>✓ rozpoznať totožné a kontrastné prvky v hudobnej forme,</p>	<p>komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby</p>
<p>✓ určiť a rozpoznať melodické a rytmické modely,</p>	<p>jednohlas, dvojhlas, zbor</p>
<p>✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p>	<p>hudobná forma, malá a veľká piesňová forma</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p>
<p>✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami,</p>	<p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy, ✓ vytvoriť (zapišu), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis. 	<p>Hudobno-vizuálne činnosti</p> <p>grafická partitúra</p> <p>notový zápis tónov c1-c2</p>
--	---

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ používať hlas vedome na dosiahnutie špecifického hudobného cieľa (rytmus, melódia, dynamika, výraz, nálada), ✓ prirodzene aplikovať správnu hlasovú techniku, ✓ spievať čisto a rytmicky správne, ✓ poznať špecifiká ľudovej hudobnej kultúry vlastného regiónu, 	<p>Hlasové činnosti</p> <p>vokálne činnosti v rámci rozsahu b-d2, detské piesne, ľudové piesne, regionálne ľudové piesne, autorské piesne, vokálne dialogické hry, dychové a hlasové cvičenia, hry s hlasom, zvukomalebné hlasové hry, deklamácia, rytmizácia reči, artikulácia – článkovanie reči</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ spievať jednoduchý dvojhlas (udržia svoju melodickú líniu), ✓ intonovať podľa notového zápisu melodické modely, ✓ hlas používať v improvizácii a elementárnej kompozícii, ✓ hrať na elementárnych hudobných nástrojoch, ✓ hrať na tele, ✓ hrať na objektoch, ✓ vytvoriť elementárne hudobné nástroje, ✓ hrať rytmické modely, 	<p>kánon, burdón, ostinátny druhý hlas</p> <p>melodické modely napr. <i>s-m; l-s-m; l-s-m-d; d'-l-s-m-d; m-r-d; s-f-m-r-d; d'-t-l-s-f-m-r-d</i>; a i</p> <p>taktovacie gestá 2/4,3/4,4/4 taktu, gestá pre zmeny tempa a dynamiky</p> <p>improvizácia a elementárna kompozícia</p> <p>Inštrumentálne činnosti</p> <p>Orffove nástroje rytmické: paličky, drevený blok, rámový/ručný bubon, tamburína, triangel, spiežovce, činely, prstové činelky, zvonček, chrastidlá a melodické hudobné nástroje (xylofón, zvonkohra, metalofón), hra na tele,</p> <p>okolité objekty triedy, rozličné objekty, prírodniny</p> <p>samostatne zhotovené elementárne hudobné nástroje</p> <p>rytmické modely napr. tá; ti-ti; tá-ja; tá-ja-ja-ja; ti-ri-ti-ri; nič; es; pau-</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrať podľa zápisu jednoduché melodicko-rytmické útvary, ✓ vytvoriť inštrumentálny sprievod, ✓ inštrumentálne improvizovať, ✓ reagovať pri hre na hudobných nástrojoch na gestá učiteľa, adekvátne meniť tempo, dynamiku, ✓ dirigovať, ✓ aktívne počúvať piesne, hudobné skladby, ako aj vlastné hudobné 	<p>za; veľ-ká pau-za; atď.</p> <p>melodicko-rytmické schémy, cvičenia, piesne</p> <p>inštrumentálny sprievod, burdón, ostináto, tóny 1. a 5. stupňa (tonika, dominanta), voľný zvukomalebný sprievod predohra, medzihra a dohra</p> <p>improvizácia</p> <p>dirigentské a individuálne gestá učiteľa</p> <p>dirigovanie – intuitívne výrazové pohyby, štandardizované taktovacie schémy (2/4;3/4;4/4)</p> <p>Percepčné činnosti - aktívne počúvanie</p> <p>skladby slovenských a svetových skladateľov; piesne, spev</p>
--	--

<p>prejavy,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby verbálne, pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ identifikovať funkcie hudby a jej spoločenský význam, ✓ identifikovať, charakterizovať a terminologicky správne pomenovať hudobno-vyjadrovacie prostriedky, ✓ identifikovať obsadenie interpretovanej hudobnej skladby, ✓ identifikovať hudobné formy a žánre, 	<p>a interpretácia učiteľa/ky; vlastný hudobný prejav, hudobný prejav triedy (skupiny), hry so zvukom</p> <p>funkcie hudby: estetická, umelecká, spoločenská, zábavná, úžitková</p> <p>melódia, tempo, rytmus, zvuková farba, dynamika, harmónia, forma melódia stúpajúca, klesajúca; tempo pomalé, stredné, rýchle; rytmus – taktová schéma a rytmické modely, dynamika – piano, pianissimo, mezzoforte, forte, fortissimo, crescendo, decrescendo; akcent; harmónia durová, mólová, forma – kontrastné časti</p> <p>nástroje skupiny symfonického orchestra, niektoré konkrétne hudobné nástroje</p> <p>komorný orchester, symfonický orchester, orchester ľudových nástrojov, skupiny populárnej hudby</p> <p>pieseň, koncert, opera, muzikál, komorná hudba, hudba klasická, ľudová, tanečná, zábavná, populárna</p>
--	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ rozpoznať formotvorné prvky, ✓ počúvať sústredene, dešifrovať a vlastnými slovami vyjadriť atmosféru, emócie, asociácie, predstavy, príp. konkrétny program, ✓ vyjadriť pocity z počúvanej hudby pohybom a inými umeleckými prostriedkami, ✓ adekvátne reagovať na rytmus, metrum a tempo, ✓ pohybom adekvátne vyjadriť hudobno-výrazové prostriedky, ✓ realizovať tanečné prvky a pohyb v jednoduchých choreografiách, ✓ pohybom rozlíšiť kontrastné časti hudobnej formy, ✓ pohybom rozlíšiť formotvorné prvky, ✓ realizovať kultivovaný estetický pohyb, 	<p>motív, veta (predvetie, závetie), opakovanie, kontrast</p> <p>Hudobno-pohybové činnosti</p> <p>pohybová improvizácia, pohybová interpretácia gesto, mimika, improvizácia</p> <p>polkový krok, prísunové kroky, podupy, točenie v pároch, čapáše, valčík, mazurkový krok, valašský krok, tanec, ľudový tanec, moderný tanec</p>
---	--

<ul style="list-style-type: none"> ✓ samostatne vyjadriť dej, náladu, charakteristiku postáv príbehu, rytmickými a melodickými nástrojmi alebo inými zdrojmi zvuku, ✓ vytvoriť hudobno–dramatický celok, ✓ realizovať hudobné činnosti podľa voľného i štandardizovaného grafického vyjadrenia hudobných dejov, ✓ vizuálne zobrazit' zvukové vnemy, ✓ vytvoriť (zapísať), prečítať a realizovať (hlasom, alebo hrou na nástroji) notový zápis. 	<p>Hudobno-dramatické činnosti</p> <p>vizualizácia – integrácia s výtvarnou výchovou (kostýmy, rekvizity, kulisy, farby), integrácia so slovenským jazykom a literatúrou (rozprávky, príbehy, básne, scenár), integrácia s telesnou výchovou (základné pohybové schémy), integrácia s inými predmetmi</p> <p>tvorivá dramatika</p> <p>Hudobno-vizuálne činnosti</p> <p>grafická partitúra</p>
---	---

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník

Hudobno - pohybové činnosti	10 hodín
Vokálno – intonačné činnosti	17 hodín
Percepčné činnosti	5 hodín
Inštrumentálne činnosti	7 hodín
Hudobno – dramatické činnosti	2 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 2. ročník

Hudobno - pohybové činnosti	7 hodín
Vokálno – intonačné činnosti	15 hodín
Percepčné činnosti	5 hodín
Inštrumentálne činnosti	4 hodín
Hudobno – dramatické činnosti	1 hodiny
Rytmicko intonačné činnosti	1 hodina

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Hudobno - pohybové činnosti	7 hodín
Vokálno – intonačné činnosti	15 hodín
Percepčné činnosti	5 hodín
Inštrumentálne činnosti	4 hodín
Hudobno – dramatické činnosti	1 hodiny
Rytmicko intonačné činnosti	1 hodina

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Čo sme sa naučili	3 hodiny
Ľudové piesne - banícke	1 hodina
Vyvedenie stupnice C dur	1 hodina
Kalendárne a výročné zvyky	8 hodín
Rodinné sviatky a zvyky	4 hodiny
Hudba pri slávnostných príležitostiach	2 hodiny
Folklórne regióny Slovenska 1	9 hodín
Ľudové hudobné nástroje	1 hodina
Umelecké spracovanie slovenských ľudových piesní	1 hodina
Zobcová flauta – ľahko a rýchlo	1 hodina
Zahrajme si divadlo	1 hodina
Rýchlokurz hudobnej náuky	1 hodina



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Výtvarná výchova
Časový rozsah výučby:	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (1. ročník) 2 hodina týždenne, 66 hodín ročne (2. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené kognitívne odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh – výtvarných zadaní.

K vymedzeným výkonom sa priraduje obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Vzdelávací štandard výtvarnej výchovy ako program aktivity žiakov je koncipovaný tak, aby vytváral možnosti na tie kognitívne činnosti žiakov, ktoré operujú s pojmami, akými sú, hľadanie, pátranie, skúmanie, objavovanie lebo v nich spočíva základný predpoklad poznávania a porozumenia vo výtvarnej výchove. V tomto zmysle nemajú byť žiaci len pasívnymi aktérmi výučby a konzumentmi hotových poznatkov, ktoré si majú zapamätať a následne zreprodukovať.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Výtvarná výchova v primárnom vzdelávaní vychádza zo spontánneho detského prejavu. Žiaci prostredníctvom výtvarných činností, hravou formou spoznávajú vyjadrovacie prostriedky vizuálnych umení (kresby, maľby, plastiky). Formou výtvarných činností (kreslenia, maľovania, priestorového a objektového vytvárania) sa stretávajú so svetom navrhovania dizajnu, architektúry, fotografie, videa a filmu. Aktívnu prácu s materiálom a nástrojmi nie je možné nahradiť formou pracovných zošitov – všetky ostatné didaktické formy, ako používanie učebnice, edukačných materiálov, premietanie filmov a pod. sú len doplnkovými aktivitami (v rámci motivácie alebo následných ukážok). Výtvarná výchova zahŕňa aj prácu s vizuálnymi prostriedkami prostredníctvom počítača. Od žiakov očakávame najmä uplatnenie jeho predstavivosti a fantázie; nie napĺňanie dopredu očakávaných výsledkov. Výtvarná výchova je založená na tvorivosti žiaka – na rozvíjaní jeho vlastných nápadov a koncepcií. Zručnosti (ovládanie nástrojov a techník) sú podriadené tvorivosti – prednosť má vymýšľanie, od námetu až po realizáciu formy. Očakávané sú vlastné riešenia žiakov, nie presné plnenie úloh.

Výtvarná výchova obsahuje aj prvky, ktoré ju prepájajú s inými vyučovacími predmetmi, napr. s pracovným vyučovaním (zručnosti v ovládaní nástrojov a v spracovaní materiálov), s hudobnou výchovou (tvorivé reagovanie na zvukové podnety), prírodovedou a vlastivedou (reakcie na prostredie, prírodné javy, históriu a pod.), s IKT, s matematikou (porovnávanie, mierka, počet a pod.) s geometriou (tvar). Niektoré témy je možné, podľa uváženia učiteľa prepájať s témami týchto predmetov.

Žiaci sú veku prístupnou formou uvádzaní do znalosti súčasného umeleckého vyjadrovania sveta, do súčasnej vizuálnej kultúry i kultúrnej tradície. Získavajú dôležité kompetencie porozumenia svetu, ktorý je ich každodennou skúsenosťou.

HLAVNÝ CIEĽ PREDMETU

Žiaci v nadväznosti na detský výtvarný prejav rozvíjajú svoju vizuálnu kultúru na úrovni poznania i vyjadrovania.

CIELE PREDMETU

Žiaci

- rozvíjajú svoju predstavivosť a fantáziu,
- rozvíjajú si pozorovacie schopnosti,
- spoznávajú základné prostriedky výtvarného vyjadrovania,
- rozvíjajú tvorbu vlastných myšlienkových konceptov a ich formálnu a technickú realizáciu,
- osvojujú si základné zručnosti pri práci s nástrojmi a materiálmi,
- poznávajú umelecké diela a svoj zážitok z nich výtvarne vyjadrujú,
- osvojujú si základné kultúrne postoje.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ tvoriť škvvrny, ✓ rozlíšiť v škvvrne významovo čitateľný tvar, ✓ vyhľadať v textúre čiar tvary podľa svojich predstáv, ✓ pomenovať objavené tvary, ✓ pomenovať tóny základných farieb, ✓ rozlíšiť svetlé a tmavé farebné tóny, ✓ rozlíšiť priamku od krivky, 	<p>škvrna (vytvorená napr. odtlačaním farby (dekalk), rozlievaním, zapúšťaním do mokrého podkladu, rozfúkavaním) – náhodný tvar, jeho dopĺňanie na významový, zobrazujúci tvar (podľa predstavivosti žiaka)</p> <p>náhodné čiary alebo tvary (dokresľovanie alebo domaľovanie škvvrny, odtlačku farby, čarbanice, pokrčeného papiera – krkváže a pod.)</p> <p>obrys (výtvarné zobrazenie obrysov tvarov predmetov, figúr)</p> <p>základné tóny farieb, druhotné (vymiešané) tóny, teplé a studené farby</p>

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne zobrazíť svoje predstavy a fantáziu na zadanú tému, ✓ nakresliť predmety na základe hmatového vnemu, ✓ pomenovať charakter rôznych povrchov podľa hmatového vnemu, 	<p>fantazijné kreslenie</p> <p>fantazijné maľovanie</p> <p>fantazijné modelovanie</p> <p>tvar a hmat (napr. ohmatávanie tvarov predmetov skrytých pod dekou, alebo kreslenie so zaviazanými očami ...)</p> <p>povrch predmetu</p>

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť rôzne kresliarske (maliarske) nástroje, ✓ vyjadriť výtvarné stopy (nástroja, materiálu, gesta) prostredníctvom hravej akcie, ✓ vytvoriť objekt zo zvolených materiálov, 	<p>frkanie, liatie, odláčanie, kvapkanie, roztieranie, rozfúkavanie... farebnej hmoty</p> <p>stopa kresliaceho (maliarskeho) nástroja (využitie vlastností rôznych nástrojov)</p> <p>stopa gesta (rôzne druhy stôp/čiar/ŕahov)</p> <p>odpadový materiál</p> <p>objekt</p> <p>ukážky: akčná maľba</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ namaľovať svoju predstavu inšpirovanú pravekým umením, 	<p>praveké jaskynné maľby (motívy)</p> <p>materiál, nástroje, podklad v tvorbe pravekých ľudí</p> <p>hra na pravekého umelca - tvorba artefaktu limitovaného motívom a technikou</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ výtvarne vyjadriť rôzne výrazy tváre,	výraz portrétu (maľba, socha, fotografia) – v priestoroch galérie, alternatívne vo virtuálnej galérii na internete akčné napodobnenie výrazu portrétu (grimasa, performancia ...) výtvarná interpretácia výrazu (kresba, maľba ...)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ zobrazit' architektúru podľa vlastnej fantázie, ✓ porozprávať o zobrazenej architektúre,	rozprávková architektúra (maľba, kresba, modelovanie, objekt – skladanie, lepenie, strihanie...) fantastické motívy v architektúre architektúra v rozprávkach (animácie, ilustrácie, filmy)

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ doplniť fotografický podklad podľa vlastnej fantázie,	fotografia (napríklad z časopisu) zásah do kompozície fotografie, jej doplnenie, prekreslenie, premaľovanie kolorovanie, dokomponovanie

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ porozprávať o akcii v uvedenej ukážke filmu, ✓ výtvarne interpretovať vybranú akciu z filmovej ukážky, 	<p>krátka ukážka z vybraného filmu, (groteska)</p> <p>pohyblivý obraz – akcia vo filme (videu)</p> <p>výtvarné spracovanie akcie/pohybu</p>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť dizajn podľa svojej fantázie, ✓ porozprávať o nakreslenom, 	<p>nezvyčajný, fantastický nábytok, alebo nábytok s nezvyčajnými funkciami (napr. hojdanie, skákanie, kotúľanie, preklápanie, skladanie a rozkladanie – aplikované na typ stoličky, posteľe, skrine, lampy a pod.)</p> <p>alt. nezvyčajný odevný doplnok</p> <p>alt. fantastický stroj</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne reagovať na písmená abecedy. 	<p>oživené písmená</p> <p>tvary písmen (tlačených, písaných, veľkých, malých)</p> <p>figuratívna kompozícia z tvarov písmen</p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 2. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť rôzne kresliace nástroje, ✓ kresliť čiarami s rôznym charakterom, ✓ vyjadriť základný farebný tón predmetu, ✓ vyjadriť približný obrysový tvar predmetu, ✓ usporiadať tvary symetricky alebo asymetricky, 	<p>lína (rôzne typy čiar)</p> <p>výrazový charakter línie (využitý pri tematickom kreslení)</p> <p>kresliace nástroje a pomôcky (voľnou rukou, pravítkom, kružidlom, náhodne)</p> <p>lokálny farebný tón (maľba, alt. kolorovaná kresba jednotlivých predmetov,</p> <p>farba podľa videnej skutočnosti)</p> <p>obrysový tvar predmetu</p> <p>symetria a asymetria jednoduchých tvarov (osová, stredová symetria)</p>

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ v kresbe vyjadriť rôzne hudobné rytmy, 	<p>rytmy v hudobnej skladbe (ukážky)</p> <p>rytmy v kresbe, maľbe</p> <p>rytmy v prírode</p> <p>kresba námetu podľa fantázie (alternatívne fantastická téma, hudobníci, tanečníci, počutá hudba, abstraktné zobrazenie rytmov ...)</p> <p><i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou výtvarné vyjadrovacie prostriedky</i></p>

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť objekt (výtvarnú realizáciu) v krajine, ✓ vytvoriť objekt (asambláž) zbieraním, ukladaním, vrstvením, lepením z rôznych prírodných materiálov podľa vlastnej fantázie, 	<p>land art</p> <p>prírodná/mestská krajina</p> <p>prírodné materiály/umelé materiály</p> <p>surrealizmus</p> <p>fantastický portrét</p> <p>asambláž</p> <p>ukážky: umenie land artu</p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť vlastnú verziu obrázkového písma, 	<p>umenie Egypta (pyramídy, hieroglyfy ...)</p> <p>rôzne typy písma – história vývoja písma (obrázkové – hláskové)</p> <p>výtvarná interpretácia obrázkového písma, význam a obraz</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ napodobniť sochy postojom, výrazom alebo performanciou (akciou)	živá socha (ukážky) sochy v galérii (alt. virtuálnej galérii) sochy v kostole sochy na verejnom priestranstve výtvarná interpretácia sochy v inom médiu (maľba, koláž, performancia) alebo v inej technike (napr. modelovanie z plastelíny...)

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ skonštruovať architektonický tvar (prvok) zo stavebnice,	architektonické prvky (oblúk, preklad, stena, strop, brána, schody ...) architektúra ako skladačka (skladanie – stavba z kociek, lega, škatuliek, kartónu ...) spájanie (alt.: zárezmi, spinkami, lepiacou páskou, lepidlom, viazaním ...) alt. modelovanie architektonického prvku z modelovacej hmoty

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zostaviť koláž z častí rôznych fotografií, 	<p>rôzne žánre fotografie (z časopisov) – portrét, krajina, architektúra, mikro/makrofotografia, reportáž ...</p> <p>koláž, montáž</p> <p>strihanie a spájanie častí fotografií do nových kompozičných súvislostí</p> <p>kompozícia z rôznych žánrov a rôzneho tvaroslovia</p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne interpretovať filmovú postavu v novej dramatickej situácii podľa vlastnej fantázie, ✓ navrhnuť kostým pre filmovú postavu, 	<p>filmová postava v kreslenom, animovanom alebo hranom filme</p> <p>filmový kostým, výzor postavy</p> <p>filmová postava v dramatickej akcii</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ napísať malé písmená, veľké písmená a čísla v textovom programe, ✓ napísať slová s diakritikou v textovom programe, ✓ zmeniť písmo, rez písma, farbu písma, píšu krátke vety v textovom programe, 	<p>používanie klávesnice, vyhľadávanie písmen, malé a veľké písmená, čísla, používanie klávesu Shift, písanie diakritiky, zmena písma a rezu písma, zmena veľkosti písma, krátke texty</p>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť hračku podľa vlastnej fantázie, ✓ vytvoriť jednoduchú pokrývku hlavy podľa vlastnej fantázie, 	<p>hračky rôzneho druhu</p> <p>chlapčenské a dievčenské hračky</p> <p>mechanické a statické hračky (funkcie, materiál, farby, tvary ...)</p> <p>klobučnícke remeslo</p> <p>pokrývky hlavy – klobúky, čiapky, šatky, kukly, kapucne, koruny</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť objekt (alt. asambláž alebo obraz) z prírodnín nájdených v okolitej prírode, ✓ interpretovať prírodné tvary. 	<p>prírodoveda – prírodniny a prírodné materiály (listy, kôra, kamene, semená, plody ...)</p> <p><i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou podnety výtvarného umenia – land-art</i></p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 3. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ použiť v maľbe zosvetlenie a stmavenie farieb, ✓ vytvoriť figuratívnu kresbu z geometrických tvarov (alt. objekt zo stereometrických tvarov), 	<p>farba – zosvetľovanie a stmavovanie farieb, farebný valér</p> <p>svetlostná škála jednotlivých farieb</p> <p>tóny sivej farby</p> <p>daný motív vo svetlých a v tmavých farbách</p> <p>plošné geometrické tvary a stereometrické telesá</p> <p>spájanie geometrických tvarov do kompozície podľa predstavy</p> <p>skladanie, lepenie, strihanie, spájanie, komponovanie</p>

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ farbami a tvarmi vyjadriť svoje vnemy z rôznych vôní, ✓ pomenovať namaľované, 	<p>vône a pachy</p> <p>príjemné a nepríjemné</p> <p>prírodné a umelé vône, parfumy</p> <p>asociácie farby, tvaru – vône, chute</p> <p>porovnávanie pocitov, ich výtvarná interpretácia</p>

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť tvar paketážou, ✓ opísať vybrané dielo z umenia paketáže, 	ukážky: umenie paketáže (obalovanie tvaru), presáže (stláčanie a lisovanie tvarov) a akumulácie (hromadenie tvarov) baliace materiály; balenie, lepenie, viazanie skrytý tvar

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne interpretovať artefakt antického umenia, 	antické umenie (sochárstvo, architektúra, keramika, odev, predmety) príbehy na keramických vázach, mýty

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne parafrázovať osobu (udalosť) na základe videného výtvarného diela, 	predmoderné (historické) a moderné obrazy zobrazenie svätcov (historických osobností) – charakteristické atribúty ikonografia najznámejších patrónov, osobností príbehy osobností z obrazov

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ popísať rôzne stavby (podľa zažitej skúsenosti alebo ukážok), ✓ výtvarne interpretovať vybrané architektúry s rôznym výrazom, 	<p>výraz architektúry (napr. podľa slohu: funkcionalistickej, secesnej, barokovej, klasicistickej, rokokovej gotickej, postmodernej ...; podľa funkcie: sakrálnej, pomníkovej, civilnej ...; podľa materiálu: drevenej, tehlovej, sklobetónovej ...)</p> <p>porovnanie rôznych typov výrazu, ich subjektívneho pôsobenia</p> <p>architektúra v prírodnom a mestskom prostredí</p>

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ doplniť chýbajúce časti fotografie kresbou (alt. maľbou, reliéfom, kolážou ...), 	<p>maľba (kresba) zasahujúca do fotografických kompozícií (z časopisov)</p> <p>rekonštrukcia neúplného obrazu</p> <p>námet fotografie</p>

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť prostredie pre vybrané scény z filmu, 	<p>filmový priestor – priestor v ktorom sa odohráva filmový príbeh</p> <p>filmová scénoграфия, kulisy</p> <p>scénoграфия</p>

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť obrázky z písmen nezávisle na riadku v grafickom programe, ✓ nakresliť tematický obrázok pomocou nástrojov grafického programu, 	<p>typy písma, veľkosti písma, farby písma, porovnanie rovnakých písmen v rôznych fontoch, rotácia písmen, zrkadlenie písmen, montáž rôznych typov písiem, obrázok z písmen – lettrizmus, vlastné písmená; nástroje grafického programu – čiara, úsečka, vyplnený obdĺžnik alebo štvorec, paleta farieb, krok späť, guma, nastavenie veľkosti hrotu, paleta farieb, nástroj pečiatka</p> <p><i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika</i></p>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť vlastný erb (alt. vlajku, logo) podľa vlastnej fantázie, ✓ vytvoriť jednoduchú bábkku, 	<p>vybrané znaky a ich význam (erb, vlajka, logo ...)</p> <p>symboly na erboch, vlajkách, logách</p> <p>alternatívne: bábkarstvo, alt. tieňové divadlo</p> <p>bábky (prstové, marionety, jawajky ...)</p> <p>konštrukcia jednoduchej bábky</p> <p>charakter (výraz) postavy bábky</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne vyjadriť vybraný proces zmeny látky v prírode. 	<p>prírodoveda – zmeny látok (mrznutie, topenie, tuhnutie, horenie, tečenie, vyparovanie, rast ...)</p>

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 4. ročníka základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť obraz s použitím bodov, ✓ použiť v maľbe farebné kontrasty, 	<p>bod</p> <p>vlastnosti bodov (veľkosť, vzťahy dvoch a viacerých bodov – prítlačnosť, pohyb, nehybnosť ...)</p> <p>textúra bodov (vzor, raster; hustá a riedka textúra)</p> <p>pointilizmus – maľba bodmi</p> <p>ukážky: pointilistické umenie</p> <p>základné farebné kontrasty (teplá-studená, tmavá-svetlá, doplnkové farby)</p>

Rozvoj fantázie a synestetické podnety

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ variovať grafické stereotypy, ✓ namaľovať farebnú stupnicu tónov, 	<p>možnosti zobrazovania zvoleného motívu (napr. strom, figúra zvieratka, domček, kvetina ...)</p> <p>odklon od schematickeho zobrazovania, inovácia, fantázia</p> <p>pluralita tvarov motívu</p> <p>výraz, psychická vlastnosť (napr. smutný, veselý, unudený, smiešny, lenivý...) – výraz spracovávaného motívu</p> <p>hudba ako obraz z tónov (hudobná interpretácia farebnej stupnice)</p> <p>farebné tóny, farebné stupnice</p>

Podnety moderného výtvarného umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ namaľovať obraz prostredníctvom bodov alebo škvŕn, ✓ vyjadriť v maľbe zmenu atmosféry (svetelnosti, počasia ...), 	<p>impresionizmus</p> <p>krajinomaľba – impresionizmus (napr. variácie krajiny v rôznych situáciách, atmosférach) farebné škvŕny v maľbe krajiny ukážky:</p> <p>porovnanie impresionistických a pointilistických krajinomalieb</p> <p><i>pozn.: možno nadviazať na výtvarné vyjadrovacie prostriedky – bod (pointilizmus)</i></p>

Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ výtvarne interpretovať artefakt umenia vybranej kultúry, 	<p>ukážky: umenie iných kultúr (napr. Indiánov, Číny, Japonska ...)</p> <p>typické artefakty vybranej kultúry</p> <p>odlišnosti a podobnosti s našou kultúrou</p>

Škola v galérii

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrať scénu (príbeh) videnú na obraze, ✓ vytvoriť rekvizity k scéne z obrazu, ✓ povedať svoju interpretáciu videného obrazu, 	<p>tradičné žánre obrazov (portrét, zátišie, krajinomaľba, scéna zo života ...)</p> <p>žánrový obraz (scéna zo života) v múzeu/galérii (alt. virtuálnej galérii)</p> <p>zobrazenie postáv, deja, prostredia</p> <p>svet v období, ktoré obraz zobrazuje</p> <p>móda v období, ktoré obraz zobrazuje</p>

	dramatizácia výtvarného diela, príbeh
--	---------------------------------------

Podnety architektúry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ navrhnuť antropomorfnu (alt. zoo/fytomorfnu) architektúru podľa vlastnej fantázie, ✓ rozlíšiť prírodné a geometrické tvary, 	architektúra vychádzajúca z ľudských, živočíšnych alebo rastlinných tvarov postava ako budova – budova ako postava organické a geometrické tvary

Podnety fotografie

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ spojiť časti fotografie do novej kompozície, 	roláž alebo montáž z dvoch fotografií (reprodukcí) rytmické striedanie častí obrazu tvarové súvislosti častí obrazu a jeho celku ukážky: roláž a fotomontáž v umení, autorské techniky

Podnety videa a filmu

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vytvoriť kulisu, ✓ navrhnuť vymysleného tvora, 	filmové triky kulisy vytvárajúce ilúziu nejestvujúce (rozprávkové, fantastické, sci-fi) tvory vo filmoch ukážky: animovaný a hraný film – animácie v hranom filme

Elektronické médiá

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť lineárnu kresbu počítačovým nástrojom, ✓ namaľovať jednoduchý motív počítačovým nástrojom, ✓ použiť nástroj osová súmernosť v kompozícii, ✓ uložiť kresbu alebo maľbu ako novú pečiatku, 	<p>pokročilé digitálne kresliace nástroje – vyplnený mnohoúholník, vyplnená krivka, vyplnený pravidelný mnohoúholník, nástroj osová súmernosť, pokročilé miešanie digitálnych farieb, vlastná farebná škála, farebné kontrasty, vzory z písmen, vytvorenie pečiatky</p> <p><i>pozn. možno nadviazať – spojiť s témou predmetu informatika</i></p>

Podnety dizajnu a remesiel

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ nakresliť vymyslený dizajn predmetu inšpirovaný organickými tvarmi, ✓ vytvoriť jednoduchú kresbu (alt. objekt, šperk) z mäkkého drôtu, 	<p>dizajn inšpirovaný organickými tvarmi a telesnými funkciami rastlín, živočíchov alebo človeka</p> <p>výber oblasti dizajnu (napr. nábytok, predmety dennej spotreby, odev a doplnky, obuv, dopravné prostriedky, stroje, školské pomôcky...)</p> <p><i>pozn.: možnosť nadviazať na podnety architektúry</i></p> <p>ľudové remeslo: drotárstvo (strihanie, ohýbanie, tvarovanie, omotávanie, spájanie mäkkého drôtu...)</p>

Podnety poznávania sveta

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zhotoviť vlastnú mapu s fantazijnou symbolikou, ✓ k mape vytvoriť legendu. 	<p>vlastiveda – mapa (napr. fantastickej krajiny, krajiny z filmu, cesty do školy, zmenenej reálnej krajiny ...)</p> <p>prvky a symboly mapy – ich výtvarné vlastnosti</p>

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	12 hodín
Rozvoj fantázie a synestetické podnety	18 hodín
Podnety moderného výtvarného umenia	8 hodín
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	2 hodiny
Škola v galérii	4 hodiny
Podnety architektúry	4 hodiny
Podnety fotografie	2 hodiny
Podnety videa a filmu	4 hodiny
Podnety dizajnu a remesiel	8 hodín
Podnety poznávania sveta	4 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 2. ročník

Výtvarné vyjadrovacie prostriedky	20 hodín
Rozvoj fantázie a synestetické podnety	12 hodín
Podnety moderného výtvarného umenie	6 hodiny
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	2 hodina
Škola v galérii	6 hodiny
Podnety architektúry	2 hodina
Podnety fotografie	4 hodiny
Podnety videa a filmu	4 hodiny
Elektronické médiá a podnety dizajnu a remesiel	4 hodiny
Podnety poznávania sveta	6 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Kompozičné princípy a možnosti kompozície	6 hodín
Podnety výtvarného umenia	3 hodiny
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	3 hodiny
Podnety fotografie	2 hodiny
Podnety filmu a videa	2 hodiny
Podnety architektúry	2 hodiny
Podnety dizajnu	2 hodiny
Podnety tradičných remesiel	2 hodiny
Elektronické médiá	2 hodiny
Podnety hudby, literatúry	2 hodiny
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta	2 hodiny
Tradícia a identita	2 hodiny
Výtvarné hry	2 hodiny

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Výtvarný jazyk	6 hodín
Podnety výtvarného umenia	3 hodiny
Výtvarné činnosti inšpirované dejinami umenia	3 hodiny
Podnety fotografie	2 hodiny
Podnety filmu a videa	2 hodiny
Podnety architektúry	2 hodiny
Podnety dizajnu	2 hodiny
Podnety tradičných remesiel	2 hodiny
Elektronické médiá	2 hodiny
Podnety hudby, literatúry	2 hodiny
Podnety rôznych oblastí poznávania sveta	2 hodiny
Tradícia a identita	2 hodiny
Výtvarné hry	2 hodiny



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Telesná a športová výchova
Časový rozsah výučby:	2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (1. ročník) – I.A,B) 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne (1. ročník – I.C) 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (2. ročník) 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (3. ročník) 2 hodina týždenne, 66 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý, tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	štyri roky

TELESNÁ A ŠPORTOVÁ VÝCHOVA

ÚVOD

Vzdelávací štandard nepredstavuje iba súhrn katalógov, ktoré stanovujú výkony a obsah vyučovacieho predmetu, ale je to predovšetkým program rôznych činností a otvorených príležitostí na rozvíjanie individuálnych učebných možností žiakov.

Vzdelávací štandard pozostáva z charakteristiky predmetu a základných učebných cieľov, ktoré sa konkretizujú vo výkonovom štandarde. Je to ucelený systém výkonov, ktoré sú vyjadrené odstupňovanými konkretizovanými cieľmi – učebnými požiadavkami. Tieto základné požiadavky môžu učitelia ešte viac špecifikovať, konkretizovať a rozvíjať v podobe ďalších blízkych učebných cieľov, učebných úloh, otázok, či testových položiek.

K vymedzeným výkonom je priradený obsahový štandard, v ktorom sa zdôrazňujú pojmy ako kľúčový prvok vnútornej štruktúry učebného obsahu. Učivo je v ňom štruktúrované podľa jednotlivých tematických celkov. Je to základ vymedzeného učebného obsahu. To však nevyklučuje možnosť učiteľov tvorivo modifikovať stanovený učebný obsah v rámci školského vzdelávacieho programu podľa jednotlivých ročníkov.

Pri plánovaní vzdelávacej činnosti je cieľom učiteľa vytvárať pre žiakov podnetné prostredie, ktoré im umožní osvojiť si nové pohybové zručnosti a tie budú predpokladom pre vykonávanie pohybovej aktivity i mimo školského prostredia. V prípade účinného osvojenia si týchto zručností existuje reálna možnosť vytvorenia si trvalého vzťahu k pohybovej aktivite, ktorá je kľúčom k zdravému životnému štýlu.

CHARAKTERISTIKA PREDMETU

Zameranie telesnej a športovej výchovy v primárnom vzdelávaní je dominantne upriamené na telesné, funkčné a pohybové zdokonaľovanie, čím prispieva k upevňovaniu zdravia, zdravotne orientovanej zdatnosti a pohybovej výkonnosti. Telesná a športová výchova poskytuje elementárne teoretické a praktické vzdelanie z oblasti pohybových aktivít a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite a plní aj dôležitú kompenzačnú funkciu v procese edukácie. Svojím zameraním má telesná a športová výchova výnimočné a špecifické postavenie v rámci vzdelávania žiakov mladšieho školského veku. Využíva predovšetkým široké spektrum pohybových prostriedkov, ktoré prispievajú k celkovému formovaniu osobnosti s akcentom na hrubú i jemnú motoriku. Prostredníctvom pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Vzdelávací štandard má tri základné časti: Zdravie a zdravý životný štýl, Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť a Športové činnosti pohybového režimu. Tieto časti zohľadňujú pohybovo a zdravotne orientovanú koncepciu telesnej a športovej výchovy. Časť s názvom Športové činnosti pohybového režimu je členená na základné tematické celky a pre jednoduchšiu orientáciu učiteľa je navrhnutá odporúčaná časová dotácia pre základné pohybové zručnosti (30 %), manipulačné, prípravné a športové hry (30 %), hudobno-pohybové a tanečné činnosti (15 %), psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia (10 %) a aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti (15 %).

Základnou organizačnou formou je 45 minútová vyučovacia hodina a zúčastňujú sa jej všetci žiaci zaradení do I. a II. zdravotnej skupiny, prípadne III. zdravotnej skupiny (integrované vyučovanie). Žiaci so zdravotným oslabením, zdravotným postihnutím (III. zdravotná skupina) sa môžu vyučovať samostatne v oddelení zdravotnej telesnej výchovy, pričom obsah vyučovania sa realizuje podľa samostatných vzdelávacích programov.

CIELE PREDMETU

Žiaci:

- získajú poznatky o vplyve pohybu na zdravie a vnímajú pohybovú aktivitu ako prostriedok upevňovania zdravia,
- osvoja si základné vedomosti a poznatky z telesnej výchovy a športu,
- majú vytvorenú elementárnu veku primeranú predstavu o vlastných pohybových možnostiach,
- nadobudnú pozitívny vzťah k telesnej výchove, pohybovým aktivitám a športu,
- uplatňujú zásady hygieny a bezpečnosti pri pohybovej činnosti,
- majú kultivovaný pohybový prejav s akcentom na správne držanie tela,
- osvoja si základné pohybové zručnosti súvisiace s vykonávaním základných lokomócií, nelokomočných pohybových zručností a vybraných športov,
- prostredníctvom vhodných telesných cvičení si rozvíjajú pohybové schopnosti pre optimálny rozvoj zdravotne orientovanej telesnej zdatnosti,
- chápu význam diagnostiky v telesnej výchove ako prostriedku pre získanie informácií o úrovni vlastnej telesnej zdatnosti.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD PREDMETU

Zdravie a zdravý životný štýl

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>Žiak na konci 1. stupňa základnej školy vie/dokáže:</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ identifikovať znaky zdravého životného štýlu, ✓ rozlišovať zdravú a nezdravú výživu, ✓ rozpoznať nebezpečenstvo návykových látok a ich negatívny vplyv na zdravie človeka, ✓ vysvetliť význam pohybovej aktivity pre zdravie človeka, ✓ rozpoznať základné spôsoby a význam otužovania organizmu, ✓ dodržiavať hygienické požiadavky pri vykonávaní pohybovej 	<p>zásady zdravého životného štýlu (pravidelný pohyb v dennom režime, pitný režim, zdravé a nezdravé potraviny, stravovanie pri zvýšenej telesnej záťaži, práca a odpočinok v dennom režime)</p> <p>význam príjmu a výdaja energie, zachovanie rovnováhy pre udržanie hmotnosti</p> <p>negatívne vplyvy fajčenia, alkoholu, nedovolených látok a iných závislostí na zdravie človeka</p> <p>význam pohybu pre zdravie človeka, adaptácia organizmu na zaťaženie, dôležité fyziologické zmeny vplyvom telesného zaťaženia</p> <p>spôsoby otužovania – vzduchom, vodou, slnkom</p>

<p>činnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikovať zásady bezpečnosti pri cvičení, ✓ opísať zásady poskytovania prvej pomoci v rôznom prostredí, ✓ popísať znaky správneho držania tela v rôznych polohách, ✓ aplikovať osvojené pohybové zručnosti v režime dňa, 	<p>hygienické zásady pred, pri a po cvičení hygiena úborov, význam dodržiavania základných hygienických zásad</p> <p>organizácia cvičenia, dopomoc a záchrana pri cvičení,</p> <p>prvá pomoc pri drobných poraneniach, praktické poskytnutie prvej pomoci</p> <p>zásady správneho držania tela, správne držanie tela v stoji, v sede, v ľahu, chybné držanie tela, odchýlky v držaní tela, cvičenia pre správne držanie tela</p> <p>pohybový režim, aktívny odpočinok, základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa (ranné cvičenie, spontánna pohybová aktivita, racionálne využívanie voľného času a pod.)</p>
--	---

Telesná zdatnosť a pohybová výkonnosť

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vysvetliť význam diagnostiky pohybovej výkonnosti pre zdravie a osobný telesný, motorický a funkčný vývin, ✓ individuálne sa zlepšiť v stanovených ukazovateľoch vybraných 	<p>poznatky o rozvoji a diagnostikovaní pohybovej výkonnosti, zdravotne orientovaná zdatnosť</p> <p>odporúčané testy pre posudzovanie individuálnych výkonov:</p>

<p>testov,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ odmerať pulzovú frekvenciu na krčnej tepne, ✓ rozpoznať základné prejavy únavy pri fyzickej záťaži, ✓ využívať prostriedky na rozvoj pohybových schopností, 	<p>skok do diaľky z miesta, člnkový beh 10x5 m, výdrž v zhybe, ľah-sed za 30 sek, vytrvalostný člnkový beh</p> <p>meranie pulzovej frekvencie na krčnej tepne pred zaťažením a po zaťažení, vysvetlenie rozdielov v pulzovej frekvencii, príčiny zmien</p> <p>poznatky o vonkajších prejavoch únavy pri zaťažení (potenie, dýchanie, farba pokožky, koordinácia pohybov)</p> <p>pohybové prostriedky na rozvoj kondičných a koordinačných schopností</p>
--	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Základné pohybové zručnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať základné povely a útvary poradových cvičení realizovaných vo výučbe, ✓ používať základné povely a správne na ne reagovať pohybom, ✓ vysvetliť význam a potrebu rozcvičenia pred vykonávaním 	<p>základné povely, postoje, obraty a pochodové útvary – pozor, pohov, vpravo vbok, vľavo vbok, čelom vzad</p> <p>rad (dvojrad, 3-rad ap.), zástup (dvojstup, 3-stup ap.) kruh, polkruh</p> <p>jednotlivec, dvojica, trojica, družstvo, skupina, kolektív</p> <p>na značky, čiara, priestor, ihrisko</p> <p>cvičenia a hry s prvkami poradovej prípravy ako prostriedky účelnej organizácie činností v priestore</p>

<p>pohybovej činnosti,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ pomenovať základné pohybové zručnosti, ✓ zvládnuť techniku behu, skoku do diaľky a hodu tenisovou loptičkou, ✓ pomenovať a vykonať základné polohy tela a jeho častí, ✓ zvládnuť techniku základných akrobatických cvičení v rôznych obmenách a väzbách a skokov, 	<p>úloha rozcvičenia pred vykonávaním pohybových činností ako prevencia pred zranením</p> <p>rôzne spôsoby rozcvičení bez náčinia, s náčiním, s hudobným doprovodom a pod.</p> <p>bežecká abeceda, beh rýchly, beh vytrvalostný, beh akceleračný, beh z rôznych polôh, beh so zmenami smeru</p> <p>hod loptičkou, hod plnou loptou</p> <p>skok do diaľky, skok do diaľky znožmo z miesta,</p> <p>pojmy – štart, cieľ, súťaž, pravidlá, dráha</p> <p>cvičenia základnej gymnastiky, cvičenia spevňovacie, odrazové, rotačné</p> <p>cvičenia okolo rôznych osí tela cvičiaceho (prevaly, obraty, kotúle)</p> <p>stojka na lopatkách, stojka na hlave</p> <p>cvičenie a manipulácia s náčiním a pomôckami – gymnastickým náčiním (lopta, stuha, obruč, krátka tyč, overbal, fitbal, švihadlo, lano, expander ap.)</p> <p>cvičenie na náradí (lavičky, rebriny, debna, preliezky, lezecké a prekážkové dráhy)</p>
---	---

<p>✓ vykonať ukážku z úpolových cvičení,</p>	<p>preskoky a skoky na švihadle, skoky na pružnom mostíku a trampolíne</p> <p>úpolové cvičenia a hry zamerané na:</p> <ul style="list-style-type: none"> • odpory • pretláčanie • preťahovanie
--	---

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Manipulačné, prípravné a športové hry

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ charakterizovať základné pojmy súvisiace s hrami,</p> <p>✓ pomenovať základné herné činnosti jednotlivca,</p> <p>✓ vymenovať názvy hier realizovaných vo výučbe,</p> <p>✓ aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich,</p>	<p>základné pojmy – pohybová hra, športová hra, hráč, spoluhráč, súper, kapitán, rozhodca, útočník – útok, útočná činnosť, obranca – obrana, obranná činnosť</p> <p>ihrisko (hrací priestor, hracia plocha), stredová čiara,</p> <p>bránka, kôš, hracie náčinie (lopta, páłka, hokejka a pod.)</p> <p>gól, bod, prihrávka, hod, streľba, dribling</p> <p>hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním a s inými pomôckami</p> <p>pravidlá realizovaných hier, ich význam a sankcie za porušenie,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnuť techniku manipulácie s náčiním, ✓ uplatniť manipuláciu s náčiním v pohybovej alebo prípravnej športovej hre, ✓ zvládnuť herné činnosti jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe, ✓ využívať naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, voda), 	<p>pravidlá fair-play</p> <p>pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných a hybridných),</p> <p>prípravné športové hry zamerané na futbal, basketbal, volejbal, hádzanú, tenis</p> <p>pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných pohybových zručností rôzneho charakteru (gymnastického, atletického, plaveckého)</p>
---	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Hudobno-pohybové a tanečné činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vymenovať základné pojmy rytmickej a modernej gymnastiky, ✓ pomenovať tanečné kroky realizované vo výučbe, 	<p>základné pojmy a poznatky – rytmická gymnastika (rytmus, takt, tempo, dynamika), moderná gymnastika – náčinie a cvičenia s ním (lopta, švihadlo, stuha, kužele, obruč), rovnovážne výdrže – pózy, poskoky a skoky (nožnicový, čertík, kadetkový)</p> <p>tanec – ľudový, moderný, tanečný krok (prísunný, cval, poskočný, polkový, valčíkový, mazurkový), tanečný motív, tanečná väzba,</p>

<ul style="list-style-type: none"> ✓ vykonať ukážku rytmických cvičení, ✓ zladit' pohyby tela, chôdzu, skoky a beh s rytmom navodeným potleskom, zvukovým signálom, hudbou, ✓ zvládnuť základné tanečné kroky, tanečné motívy v rôznych obmenách realizovaných vo výučbe, ✓ vytvoriť krátke väzby a motívy z naučených tanečných krokov ľudových i moderných tancov, ✓ uplatniť prvky rytmiky a tanca v hudobno-pohybových, tanečných a dramatických hrách, ✓ improvizovať na zadanú tému alebo hudobný motív, 	<p>pohybová skladba</p> <p>rytmické cvičenia spojené s vytlieskavaním, vydupávaním, hrou na telo</p> <p>cvičenia a hry na rozvoj rytmickej schopnosti</p> <p>tanečná a štylizovaná chôdza, beh, skoky, poskoky, so zameraním na správne a estetické držanie tela ako celku i jeho častí v rôznych polohách</p> <p>tanečné kroky a motívy regionálnych ľudových tancov</p> <p>tanečné kroky a motívy vybraných moderných tancov</p> <p>aerobik, zumba, brušné tance a iné formy cvičení s hudobným sprievodom</p> <p>rytmizované pohyby s využitím hudby alebo rôznych jednoduchých hudobných nástrojov</p> <p>imitačné pohyby so slovným navádzaním, napodobňovacie pohyby (napr. zvierat, športovcov, činností človeka)</p> <p>tanečná improvizácia</p> <p>pohybová improvizácia na hudobné motívy, alebo zadané témy</p>
--	--

	tanečná improvizácia na základe naučených tanečných krokov, motívov, väzieb pantomíma
--	--

Športové činnosti pohybového režimu**TC: Psychomotorické a zdravotne orientované cvičenia a hry**

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ postupne uvoľniť pri slovnom doprovide svalstvo končatín i celého tela, ✓ opísať základné spôsoby dýchania, ✓ vykonať jednoduché strečingové cvičenia, ✓ charakterizovať cvičenia z psychomotoriky, ✓ vysvetliť podstatu psychomotorických cvičení a ich význam, 	<p>relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry (vyklepávanie, vytriasanie, automasáž a pod.)</p> <p>cvičenia so zameraním na riadené spevňovanie a uvoľňovanie svalstva (svalové napätie a uvoľnenie)</p> <p>aktivity zamerané na rozvoj dýchania, dýchacie cvičenia – cvičenia zamerané na nácvik správneho dýchania v rôznych polohách</p> <p>naťahovacie (strečingové) cvičenia</p> <p>kompensačné (vyrovnávajúce) cvičenia</p> <p>cvičenia na rozvoj flexibility (ohybnosť, pohyblivosť)</p> <p>rozvoj rovnovážových schopností: statickej r. (cvičenia zamerané na stabilitu a labilitu v rôznych polohách), dynamickej r. (balansovanie na fit lopte, cvičenia na balančných pomôckach – bosu, go-go šliapadlo a</p>

<p>✓ aplikovať naučené zručnosti v cvičeniach a hrách,</p>	<p>pod.)</p> <p>balansovanie s predmetmi (žonglovanie, prenášanie predmetov rôznym spôsobom a pod.)</p> <p>cvičenia telesnej schémy zamerané na uvedomovanie si vlastného tela – pohybových možností jeho jednotlivých častí</p> <p>cvičenia spájajúce zmyslové vnímanie s pohybovým (napr. pohybové reakcie na zmyslové podnety)</p> <p>psychomotorické hry, cvičenia a hry s neštandardným náčiním (balóny, štipce, noviny a pod.)</p>
--	--

Športové činnosti pohybového režimu

TC: Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<p>✓ vymenovať základné druhy realizovaných sezónnych pohybových aktivít,</p> <p>✓ zvládnuť pohybové zručnosti vybraných sezónnych aktivít,</p> <p>✓ uplatniť prvky sezónnych pohybových činností v hrách,</p>	<p>základné pojmy a poznatky zo sezónnych aktivít realizovaných vo výučbe</p> <p>korčuľovanie (in-line a na ľade) – jazda vpred, vzad, zastavenie, obrat, hry a súťaže na korčuľoch</p> <p>lyžovanie – lyže zjazdové, bežecké, skokanské, zjazd, slalom, beh na lyžiach, základná manipulácia s lyžami a palicami, chôdza, obraty,</p>

<p>súťažiach, v škole i vo voľnom čase,</p> <p>✓ bezpečne sa pohybovať v rôznom priestore a v rôznych podmienkach,</p> <p>✓ prekonať pohybom rôzne terénne nerovnosti,</p> <p>✓ vysvetliť význam a zásady ochrany prírody počas pohybových aktivít v nej.</p>	<p>výstupy, padanie, zjazdy (po spádnici), brzdenie jazdy, jazda šikmo svahom, prívrat (oboma lyžami, jednou lyžou, v pokoji a v pohybe), odvrat, oblúky</p> <p>cvičenia a hry zamerané na oboznámenie sa s vodným prostredím, splývanie, dýchanie a orientáciu vo vode, skoky do vody z rôznych polôh, nácvik techniky jedného plaveckého spôsobu, plavecký spôsob (kraul, znak, prsia), štartový skok, obrátka</p> <p>chôdza a jej rôzne druhy a spôsoby vzhľadom na povrch a terén, turistika – jej druhy a formy, turistický výstroj, turistický chodník, turistická značka, mapa, buzola, zásady a význam otužovania, pohybu a pobytu v prírode v každom ročnom období a počasí</p> <p>jazda, hry a súťaže na kolobežke, bicykli</p>
---	---

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník (I.A, B)

Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti	19 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry.	19 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	10 hodín
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	7 hodín
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	11 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 1. ročník (I.C)

Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti	26 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry.	26 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	17 hodín
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	13 hodín
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	17 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 2. ročník

Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti	20 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	19 hodín
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	7 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	6 hodín
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	14 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 3. ročník

Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti	20 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	19 hodín
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	7 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	6 hodín
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	14 hodín

Prehľad tematických celkov a časová dotácia: 4. ročník

Základné lokomočné a nelokomočné pohybové zručnosti	20 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné športové hry	20 hodín
Aktivity v prírode a sezónne pohybové činnosti	6 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	10 hodín
Kreatívne a estetické pohybové činnosti	10 hodín



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Plávanie
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne
Názov ŠvP:	KALOKAGATHIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Školský vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	prvý, druhý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky

Charakteristika predmetu

Predmet Plávanie prispieva k upevňovaniu zdravia, zvyšovaniu pohybové zdatnosti a výkonnosti. Poskytuje elementárne a praktické vzdelanie z oblasti pohybu a športu, významne prispieva k psychickému, sociálnemu a morálnemu vývinu žiakov, prispieva k formovaniu kladného vzťahu k pohybovej aktivite prostredníctvom hier vo vode. Svojím zameraním má tento predmet výnimočné a špecifické postavenie, nakoľko pohybové aktivity sa vykonávajú vo vodnom prostredí. Prostredníctvom pohybu -pohybových cvičení, hier a súťaží pozitívne ovplyvňuje zdravotný stav žiakov.

Ciele predmetu

Vnímať zdravie a pohybovú aktivitu ako jeho nevyhnutnú súčasť pri formovaní vlastného zdravého životného štýlu a jeho uplatňovaní v každodennom živote. Formovať osobnú zodpovednosť za vlastné zdravie. Prejavovať záujem o pohybové činnosti, prezentovať pozitívny vzťah k ich pravidelnej realizácii, aplikovať ich v každodennom živote

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Sú to metódy formy práce, ktoré sa využívajú na vyučovacích hodinách. Najviac sú zastúpené vysvetľovanie, názorná ukážka, praktický nácvik, didaktické hry, súťaže.

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov

1.ročník

- | | |
|---|---------|
| 1. Oboznámenie sa s vodným prostredím, dýchacie a posilňovacie cvičenia | 9 hodín |
| 2. Manipulačné, pohybové a prípravné hry vo vode | 6 hodín |
| 3. Kreatívne a estetické pohybové činnosti | 6 hodín |
| 4. Psychomotorické cvičenia a hry | 6 hodín |
| 5. Rôzne pohybové činnosti vo vode, súťaže | 6 hodín |

2.ročník

- | | |
|--|----------|
| 1. Opakovanie pohybových činností z 1.ročníka | 3 hodiny |
| 2. Cvičenia zamerané na posilňovanie jednotlivých svalových skupín | 6 hodín |
| 3. Manipulačné, pohybové a prípravné hry vo vode | 6 hodín |
| 4. Kreatívne a estetické pohybové činnosti | 6 hodín |
| 5. Psychomotorické cvičenia a hry | 6 hodín |
| 6. Rôzne pohybové činnosti vo vode, súťaže | 6 hodín |

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
1.ročník Oboznámenie sa s vodným prostredím, dýchacie a posilňovacie cvičenia	<p>Poznatky o základných pravidlách realizovaných hier</p> <p>Poznatky o zásadách dodržiavania hygienických návykov</p> <p>Zásady bezpečnosti pri hrách</p> <p>Schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá,</p> <p>Aplikácia základných pohybových činností napr. beh, chôdza</p> <p>Súbory cvičení na rozvoj dýchania a jednotlivých svalových skupín</p>	<p>Prejavovať schopnosť spolupracovať</p> <p>Vypestovať si kladný vzťah k vode</p> <p>Uplatňovať zásady bezpečného správania vo vode</p> <p>Posilňovať svaly krku, chrbta, brucha, horných a dolných končatín</p> <p>Rozvíjať dýchanie</p>
1.roč.-2roč. Manipulačné, pohybové a prípravné hry vo vode	<p>Poznatky o základných pravidlách realizovaných hier</p> <p>Objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním</p> <p>Zdokonaľovanie jednotlivých činností a aplikácia v nenáročných manipulačných hrách proporcionálne</p> <p>zaradovanie všetkých druhov pohybových hier (skákačky, naháňačky, triafačky ap.)</p> <p>Hry zamerané na rozvoj všetkých pohybových schopností</p>	<p>Poznať správnu techniku jednoduchých cvičení, pohybov</p> <p>Rozvíjať správne držanie tela, polohy tela a jeho častí</p> <p>Osvojovať si rôzne spôsoby manipulácie s náčiním</p>

<p>1.roč.-2.roč. Kreatívne a estetické pohybové činnosti</p>	<p>Škála výrazových prostriedkov rytmiky, tanca, tvorivej dramatiky i gymnastiky Rozvoj tvorivosti žiakov utváranie a upevňovanie návyku správneho držania tela, estetického a kultivovaného pohybového prejavu. jednoduchými riekankami a. V 2. ročníku možno pridávať dramatizáciu a príbehy zo života zvierat, rozprávkových bytostí či fantazijného sveta tvorivá improvizácia vo vodnom prostredí</p>	<p>Rozvíjať tvorivosť žiakov a fantáziu Kultivovať pohybový prejav Podnecovať kultúru prejavu Upevňovať návyky správneho držania Motivovať žiakov k zdravému spôsobu života</p>
<p>1.roč.-2.roč. Psychomotorické cvičenia a hry</p>	<p>Prežívanie pohybu, radosti z pohybu Podpora zdravia Pocity svojho tela pri cvičení Sebapoznanie, sebazdokonaľovanie a konanie žiaka</p>	<p>Vnímať svoje telo, jeho časti Naučiť žiaka vnímať svalové napätie a uvoľnenie a jeho spojenie s duševným napätím, Získavali čo najviac skúseností a poznatkov o sebe z hľadiska fyziologického, kognitívneho i emocionálneho. Rozvíjať hmatové optické či akustické vnímania, rozvoj rovnováhy či priestorovej orientácie Umožňovať prejavovať individualitu osobnosti a súčasne zapájať žiaka do kolektívu</p>

<p>1.roč.-2.roč. Rôzne pohybové činnosti vo vode, súťaže</p>	<p>Poznatky o základných pravidlách realizovaných hier Súťaže- účasť na nich Samostatne ovládať jednotlivé hry</p>	<p>Adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera Dodržiavať zásady fair – play pri realizovaných hrách zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel hry Prejavovať schopnosť spolupracovať Dodržiavať dohodnuté pravidlá Pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť života</p>
<p>2.roč. Opakovanie pohybových činností z 1.roč.</p>	<p>Poznatky o základných pravidlách realizovaných hier Poznatky o zásadách dodržiavania hygienických návykov Zásady bezpečnosti pri hrách Schopnosť spolupracovať, dodržiavať dohodnuté pravidlá,</p>	<p>Prejavovať schopnosť spolupracovať Vypestovať si kladný vzťah k vode Uplatňovať zásady bezpečného správania vo vode</p>

2.roč. Cvičenia na posilňovanie rôznych svalových skupín	Súbory cvičení na posilňovanie jednotlivých svalových skupín	Posilňovať svaly krku, chrbta, brucha, horných a dolných končatín
---	--	---

Uplatnenie prierezových tém

Enviromentálna výchova

-zaradovať hry s enviromentálnou tematikou

Osobnostný a sociálny rozvoj

-naučiť sa uplatňovať svoje práva

-učiť sa zodpovednosti za svoje správanie

Multikultúrna výchova

-prekonávať predsudky, negatívne prejavy, neznášanlivosť, xenofóbia

- rozvoj tolerancie, prosociálneho správania

Učebné zdroje

- výukové CD, obrazový materiál, časopisy, webové stránky, atď.
- didaktické pomôcky do vody

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Žiaci sú hodnotení slovnou.



UČEBNÉ OSNOVY

Názov predmetu:	Atletika
Časový rozsah výučby:	1 hodina týždenne, 33 hodín ročne (3. ročník) 1 hodiny týždenne, 33 hodín ročne (4. ročník)
Názov ŠkVP:	KALOKAGATIA – harmónia tela a ducha
Názov ŠVP:	Štátny vzdelávací program pre 1. stupeň základnej školy v Slovenskej republike
Ročník:	tretí, štvrtý
Stupeň vzdelania:	ISCED 1 – Primárne vzdelávanie
Forma štúdia:	denná
Vyučovací jazyk:	slovenský
Dĺžka štúdia:	dva roky

Charakteristika predmetu

Predmet Atletika svojimi disciplínami prispieva k všestrannému a harmonickému rozvoju osobnosti, rozvíja fyzické a duševné schopnosti, ktoré sú základom ľudského zdravia. Ako individuálny a objektívne merateľný šport vychováva k dôvere vo vlastné sily, k samostatnosti húževnatosti, rozhodnosti, čestnosti, ale aj k zdravej ctižiadostivosti. Prostredníctvom atletických činností rozvíja základné pohybové schopnosti a vplýva na funkčný rozvoj organizmu.

Ciele predmetu

Cieľom hodín je osvojenie základov techniky rýchleho behu so štartom, vytrvalostného behu, prekážkového, skoku do diaľky, hodu kriketovou loptičkou a základy štafetových odovzdávk i netradičných disciplín detskej atletiky. Žiaci by si mali vytvoriť správnu predstavu o význame a vplyvu atletických činností na zdravie a všestranný telesný a pohybový rozvoj. Mali by poznať základy pravidiel atletických disciplín, s ktorými sa oboznamujú, a osvojiť si zásady bezpečnosti a hygieny pri atletických činnostiach.

Výchovné a vzdelávacie stratégie

Pre splnenie všetkých cieľov telesnej výchovy je potrebné realizovať tieto organizačné formy:

- vyučovacia hodina atletiky (hlavná organizačná forma),
- školské športové súťaže – pravidelné i jednorazové,
- hra

metódy:

- demonštrácia cvičenia
- motivačné
- opis a vysvetlenie cvičenia
- beseda, diskusia so žiakmi orientovaná na rozbor pohybovej činnosti a správania,
- upozornenie na chyby a ich príčiny s poukázaním na spôsoby ich odstraňovania
- hodnotenie dosiahnutých výsledkov

Obsah vzdelávania

Prehľad tematických celkov: 3. ročník

Diagnostika telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti	2 hodiny
Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti	17 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné hry v atletike	9 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	3 hodiny
Príprava na súťaže	2 hodiny

Prehľad tematických celkov: 4. ročník

Diagnostika telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti	2 hodiny
Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti	17 hodín
Manipulačné, pohybové a prípravné hry v atletike	9 hodín
Psychomotorické cvičenia a hry	3 hodiny
Príprava na súťaže	2 hodiny

Tematický celok	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Základné lokomócie a nelokomočné pohybové zručnosti	Základné povely poradovej prípravy Rýchly beh, základný nácvik Zdokonaľovanie techniky rýchleho behu Bežecká abeceda Nízky štart Šliapavý a švihový beh Fartlek (hra rozbehom a s rýchlosťou behu) Rozvoj bežeckej vytrvalosti Skok do diaľky s rozbehom Beh s prekonávaním prekážok Hod kriketovou loptičkou s rozbehom Detská atletika – súťažné disciplíny	Prejavovať schopnosť spolupracovať Uplatňovať zásady bezpečného správania Správne pomenovať základné lokomócie, základné nelokomočné pohyby, základné atletické disciplíny, poradové cvičenia realizované vo výučbe Ukázať správne technické predvedenie základných lokomócií Uplatniť základné

		<p>lokomócie súťažiach a iných pohybových činnostiach.</p> <p>Osvojiť si základy olympizmu</p> <p>Osvojiť si jednotlivé súťažne disciplíny detskej atletiky</p>
Manipulačné,pohybové a prípravné hry	<p>Poznatky o základných pravidlách realizovaných hier</p> <p>Objavovanie rôznych možností manipulácie s náčiním</p> <p>Zdokonaľovanie jednotlivých činnosti a aplikácia v nenáročných manipulačných hrách proporcionálne zaradovanie všetkých druhov pohybových hier (skákačky, naháňačky, triafačky, štafetové hry ap.)</p> <p>Hry zamerané na rozvoj všetkých pohybových schopností</p> <ul style="list-style-type: none"> - hry so zameraním na manipuláciu s rôznym tradičným, ale aj netradičným náčiním, - pohybové hry zamerané na rozvoj pohybových schopností (kondičných, koordinačných, rýchlostných) - pohybové hry zamerané na precvičovanie osvojovaných si elementárnych pohybových atletických zručností 	<p>Pomenovať a poznať základné herné činnosti jednotlivca, poznať názvy hier realizovaných vo výučbe.</p> <p>Aplikovať v hre dohodnuté pravidlá a rešpektovať ich.</p> <p>Ukázať a uplatniť správnu techniku manipulácie s náčiním.</p> <p>Ukázať a uplatniť správnu techniku herných činností jednotlivca v hrách realizovaných vo výučbe.</p> <p>Využiť naučené zručnosti z hier v rôznom prostredí (telocvičňa, príroda, štadión) a aplikovať ich aj v bežnom živote (vo voľnom čase).</p>

<p>Diagnostika telesného rozvoja a pohybovej výkonnosti</p>	<p>Meranie telesnej výšky a hmotnosti a určenie BMI</p> <p>Testovanie :</p> <ul style="list-style-type: none"> - skok do diaľky z miesta - hod plnou 2kg loptou - beh k méтам - predklon s dosahovaním v sede - člnkový beh 10x5 metrov 	<p>Využiť získané hodnoty merania na motiváciu pre postupné zvyšovanie výkonnosti počas roka.</p>
<p>Psychomotorické cvičenia a hry</p>	<p>Vedieť primerane veku a svojim schopnostiam vykonávať základné psychomotorické cvičenia, poznať ich význam, možnosti aplikácie, dokázať vyjadriť pohybom navodený motív, vnímať význam cieleného pohybu pre zdravie (antistresové cvičenia).</p> <p>Základné pohybové aktivity:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koordinačné cvičenia a hry, - relaxačné (uvoľňovacie) cvičenia a hry, - aktivity zamerané na rozvoj dýchania, - naťahovacie (strečingové) cvičenia, - cvičenia na rozvoj flexibility. 	<p>Správne pomenovať základné polohy tela, druhy realizovaných cvičení z oblasti psychomotoriky.</p> <p>Ukázať správne základné polohy tela a primerane svojim schopnostiam vykonávať psychomotorické cvičenia v rôznych obmenách.</p> <p>Uplatniť prvky psychomotoriky a psychomotorických hier a prežívať pocity radosti z pohybu a hry.</p> <p>Poznať jednoduché testy na posudzovanie svojej flexibility, držania tela, dýchania.</p>

<p>Príprava na súťaže</p>	<p>Poznatky o základných pravidlách realizovaných súťaží</p> <p>Súťaže- účasť na nich</p> <p>Presné pravidlá základných atletických disciplín</p>	<p>Adekvátne reagovať pri víťazstve i prijať prehru s uznaním kvalít súpera</p> <p>Dodržiavať zásady fair – play pri realizovaných súťažiach</p> <p>zásady bezpečnosti a hygieny pri hrách</p> <p>Byť aktívny pri úlohách vyplývajúcich z pravidiel atletických disciplín</p> <p>Prejavovať schopnosť spolupracovať</p> <p>Dodržiavať dohodnuté pravidlá</p> <p>Pozitívne vnímať rôzne hry ako významnú súčasť život</p>
----------------------------------	---	--

Uplatnenie prierezových tém

DOV - Dopravná výchova – výchova k bezpečnosti v cestnej premávke

- spôsobilosť pozorovať svoje okolie, vyhodnocovať situáciu z hľadiska bezpečnosti a aplikovať návyky bezpečného správania sa v cestnej premávke v praktickom živote,
- schopnosť zvládnuť techniku chôdze a jazdy na bicykli,
- schopnosť zvládnuť základné taktické prvky chôdze a jazdy v cestnej premávke,
- sformovať si mravné vedomie a správanie sa v zmysle morálnej a právnej zodpovednosti pri chôdzi a jazde v cestnej premávke,
- uplatňovať zásady bezpečného správania sa v cestnej premávke podľa všeobecne záväzných právnych predpisov, a to ako chodec, korčuliar, cyklista, cestujúci (spolujazdec) a pod.,

ENV- Environmentálna výchova

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu,
- schopnosť vnímať a citlivo pristupovať k prírode

-posilňovať pocit zodpovednosti k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia

OSR - Osobnostný a sociálny rozvoj

- zvládať vlastné správanie
- uvedomovať si hodnotu spolupráce – tímová hra
- porozumieť sebe samému a druhým
- sebadisciplína
- pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov
- vedieť rozpoznať rozdiel medzi súťaživosťou a agresiou
- úcta k sebe ale aj k súperovi

OŽZ - Ochrana života a zdravia

- bezpečnosť a opatrnosť pri hrách
- správne držanie tela pri rôznych činnostiach
- správna životospráva
- rozvíjať pozitívne sebavedomie, pestovať sebaúctu
- uplatňovať zásady poskytovania dopomoci a záchrany

MV - Mediálna výchova

- vedieť získavať informácie z rôznych zdrojov a triediť ich
- schopnosť vytvoriť si vlastný názor na médiá na základe prijímaných informácií primerane k veku

MUV - Multikultúrna výchova

- rozvíjať tolerantné, kladné postoje k nositeľom iných kultúr, slabším a znevýhodneným
- správať sa kultúrne v škole i na verejnosti
- rozpoznať prejavy diskriminácie

Učebné zdroje

LACZO, Eugen a kol. 2014. *Rozvoj a diagnostika pohybových schopností detí a mládeže*

SIVÁK, Jozef a kol. 1996. *Metodická príručka k telesnej výchove na 1.stupni ZŠ*

JERÁBEK, Petr 2008. *Atletická príprava: deti a dorost*

PERIČ, Tomáš a kol. 2012. *Sportovní příprava: děti*

Kolektiv autorů 2003. *Abeceda atletického trenéra*

Telovýchovné náčinie a náradie

www.statpedu.sk

www.detskaatletika.sk

Hodnotenie učebných výsledkov žiakov

Žiaci sú hodnotení podľa Metodického pokynu č. 22/2011 z 1. mája 2011 na hodnotenie žiakov základnej školy. Žiaci sú hodnotení slovne.